

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdasági matematika I.		Kódja:	GT_APSN001-17	
		angolul:		Calculus for Economics I.				
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X		2		2	Gyakorlati jegy		Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Szőke Szilvia		beosztása:	Adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
Képesség:								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
Attitűd:								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
Autonómia és felelősség:								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapot adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Matematikai analízis: függvények, határértékszámítás, differenciálszámítás és integrálszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A félévet gyakorlati jeggyel zárjuk. Értékelni a féléves folyamatos munkát kívánjuk. A gyakorlatokról legfeljebb háromszor lehet hiányozni, ez az aláírás feltétele. Pótlásra nincs mód. A félév során a zárthelyi dolgozatok és a beadandó feladatok pontszámának összege alapján szerezhető meg a gyakorlati jegy. Az elégséges jegyhez az elérhető összpontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online számonkérést tesznek lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								
Kötelező szakirodalom:								
Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3								
A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat								
Ajánlott szakirodalom:								

Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1

Drimba – Farkas – Katona – Kovács – Szőke: Gazdasági matematika és alkalmazott matematikai példatár I. (Egyetemi jegyzet)

Farkas: Differenciálszámítás (Gyakorlati jegyzet)

Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scholar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Kézi Csaba Gábor: Differenciál- és integrálszámítás gazdasági alkalmazással 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar. ISBN 978-963-490-005-4

Heti bontott tematika	
1.	Halmaz fogalma, műveletek halmazokkal. Nevezetes számhalmazok. Reláció, függvény fogalma. Halmazok számossága. TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. Új fogalmak elmélyítése: reláció, halmazok számossága.
3.	Inverz és összetett függvény fogalma. Az egyváltozós valós függvények jellemzői (korlátosság, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexiós pont, párosság, periodicitás). TE Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. A függvényekkel kapcsolatos gyakorlati alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.
5.	Egyváltozós valós függvények osztályozása. Algebrai, transzcendens és egyéb nevezetes függvények fogalma, grafikonja, jellemzői. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. A függvényekkel kapcsolatos speciális alkalmazások, függvénytranszformációk értelmezése, feladatmegoldás.
7.	Végtelen valós számsorozat definíciója. Korlátosság, monotonitás, szélsőérték, határérték. Határérték számítási tételek. Nevezetes határértékek. Végtelen sorok, konvergenciájuk. TE A határérték fogalmának bevezetése, elmélyítése, feladatmegoldás.
9.	Egyváltozós függvények határértéke és határértékszámítási tételei. Egyváltozós függvények folytonosságának fogalma. TE A határérték fogalmának kiterjesztése függvényekre, feladatmegoldás.
11.	Egyváltozós valós függvény differencia- és differenciálhányadosa. Elemi függvények differenciálhányados függvényei. A differenciálhatóság és a folytonosság kapcsolata. A deriválás általános szabályai. Magasabbrendű deriváltak fogalma. TE A differenciálhányados fogalmának megtanulása, a deriválási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás.
13.	Könyvtárhasználati hét Első zárthelyi dolgozat a gyakorlati jegy megszerzéséhez.
15.	A differenciálszámítás alkalmazásai: monotonitás, szélsőérték, inflexiós pont, konvexitás meghatározása. Teljes függvényvizsgálat lépései. L'Hospital-szabály. TE A differenciálszámítás alkalmazása a gyakorlatban, feladatmegoldás
17.	Elaszticitás fogalma, meghatározása, alkalmazása. Szöveges szélsőérték feladatok megoldása. TE A speciális matematikai és gazdasági alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.
19.	Kétváltozós függvények első- és másodrendű parciális deriváltjainak fogalma. Kétváltozós függvény szélsőértékének meghatározása. TE A differenciálszámítás kiterjesztése kétváltozós függvényekre, feladatmegoldás.
21.	Egyváltozós valós függvények határozatlan integrálja. Integrálási szabályok. Helyettesítéssel és parciális integrálás. TE Az integrál fogalmának elsajátítása, az integrálási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás.
23.	Egyváltozós valós függvények határozott integrálja. A Newton-Leibniz-formula TE Területszámítási problémák gyakorlása, a határozott integrál alkalmazása a valószínűségszámításban. Térfogatszámítási alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.
25.	Az integrálfogalom kiterjesztése: improprius integrál, kettős integrál TE Az improprius integrál számítása, alkalmazása a valószínűségszámításban, feladatmegoldás.
27.	Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com). TE További alkalmazási lehetőségek bemutatása, összefoglalás, gyakorlás, feladatmegoldás. Második zárthelyi dolgozat a gyakorlati jegy megszerzéséhez.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdasági matematika II.		Kódja:	GT_APSN012-17	
		angolul:		Calculus for Economics II.				
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Gazdasági matematika I.			Kódja:	GT_APSN001
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Kollokvium		Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szőke Szilvia		beosztása:	Adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
Képesség:								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
Attitűd:								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
Autonómia és felelősség:								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapot adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Többváltozós függvények vizsgálata, a mátrixok, determinánsok, lineáris terek és a valószínűségszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A gyakorlatokról legfeljebb háromszor lehet hiányozni, ez az aláírás feltétele. Pótlásra nincs mód. A félév kollokviummal zárul, formája: írásbeli. Az elégséges jegyhez az elérhető pontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online vizsgát teszik lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								

Kötelező szakirodalom:

Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3

A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat

Ajánlott szakirodalom:

Kézi Csaba Gábor: Többváltozós függvények és mátrixok alkalmazásai a közgazdaságtanban 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar ISBN 978-963-490-061-0

Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1

Denkinder: Valószínűségszámítás

Denkinder: Valószínűségszámítás gyakorlatok

Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scholar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Obádovics: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika

Scharnitzky: Mátrixszámítás (Bolyai könyvek)

Solt György: Valószínűségszámítás (Bolyai-könyvek sorozat) Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Mátrix fogalma, speciális mátrixok. Műveletek mátrixokkal. TE* Az új fogalmak, műveletek megismerése, ezekkel kapcsolatos feladatmegoldás.
3.	Determináns fogalma, tulajdonságai, alkalmazása, mátrix invertálása. TE Számítási feladatok megoldása a mátrixok, determinánsok témakörből.
5.	Lineáris függőség, rang, kompatibilitás meghatározása. TE A lineáris algebra alapfogalmainak elmélyítése, feladatmegoldás.
7.	Lineáris egyenletrendszerek megoldása. TE Egyenletrendszer megoldása Gauss eliminációval, Cramer-szabállyal, inverz-mátrix módszerrel.
9.	Többváltozós függvény fogalma. Lokális, globális szélsőérték fogalma. Parciális deriválás, feltétel nélküli szélsőérték meghatározása. Többváltozós függvény elaszticitása. Szöveges szélsőérték feladatok. TE A differenciálszámítás kiterjesztése n változós függvényekre. Szélsőérték-feladatok megoldása. Többváltozós függvények alkalmazása a gyakorlati problémák megoldására.
11.	Többváltozós függvény feltételes szélsőértékének meghatározása: Lagrange módszer. TE A Lagrange-tétellel megoldható feladatok gyakorlása.
13.	Kombinatorika. Eseményalgebra. Klasszikus valószínűségszámítás. TE A középiskolai ismeretek felelevenítése, gyakorlása, feladatmegoldás.
15.	Könyvtárhasználati hét Első jegymegajánló zárthelyi dolgozat
17.	Geometriai valószínűség. Mintavételezés. Feltételes valószínűség. TE Az új tételek megismerése, gyakorlása. Feladatmegoldás.
19.	A valószínűség meghatározás események együttes bekövetkezése esetén. Teljes valószínűség tétele, Bayes tétel. TE Az új tételek megismerése, gyakorlása. Feladatmegoldás.
21.	Valószínűségi változók és jellemzőik. Várható érték, szórás, valószínűség eloszlás, sűrűség függvény, eloszlás függvény. TE A valószínűségi változók fogalmának elsajátítása, a valószínűségi változók csoportosítása, jellemzése. Feladatmegoldás.
23.	Nevezetes diszkrét valószínűségi változók. TE A binomiális eloszlás, a Poisson-eloszlás és a hipergeometrikus eloszlás megismerése, alkalmazása feladatmegoldás során.
25.	Nevezetes folytonos valószínűségi változók. TE Az egyenletes eloszlás, az exponenciális eloszlás és a normális eloszlás megismerése, alkalmazása feladatmegoldás során.
27.	Valószínűségi változók közötti kapcsolatok, korreláció, regresszió. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com). TE A valószínűségszámítás témakörében szerzett új ismeretek alkalmazása a statisztikai kérdések megválaszolására – példák bemutatása, feladatmegoldás. Második jegymegajánló zárthelyi dolgozat.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Statisztika I.		Kódja:	GT_APSN018-17	
		angolul:		Statistics I.				
Felelős oktatási egység:				Statisztika és Módszertan Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				Matematika II.		Kódja:	GT_APSN012-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók a gazdasági elemzésben használható leíró statisztikai módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezőtudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.								
<i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Az elemzéseikért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei Mintavételezés, leíró statisztika, koncentráció, indexek, nevezetes eloszlások, hipotézis vizsgálatok, nem paraméteres próbák.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóstól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés A félév gyakorlati jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres gyakorlati jegyhez mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás átlaga adja.								
Kötelező szakirodalom: Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2								
Ajánlott szakirodalom: Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o. Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o. Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o. Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.								

Heti bontott tematika	
1.	A statisztika fogalma, részterületei. Statisztikai alapfogalmak: alapsokaság, ismerv, paraméter, minta. A statisztikai munka fázisai. A statisztika alapfogalmai. Adatgyűjtési és adathasznosítási módok, adatforrások. Statisztikai lehetőségek az Excel táblázatkezelő programban. Függvények és eljárások, statisztikai alapl műveletek.
3.	Mintavételezési eljárások, véletlen minta, szisztematikus hiba, paraméter. Adatbázisok. A jó adatbázis kritériumai. Adatbázis készítés szabályai. Független, azonos eloszlású minta, egyszerű minta, rétegzett minta. Csoportos minták, nem véletlen mintavételi eljárások, kombinált és mesterséges minták. Nem válaszolások a mintában. Kiválasztási arány számítása.
5.	Az adatok mérési szintjei. A különböző mérési szintekhez tartozó adatok jellemző értékeinek meghatározása. Adatábrázolások. Különböző mérési szintű változók jellemző értékeinek meghatározása. Diagramok készítése és értelmezése.
7.	Viszonyszámok. Összefüggések a viszonzszámok között. Megoszlási, koordinációs, összehasonlító, teljesítmény viszonzszámok számítása. Intenzitási viszonzszámok meghatározása.
9.	Centrális mutatók: medián, módusz, számított középértékek. Centrális mutatók meghatározása különböző mérési szintű változók esetén.
11.	Középértékek: számtani, geometriai, harmonikus, négyzetes. Súlyozott átlagok számítása. Átlagok (a számtani átlag és főbb tulajdonságai, egyéb átlagfajták és jellegzetes alkalmazási területeik).
13.	A szóródás mutatói: szórás, variancia, terjedelem, abszolút, relatív eltérések, variációs együttható, relatív variációs együttható. Szóródási mutatók számítása a teljes sokaságból és mintából.
15.	A koncentráció mérése, Lorenz görbe. Herfindahl-Hirschman-index. Összefüggések a koncentráció és szórás között. A koncentráció elemzés gyakorlata.
17.	Indexek Az érték-, ár- és volumenindex számítás alapjai. A Laspeyres- és Paasche-féle indexek. Index-összefüggések. A Fisher-féle indexek.
19.	A normális eloszlás mint modell. Eloszlás és sűrűség függvény. Ferdeség és csúcsosság jellemzése Normáleloszlás előállítása. Sűrűség és eloszlás függvény elemzése. Standardizálás. Ferdeség és csúcsosság számítása, gyakorlati értelmezése.
21.	A standard normál eloszlás nevezetes értékei, törvényszerűségei. Egyoldali aszimmetrikus, kétoldali szimmetrikus valószínűségek. Standard normális eloszlás előállítása. Az eloszlás függvény alapján a jellemző értékek meghatározása. Egyoldali, kétoldali valószínűségek meghatározása. Az Excel standard normális eloszlás függvényei és értelmezésük.
23.	Student-féle t-eloszlás. Az átlag standard hibája. Megbízhatósági tartományok. A standard hiba meghatározása. Különböző valószínűségekhez tartozó konfidencia intervallumok számítása. A megbízhatósági tartományok gyakorlati alkalmazása.
25.	Statisztikai hipotézisvizsgálatok, nem paraméteres próbák. Khi-négyzet próba. Függetlenségvizsgálat, illeszkedésvizsgálat, homogenitás-vizsgálat. Khi-négyzet próbák.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Statisztika II.		Kódja:	GT_APSN024-17	
		angolul:		Statistics II.				
Felelős oktatási egység:				Statisztika és Módszertan Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				Statisztika I.		Kódja:	GT_APSN018-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók a Statisztika I. tárgy ismereteire építve a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.								
<i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Paraméteres statisztikai próbák, variancia-analízis, korrelációk, regresszió-analízis, idősorok analízise.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóstól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres kollokviumhoz mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás számtani átlaga adja.								
Kötelező szakirodalom:								
Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2								
Huzsvai L. – Vincze Sz.: SPSS könyv. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5666-9								
Ajánlott szakirodalom:								
Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.								
Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.								
Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.								
Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.								

Heti bontott tematika		
1.	2.	Matematikai statisztika, hipotézis vizsgálatok. A nullhipotézis és az alternatív hipotézis felírása. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
3.		A döntés és az elkövethető hibák, elsőfajú, másodfajú hiba. Egyoldali, kétoldali hipotézisek. Elfogadási, elutasítási tartományok. Kritikus értékek. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
5.	6.	Paraméteres próbák. A paraméteres próbák alkalmazhatósági feltételei. Középérték összehasonlító tesztek. Egymintás z és t-próba. Független kétmintás t-próba. Párosított t-próba. Validálás.
7.		Példák kétmintás, két független mintából származó egyoldali és kétoldali próbák (várható értékek, arányok, szórásnégyzetek) összehasonlítása különböző mintanagyság és különböző szignifikancia szint mellett.
9.	10.	A t-próba általánosítása. Egy-szemponthus variancia-analízis. ANOVA tábla készítése és értelmezése. Az alkalmazás néhány gyakorlati kérdése. Szignifikáns differencia.
11.		Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
13.	14.	A variancia-analízis alkalmazhatósági feltételei. A validálás menete.
15.		Az első és másodfajú hiba meghatározása. A variancia-analízis ereje.
17.	18.	Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
19.		Összefüggés vizsgálatok I. Korreláció. Szorozatmomentum korreláció: Pearson. Rangkorrelációk: Kendall, Spearman.
21.	22.	Példák a különböző korrelációk meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
23.		Összefüggés vizsgálatok II. Regresszió-analízis. A regresszió-analízis alkalmazásának feltételei.
25.	26.	Példák a regressziós függvények meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
27.		Kétváltozós lineáris regresszió. Lineáris korrelációs együttható. Determinációs együttható. Statisztikai következtetések lineáris regresszió alapján (paraméterek tesztelése, regressziós becslések készítése). Interpoláció, extrapoláció.
29.	30.	Példa kétváltozós lineáris regresszió számítására, a becslt paraméterek tesztelésére és a szignifikánsnak bizonyuló eredmények értelmezésére.
31.		Többváltozós lineáris regresszió. Parciális regressziós együtthatók tesztelése és értelmezése. Korrelációs index.
33.	34.	Példák többváltozós lineáris regresszióra. (Regressziós modell összeállítása, paraméterek becslése, tesztelése, értelmezése. Parciális elaszticitási együttható és értelmezése. Regressziós becslés készítése. Példák táblázatkezelő programmal, többváltozós lineáris regresszió készítésére. Becslt paraméterek tesztelése és értelmezése. Optimális modell előállítás.
35.		A jó modell kritériumai és mérése. Elaszticitás fogalma, mérése. Parciális elaszticitás. Cobb-Douglas függvény.
37.	38.	Példák az elaszticitás meghatározásához. A Cobb-Douglas függvény gyakorlati alkalmazása.
39.		Idősorok analízise. Trend, ciklus, szezonális és hiba. Az idősorok dekompozíciója. Az idősorok elemzése átlagokkal (a jelenség átlagos nagysága, az abszolút és relatív változások átlaga).
41.	42.	Példa az idősor adatainak átlagolására stock és flow típusú sokaságokra nézve. Példa az átlagos abszolút és az átlagos relatív változás számítására és értelmezésére. (HV I. 5.)
43.		Idősorok analízise. Trend analízis: mozgó átlagolás, analitikus trendszámítás (lineáris regresszió).
45.	46.	Példák mozgó átlagok számítására, és az eredeti idősorral együtt történő ábrázolására. Példa lineáris trend számítására és a paraméterek értelmezésére.
47.		Szezonális jellege és mérése. Additív és multiplikatív modellek.
49.	50.	Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
51.		Szezonális eltérések és szezonindexek számítása, értelmezése és felhasználása. Szezonális kiigazítás. Extrapoláció.
53.	54.	Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
55.		Összefoglalás
		Gyakorlás a sikeres kollokviumi jegy megszerzése érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti informatika		Kódja:	GT_APSN013-17	
		angolul:		Business Informatics				
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lengyel Péter József		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az informatikai ismereteket, amelyek a további tanulmányaikban felhasználhatók, illetve egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. Azaz interneten fellelhető ismereteket össze tudják gyűjteni, és ezek felhasználásával valamint az Office programcsomag és a Power BI használatával képesek legyenek komplex feladataik megoldására is. Gyakorlatokon a hallgatók az adatok feldolgozásával, elemzésével, összehasonlításával és kimutatásával ismerkednek meg az MS Excel és Power BI szoftverek használatán keresztül.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma megoldási módszereknek.								
Képesség:								
Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
Autonómia és felelősség:								
Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
MS Excel használata (függvények, diagramok). Pivot táblák, dashboard készítés. Gazdasági számítások végzése. Adatvizualizáció, ETL folyamat. Power BI Desktop használata. Komplex jelentések készítése.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig a táblázatkezelő és adatbázis kezelő rendszerek elemeivel illetve használatával ismerkednek meg.								
Értékelés								
A gyakorlati jegy megszerzéséhez 2 gyakorlati felmérést és egy elméleti tesztet kell 60%-os szinten teljesíteni.								
Szerezhető pontszámok:								
- 1. gyakorlati felmérés: 40 pont								
- 2. gyakorlati felmérés: 30 pont								
- Elméleti TESZT: 30 pont								
Az egyes számonkéréseknél kötelezően elérendő minimum pontszám nincs!								
Osztályozás az összes megszerzett pont alapján:								
0 - 59: elégtelen (1)								
60-69: elégséges (2)								
70-79: közepes (3)								
80-89: jó (4)								
90-100: jeles (5)								

Kötelező szakirodalom:

Előadás prezentációk, órai anyagok

Ajánlott szakirodalom:

Horváth, Z. (2021). Informatikai rendszerek az üzleti folyamatokban. Budapest: Typotex Kiadó. ISBN: 978-963-279-806-7.

Nagy, L., & Tóth, Á. (2020). Digitális transzformáció az üzleti életben. Debrecen: Debreceni Egyetem Kiadó. ISBN: 978-963-318-521-6.

Végh, J. (2021). Üzleti informatika alapjai. Budapest: Műszaki Könyvkiadó. ISBN: 978-963-357-934-5.

O'Brien, J. A., & Marakas, G. M. (2020). Management Information Systems (11th ed.). McGraw-Hill Education. ISBN: 978-1260262848.

Heti bontott tematika	
1.	Gy: Táblázatkezelés, Adattípusok, Hivatkozások, Képletek, Függvények, Diagramok készítése TE*: A hallgató ismeri a különböző adattípusokat és az Excel különböző alap funkcióit..
3.	E: Informatikai alapok, Irodai alkalmazások, Táblázatkezelő rendszerek Gy: Táblázattá alakítás, strukturált hivatkozások, Rendezés és szűrés, Logikai műveletek, Feltételes kiválasztás: HA (két elemből választ) és INDEX-HOL.VAN (több elemből választ) felhasználása. TE: Ismeri és alkalmazni tudja a strukturált hivatkozást
5.	Gy: Feltételes összegzés, Feltételes formázás, adatbázis függvények TE: Képes adatbázis modelben gondolkodni.
7.	E: Adatmodellek, Diagramok Gy: Gazdasági számítások (pénzügyi függvények) TE: Ismeri az alapvető pénzügyi számításokhoz használható függvényeket.
9.	Gy: PIVOT készítése, szeletelő, Dashboard TE: Ismeri az Excel kimutatáskészítő funkcióját.
11.	E: Adatvizualizáció Gy: Excel projekt feladat TE: Képes önállóan, vagy csoportban komplex feladat megoldására.
13.	Gy: Excel projekt feladat TE: Képes önállóan, vagy csoportban komplex feladat megoldására.
15.	E: Üzleti elemzés, ETL folyamat Gy: 1. Gyakorlati ZH TE: Ismeri az ETL folyamatot
17.	Gy: Power BI Desktop működése, betöltés, adatmodell létrehozása, jelentések összeállítása. TE: Ismeri a Power BI működését, funkcióit.
19.	E: Rendszerelméleti alapok Gy: Power Query használata, adatok tisztítása, átalakítása TE: Ismeri a Power Query szerepét az adatfeldolgozásban, adattisztításban
21.	Gy: Külső adatbázisok használata, adatok kinyerése, feldolgozása és jelentés készítése egy komplex feladaton keresztül TE: Képes különböző adatbázisokból adatokat kinyerni, majd a Power BI-ban feldolgozni.
23.	E: Információs rendszerek Gy: Power BI projekt feladat TE: Képes önállóan vagy csoportban komplex feladat megoldására
25.	Gy: Power BI projekt feladat TE: Képes önállóan vagy csoportban komplex feladat megoldására
27.	E: Mesterséges intelligencia (Artificial Intelligence), gépi tanulás (Machine Learning) és mélytanulás (Deep Learning) alapfogalmai, üzleti alkalmazások (pl. prediktív analitika – predictive analytics, chatbotok, automatizált döntéshozatal) Gy: 2. Gyakorlati ZH TE: A hallgató megérti a mesterséges intelligencia alapfogalmain és felismeri üzleti alkalmazási lehetőségeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Bevezetés a közgazdaságtanba		Kódja:	GT_APSN002-17	
		angolul:		Introduction to Economics				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr . Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökonómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan								
Képesség:								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
Autonómia és felelősség:								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A félév első fele az alapelvekre és a mikroökonómia alapfogalmakra koncentrál, a második fele pedig a leglényegesebb makroökonómiai mutatókra és összefüggésekre. A közgazdaságtan tárgyának és módszerének, illetve alapelveinek áttekintése után a kereslet és kínálat modellje s annak alkalmazása következik. A makroökonómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt, illetve a gazdasági növekedés stilizált tényeiről, a munkapiaccal és a pénzzel kapcsolatos alapfogalmakról is szó van egy-egy előadásban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diák használatával, néhány számolási példa megoldásával.								
Értékelés								
A félév során a hallgatóknak online tesztek és feladatok megoldására van lehetőségük, aminek eredménye maximum 10 százalékkal beszámít az értékelésbe, amennyiben az írásbeli vizsga eredménye nem elégtelen. A vizsga (online) írásbeli. A vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:								
0 – 50% – elégtelen								
50,01% – 64,00% – elégséges								
64,01% – 76,00% – közepes								
76,01% – 87,00% – jó								
87,01% – 100% – jeles								

Kötelező szakirodalom:

Mankiw, G. N. (2011): *A közgazdaságtan alapjai*. Osiris, Budapest. ISBN:978 963 276 208 1

Ajánlott szakirodalom:

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN:963-19-3445-4

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai. Munkafüzet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4106 X

Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): *Lökonómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz*. Európa Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-07-8267-8

Heti bontott tematika			
hét	dátum	téma	tananyag
1.		A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere	Mankiw 24-27. o.
		TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése	
2.		A közgazdaságtan tíz alapelve I	Mankiw 3-23. o.
		TE: A racionális viselkedés alapfogalmainak ismerete	
3.		A közgazdaságtan tíz alapelve II	Mankiw 3-23. o.
		TE: A piac együttműködésként való értelmezése, a láthatatlan kéz metafora megértése	
4.		A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek	Mankiw 29-32. o.
		TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése	
5.		Hogyan működnek a piacok? I	Mankiw 75-101. o.
		TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése	
6.		Hogyan működnek a piacok? II	Mankiw 75-101. o.
		TE: Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika	
7.		Kínálat, kereslet és kormányzati intézkedések	Mankiw 126-135. o.
		TE: Az árszabályozás hatásainak értelmezése	
8.		Feladatok gyakorlása	
9.		A nemzeti jövedelem mérése	Mankiw 349-372. o.
		TE: A nominális és a reál GDP koncepciójának megértése	
10.		A megélhetési költségek mérése	Mankiw 373-391. o.
		TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése	
11.		Termelés és gazdasági növekedés	Mankiw 395-422. o.
		TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete	
12.		A pénz jelentősége és funkciói	Mankiw 493-504. o.
		TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése	
13.		Munkanélküliség	Mankiw 465-492. o.
		TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Mikroökonómia				Kódja:	GT_APSN014-17
		angolul:	Microeconomics					
Felelős oktatási egység: DE GTK Közgazdaságtan Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:			Bevezetés a közgazdaságtanba Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_APSN002 GT_APSN001
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Karcagi-Kováts Andrea		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a mikroökonómia alapvető fogalmait, modelljeit és használni tudják azokat, illetve képesek legyenek ezeket alkalmazni. A hallgatónak a kurzus végére ismerniük kell a fogyasztói és a vállalati viselkedés elemzéséhez szükséges legfontosabb elméleteket, fogalmakat, illetve eszközöket, és ezek alapján képesnek kell lenniük különböző problémák elemzésére. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. <i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez. önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. <i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra. <i>Autonómia és felelősség:</i> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiért, következtetéseieiért és döntéseieiért felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kurzus rövid tartalma, témakörei A kurzus először áttekinti a mikroökonómiai alapelveket, azokat a módszereket, amiket a mikroökonómiai gondolkodás megkövetel. A korábban már megismert fogalmakat (kereslet, kínálat, egyensúly) kibővítve vezet be új alkalmazási lehetőségeket (árszabályozás). Ezután a fogyasztói optimalizálásra tér át a kurzus: hasznossági függvény, költségvetési korlát, egyéni és piaci kereslet levezetése. A félév második felében áttér a termeléselméletre, azon belül is a profitmaximalizálásra, mint legfőbb célra, és két iparági szerkezetben (tökéletes verseny és monopólium) veszi át, hogy mekkora a profitmaximalizáló kibocsátás. Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás Értékelés Az aláírás megszerzéséhez kötelező a szemináriumi órákon való jelenlét, maximum 3 hiányzás megengedett a félév során. Lehetőség van megajánlott jegy (kizárólag közepes (3), jó (4) és jeles (5)) megszerzésére az alábbi feltételekkel: a félév közepén és végén 1-1 teszt megírására adunk lehetőséget a tananyag első és második feléből. Mindkét teszt esetében el kell érni a legalább 50,01%-ot és a százalékos átlagnak a legalább közepes (3) érdemjegy alsó határát (64,01%). Ezek a tesztek nem pótolhatók, nem ismételhetők, megírásuk önkéntes. A vizsga írásbeli (lehet e-learning és papíralapú is). Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50,01% - 63% – elégséges 64,01% - 75% – közepes 76,01% - 86% – jó								

87,01% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfolon. KJK Kerszöv, Budapest, 2012.

Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.

Ajánlott szakirodalom:

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai - Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Kopányi, M. (szerk.): Mikroökonómia. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1997.

Mankiw, G. N. (2011). A közgazdaságtan alapjai. Osiris, Budapest.

Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.

	tananyag	Varian könyv fejezetei
1.	A mikroökonómia alapelvei TE: Határelemzés, racionalitás, önérdékkövetés, alternatív költség, pozitív-normatív elemzés	1. fejezet
3.	Elemzési eszközök TE: piaci kereslet, kínálat, egyensúly optimalizálás, adózás, árszabályozás	1. fejezet
5.	Költségvetési korlát TE: jövedelem, költségvetési egyenes, piaci cserearány	2. fejezet
7.	Hasznosság és preferenciák TE: preferenciarendezés, közömbösségi görbék, hasznossági függvény, határhaszon	3., 4. fejezet
9.	Fogyasztói döntés TE: a fogyasztói optimum meghatározása a helyettesítési határráta és a piaci cserearány által	5. fejezet
11.	A keresletelmélet néhány alkalmazása TE: jövedelem-fogyasztás görbe, Engel-görbe, ár-fogyasztás görbe, egyéni kereslet levezetése	6. fejezet
13.	Fogyasztói többlet és piaci kereslet TE: piaci kereslet levezetése egyéni keresletből, rugalmassági mutatók	14., 15. fejezet (kivéve 14.8.)
15.	Vállalat I. TE: vállalat tulajdonosa és vezetője közti különbség azonosítása, számviteli és gazdasági költség koncepció	18., 19.2., 20. fejezet (kivéve 20.2., 4.)
17.	A vállalat II. TE: technológia, rövid távú termelési függvény	19. fejezet
19.	Költséggörbék TE: a vállalat rövid és hosszú távú költségei	21. fejezet
21.	Vállalati magatartás tiszta versenyben TE: profitmaximalizálás, fedezeti és üzembezárási pontok	22., 23. fejezet (kivéve 23.4., 10.)
23.	SZÁMONKÉRÉSI HÉT – NINCS OKTATÁS	
24.	Kompetitív piac egyensúlya TE vállalati és iparági kínálat, jóléti többlet	22., 23. fejezet (kivéve 23.4., 10.)
26.	A monopólium TE: TE: monopolista profitmaximalizálási döntése, monopólium melletti jóléti többletek, holtteher-veszteség	24. fejezet

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Makroökonómia		Kódja:	GT_APSN017-17	
		angolul:		Macroeconomics				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Bevezetés a közgazdaságtanba gazdasági matematika I		Kódja:	GT_APSN002-17 GT_APSN001-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Czeglédi Pál	beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a makroökonómia alapvető kérdéseivel, tárgyával és a makroökonómiai kérdések megválaszolásához szükséges eszközrendszer alapjaival. A kurzus során a hallgatóknak képessé kell válniuk arra, hogy a zárt gazdaság elemzéséhez szükséges makroökonómiai modelleket használják különböző gazdasági folyamatok, illetve gazdaságpolitikai akciók hatásainak elemzésében.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Elsajátította a gazdaság makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit								
Képesség:								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra								
Autonómia és felelősség:								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A makroökonómia kérdései. A makroökonómiai aggregátumok mérésének elvei: a gazdasági körforgás és a GDP, nominális és reál GDP, a GDP felhasználása, a GDP-deflátor és a fogyasztói árindex; a munkanélküliség mérése. A gazdaság hosszú távon: az árupiac és a kölcsönforrások piacának egyensúlya, a tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás; a természetes munkanélküliség elméletei. A pénz jelentősége és az infláció: a pénz funkciói és a pénzkínálat; a pénz mennyiségi elmélete; a pénzkereslet; az infláció társadalmi költségei. A gazdaság rövid távú modelljei: az IS-görbe, a monetáris politika kamatlábat befolyásoló szerepe, és az aggregált kereslet; a Phillips-görbe és az aggregált kínálat; az aggregált kereslet és kínálati modell mint a rövid távú ingadozások modellje; a fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben								

Értékelés

Az aláírás megszerzéséhez kötelező a szemináriumi órákon való jelenlét, maximum 3 hiányzás megengedett a félév során. Lehetőség van megajánlott jegy (kizárólag jó (4) vagy jeles (5)) megszerzésére az alábbi feltételekkel: a félév közepén és végén 1-1 teszt megírására adunk lehetőséget a tananyag első és második feléből. Mindkét teszt esetében el kell érni a legalább 50,01%-ot és a százalékos átlagnak a legalább jó (4) érdemjegy alsó határát (76,01%). Ezek a tesztek nem pótolhatók, nem ismételhetők, önkéntes alapon lehet jelentkezni a megírásukra. A vizsga írásbeli, az esetek többségében az e-learning rendszerben megoldandó feladatokból áll, de a hallgatóknak fel kell készülniük a papír alapú írásbeli vizsgára is.

A vizsga írásbeli. A vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 – 50% – elégtelen

50,01% – 64,00% – elégséges

64,01% – 76,00% – közepes

76,01% – 87,00% – jó

87,01% – 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Mishkin, F. S. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest. ISBN: 978-615-5669-40-8

Misz József – Palotai Dániel (2004): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest. ISBN: 963 545 4023

Ajánlott szakirodalom:

Mankiw, G. (2005): Makroökonómia. Osiris, Budapest. ISBN: 963 389 825 0

Kaufmann, R. T. (2002): Makroökonómiai munkafüzet és feladatgyűjtemény N. Gregory Mankiw Makroökonómia című tankönyvéhez. Osiris, Budapest. ISBN: 963-389-257-0

Misz József – Tőkés László (2021): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 978 963 454 747 1, DOI: 10.1556/9789634547471, <https://mersz.hu/misz-tokes-makroekonomia-feladatgyujtemeny>

Heti bontott tematika		
hét	téma	tananyag
1.	Bevezetés: A makroökonómia fő kérdései és módszertana;	Mishkin, 1., 2. fejezet (39-86. o.)
	TE*: A makroökonómiai jellegű problémák sajátosságai	
2.	A makroökonómiai aggregátumok I	Mishkin, 1., 2. fejezet (39-86. o.)
	TE: A GDP és az infláció kiszámolásának alapelvei	
3.	A makroökonómiai aggregátumok II	Mishkin, 1., 2. fejezet (39-86. o.)
	TE: A reál és nominális GDP, az infláció mérése	
4.	A tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás	Mishkin, 3. fejezet (87-110. o.)
	TE: Az Euler-tétel és feltételei	
5.	Megtakarítás és beruházás zárt gazdaságban	Mishkin, 4. fejezet (112-127. o.)
	TE: A reálkamatláb árupiac-tisztító szerepe	
6.	A pénz funkciói, a pénz mennyiségi elmélete	Mishkin 5. fejezet+függelék (141-186. o.), 10. fejezet (309-320. o.)
	TE: Az infláció és a pénzkínálat hosszú távú kapcsolata	
7.	Pénzkereslet, pénzkínálat, az infláció és költségei	Mishkin, 8-9. fejezet (249-298. o.)
	TE: A pénzkereslet és a nominális illetve reál GDP kapcsolata, reál és nominális kamatláb, várt infláció szerepe	
8.	Bevezetés a gazdasági ingadozásokba, az IS-görbe	Mishkin, 10. fejezet (299-328. o.)
	TE: A gazdasági ingadozások stilizált tényei, a kamatláb mint az árupiac kereslet meghatározója	
9.	Monetáris politika és az aggregált kereslet	Mishkin, 11. fejezet (329-347. o.), 20. fejezet (605-608. o.)
	TE: A kamatlábra vonatkozó monetáris politikai szabály, infláció mint az árupiac kereslet meghatározója	
10.	Munkapiaci alapfogalmak, a Phillips-görbe és az aggregált kínálat	Mishkin, 12. fejezet (249-375. o.)
	TE: Az infláció és a munkanélküliség közötti átváltás	
11.	Az aggregált kereslet és kínálat modellje	Mishkin, 13. fejezet (376-419. o.)
	TE: A gazdaság rövid és hosszú távú egyensúlya	
12.	Gazdaságpolitika az aggregált kereslet és kínálat modelljében	Mishkin, 20. (609-631. o.), 18. fejezet (564-581. o.)
	TE: A fiskális és monetáris politikai lépések hatása az outputra, az inflációra és a kamatlábra	
13.	A munkapiac és munkanélküliség; a keynesi fogyasztási függvénytől az életciklus hipotézisig	
	TE: A természetes munkanélküliség okai; a fogyasztási döntés intertemporális szemléletben	
14.	Összefoglalás	
	TE: A teljes makroökonómiai modell áttekintése	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi közgazdaságtan		Kódja:	GT_APSN023-17	
		angolul:		International Economics				
2024/2025. tanév 2. félév								
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Makroökonómia Mikroökonómia		Kódja:	GT_APSN017-17 GT_APSN014-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Czeglédi Pál	beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a nemzetközi közgazdasági elmélet alapvető összefüggéseit. A tárgy keretében a hallgatók megismerik a nemzetközi kereskedelem alapvető elméleteit, a kereskedelempolitika eszközeit, a nemzetközi fizetésekkel kapcsolatos legalapvetőbb összefüggéseket, valamint a jövedelem meghatározódását nyitott gazdaságban.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit								
Képesség:								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra								
Autonómia és felelősség:								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első fele a tiszta kereskedelem elméletét tekinti át, a második fele a pedig a nemzetközi pénzügyek alapösszefüggéseivel ismerteti meg a hallgatókat. A tiszta kereskedelem elméletével foglalkozó rész tárgyalja a ricardói komparatív előnyök tanát, a nemzetközi kereskedelem sztenderd (neoklasszikus) modelljét, a Heckscher-Ohlin-modellt, illetve a protekcionizmus jóléti hatásait. A nemzetközi pénzügyekre fókuszáló második rész a devizapiac alapfogalmait, a fedezetlen kamatparitás, illetve a vásárlóerő-paritás elméleteit tárgyalja, és megismerteti a hallgatókat a nyitott gazdaság egyszerű makroökonómiai modelljével.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben								
Értékelés								
Az aláírás megszerzéséhez kötelező a szemináriumi órákon való jelenlét, maximum 6 óra (három gyakorlat) hiányzás megengedett a félév során a kari TVSz 12 §-nak megfelelően. A vizsga írásbeli. A vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:								
0 - 50% – elégtelen								
50,01% - 64% – elégséges								
64,01% - 76% – közepes								
76,01% - 87% – jó								
87,01% - 100% – jeles								

Kötelező szakirodalom:

Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan. Trimester, Tatabánya, 2006. ISBN: 963-9561-14-2
Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok gyűjteménye. Trimester, Tatabánya, 2002. (vagy: Bock Gyula: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok. Trimester, Tatabánya, 2007.) ISBN: 963-86290-3-7, 978 963 9561 19 9
Bock Gyula – Martin Hajdu György – Réz András – Tóth Ferenc: Nemzetközi közgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9639466646
Major Klára – Szabó-Bakos Eszter – Szilágyi Katalin: Nemzetközi gazdaságtan feladatgyűjtemény. Panem Könyvkiadó, 2004, Budapest. ISBN: 963-545-404-X
Czeglédi Pál: Nemzetközi előadásvázlatok. Debreceni Egyetem Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet, Debrecen, 2021. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/322147>

Ajánlott szakirodalom:

Paul R. Krugman – Maurice Obstfeld: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, 2009, Budapest. ISBN: 963 545 339 6

hét	Heti bontott tematika
1.	Bevezetés: a nemzetközi közgazdaságtan tárgya és legfontosabb kérdései, a zárt és a nyitott gazdaság elemzésének eltérése TE*: A nemzetközi közgazdaságtan fő kérdései. A mikro- és makroökonómiai tudás alkalmazásának szükségessége
3.	A nemzetközi munkamegosztás alapelve: a komparatív előnyök tana. A ricardói modell TE: A komparatív előny fogalmának megértése, a komparatív előny és a kereskedelem szerkezete közötti összefüggés
5.	Csökkenő hozadék a ricardói modellben. A nemzetközi kereskedelem alapmodellje TE: A termelési lehetőségek határa a neoklasszikus feltevések szerint, az autark és a szabadkereskedelem melletti egyensúly kis ország esetén
7.	A Heckscher-Ohlin modell. Leontief paradoxon TE: A tétel megfogalmazása és értelmezése: relatív tényezőellátottság, tényezőintenzitás. Teljesülnek-e a modell predikciói?
9.	A kereskedelempolitika eszközei, TE: A protekcionista eszközök osztályozása, a vám jóléti hatása parciális elemzéssel; a kvóta jóléti hatása parciális elemzéssel.
11.	A protekcionizmus mellett és ellen szóló érvek TE: A protekcionista gazdaságpolitika értékelése
13.	A nemzetközi fizetési mérleg TE: A nemzetközi fizetési mérleg
15.	Devizapiac, árfolyamrezsim TE: Az árfolyammal és a devizapiaci tranzakciókkal kapcsolatos legalapvetőbb fogalmak. A rögzített és a lebegő árfolyamrezsim közötti különbségek, a devizapiaci intervenció szerepe és értelmezése, a gyakorlatban létező árfolyamrezsim-típusok éttekintése
17.	nincs előadás Valutaárfolyam-elméletek: kamatparitás
19.	TE: A deviza mint vagyoni eszköz, a kamatparitás mint árfolyamelmélet
20.	Valutaárfolyam-elméletek: vásárlóerő-paritás TE: Az abszolút és a relatív vásárlóerő-paritás mint árfolyamelmélet
22.	Nyitott gazdaság rövid távú egyensúlya I. TE: Rövid távú jövedelemmeghatározódás zárt tőkepiacú nyitott gazdaságban
24.	Nyitott gazdaság rövid távú egyensúlya II. TE: Rövid távú jövedelemmeghatározódás nyitott tőkepiacú nyitott gazdaságban
26.	Nemzetközi pénzügyi rendszer TE: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődésének négy fő állomása és azok rövid jellemzése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Pénzügytan				Kódja:	GT_APSN009-17
		angolul:		Finance					
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar	
Levelező		Féléves	28	Féléves	28				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Fazekas Balázs		beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a pénzügytan tárgy keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi rendszer és a pénzügyi gondolkodás alapjaival, az alapvető pénzügyi számításokkal. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni a pénzügyi és fizetési rendszer alapvető működését, a gyakorlatban alkalmazott pénzügyi tranzakciókat, valamint ismerni fogják a pénzügyi instrumentumok, a bankrendszer és a pénzügyi piacok működését.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.									
Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait is.									
Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit is.									
Képesség:									
Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére is.									
Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.									
Attitűd:									
Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően is.									
Autonómia és felelősség:									
Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A kurzus során a Hallgatók megismerik pénz funkcióit, valamint a pénz időértékének koncepcióját. Megismerik a Hallgatók a pénzügyi piacokat, valamint a pénzügyi közvetítő rendszer működési logikáját és kitüntetett szereplőit. A bankrendszer és a banki ügyletek is tárgyalásra kerülnek. A kurzus során tárgyalásra kerül a fizetési rendszer, a fizetési módok és azok hazai jellemzői. Bemutatásra kerülnek az értékpapír-piaci ismeretek. A félév zárásaként a tőzsde és a tőzsdei ügyletek kerülnek bemutatásra.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%									
Értékelés									

Aláírás megszerzésének feltétele:

Az aláírás feltétele a szemináriumok rendszeres látogatása. Amennyiben a hiányzások száma meghaladja a 3 alkalmat, az aláírás megtagadásra kerül. A Hallgató köteles a gyakorlatokon a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexének megfelelő módon részt venni.

Oktatási anyagok:

A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.

Vizsgajegy megszerzésének feltétele:

Vizsga megírásának lehetősége:

A tárgy kollokviummal zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámaival. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga megírására, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Érdemjegy megszerzése, számonkérés tartalma és felépítése:

A tárgy kollokviummal zárul, amely írásbeli zárthelyi dolgozattól és szóbeli vizsgarészből áll. A sikeres vizsga feltétele, hogy a hallgató mind az írásbeli, mind a szóbeli részt legalább elégséges érdemjeggyel teljesítse. Az írásbeli részre a meghirdetett zárthelyi időpontokban van lehetőség, amelyek az e-learning rendszeren kerülnek kihirdetésre. Azok a hallgatók, akik sikeresen teljesítik az írásbeli dolgozatot, jogosultak a szóbeli vizsgarész letételére, amelyre a Neptun rendszerben kell jelentkezni.

Írásbeli zárthelyi:

Az írásbeli zárthelyi dolgozat elektronikus formában kerül lebonyolításra. Az írásbeli számonkérések elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak. Az írásbeli rész érdemjegye az elért pontszám alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

Amennyiben az írásbeli számonkérés eredménye nem éri el a 60%-ot, a hallgató zárthelyi dolgozata sikertelennek minősül. A szorgalmi időszakban lehetőség van két félévközi zárthelyi dolgozat megírására, a féléves tananyag első, illetve második feléből. Mindkét dolgozatnak külön-külön legalább 50%-os eredményt kell elérnie. Ennek értelmében a második dolgozatot csak azok írhatják meg, akik az első dolgozatot legalább 50%-os eredménnyel teljesítették. Az egyes zárthelyik pótlására külön nincs lehetőség, javításra kizárólag a vizsgaidőszakban van mód. A vizsgaidőszakban az írásbeli zárthelyi dolgozat a teljes féléves tananyagot lefedő számonkéréssel teljesíthető.

Továbbá az írásbeli számonkérés akkor minősül sikeresnek, ha az elméleti rész legalább 40%-os eredménnyel teljesül.

Amennyiben sikeres írásbeli részt követően a Hallgató javítani kívánja az eredményét és újból megírja az írásbeli számonkérést, akkor a korábbi sikeres teljesítés eredménye elvész és az utolsó írásbeli eredménye lesz érvényes.

Szóbeli rész:

A szóbeli tételsor a tárgy e-learning rendszerén keresztül elérhető. Sikertelen szóbeli rész elégtelen kollokviumi jegyet eredményez. Minden más esetben a kollokviumi jegyet az írásbeli és szóbeli rész jegyeinek átlaga adja. A

sikeres szóbeli és írásbeli rész 50-50%-os súllyal számít a végső jegy meghatározása során.

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (e-learningben elérhetőek!)

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I.* – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II.* – Befektetési és beruházási döntések. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban. Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok I. Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok II. Debreceni Egyetem. Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Gál Erzsébet (2010): *Hitelkérelem, banki ismeretek.* Budapesti Gazdasági Főiskola. Budapest, 2010

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei.* Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt., Budapest 2002

Vígvári András (2010): *A pénzügyek alapjai.* Budapesti Gazdasági Főiskola. Budapest, 2010

Melicher, R. W. – Norton, E. A. (2017): *Introduction to Finance: Markets, Investments, and Financial Management, Enhanced eText, 16th Edition.* Wiley Publishing.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Tematika és követelményrendszer ismertetése. A pénz funkciói, fejlődése. A modern pénz. Infláció. Valuta és deviza. I. Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgató megismeri a pénz gazdasági jelentőségét és teremtésének folyamatát.
2.	Előadás: A pénz funkciói, fejlődése. A modern pénz. Infláció. Valuta és deviza. I. Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgatók megismeri az infláció és a valuták és devizák elméleti és gyakorlati aspektusait.
3.	Előadás: A pénz időértéke I. Gyakorlat: Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit.
4.	Előadás: A pénz időértéke II. Gyakorlat: Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokat értékelni.
5.	Előadás: A pénzügyi piacok Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgató ismeri a pénzügyi piacok alapjait
6.	Előadás: Bankrendszer I. Gyakorlat: Esettanulmányok és számítási példák a hitelekhez kapcsolódóan valós banki ajánlatok alapján. A Hallgatók megismerik bankrendszer alapjait.
7.	Előadás: Bankrendszer II. Gyakorlat: Esettanulmányok és számítási példák a hitelekhez kapcsolódóan valós banki ajánlatok alapján. Lízing. A Hallgató ismeri az aktív bankügyleteket és az egyéb pénzügyi szolgáltatásokat.
8.	Előadás: Bankrendszer III. Gyakorlat: Esettanulmányok és számítási példák a betétekhez kapcsolódóan valós banki ajánlatok alapján. Lízing. A Hallgató ismeri a passzív bankügyleteket és az egyéb pénzügyi szolgáltatásokat.
9.	Előadás: Fizetési rendszer és fizetési forgalom Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgató képes átlátni a fizetési rendszert.
10.	Előadás: Értékpapírok I. Gyakorlat: Értékpapírok pénzáramlásának tervezése. A Hallgató ismeri az értékpapír piac alapjait.
11.	Előadás: Értékpapírok II. Gyakorlat: Értékpapírok pénzáramlásának tervezése, kötvények. A Hallgató ismeri a legfontosabb értékpapírok fogalmi háttérét és gyakorlati aspektusait.
12.	Előadás: Értékpapírok III. Gyakorlat: Értékpapírok pénzáramlásának tervezése, részvények. A Hallgató ismeri a legfontosabb értékpapírok fogalmi háttérét és gyakorlati aspektusait.
13.	Előadás: Tőzsde I Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgatók megismeri a tőzsde működését.
14.	Előadás: Tőzsde II. Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. A Hallgató megismeri a tőzsdei ügyleteket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalatgazdaságtan				Kódjai:	GT_APSN003-17	
		angolul:		Managerial Economics						
2025/26										
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem, GTK, Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Heti	0	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktatók				neve:		Prof. Dr. Bai Attila		beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók - megismerkedjenek a vállalati gazdaságtan területeivel, erőforrásaival, általános menedzsment feladatokkal, úgymint tervezés, emberi erőforrás- és készlet-gazdálkodás, beruházások értékelése. - A tantárgy feladata továbbá, hogy a hallgatók tisztában legyenek a vállalkozások fogalmával, csoportosításukkal, a hozzájuk kötődő alapvető gazdasági ismeretekkel, a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel.										
Tanulás eredmények, kompetenciák:										
<i>Tudás:</i> A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalkozások működése, alapítása, tervezése, 2. A vállalkozások erőforrásai és értékelésük 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.										
<i>Képesség:</i> Legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel. Ismerje az erőforrásokat és ezek értékelésének összefüggéseit. Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát. Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.										
<i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.										
<i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei.										

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus tananyag az E-learning programban. Lehetőség konzultációra. Ha a félév során online oktatási rendszerre kell áttérni, akkor a nappali (és levelező) előadások és gyakorlatok időintervallumában az e-learning felületen fog történni az oktatás. Ebben az esetben az E-learning WEBEX felületen lesznek megtartva az előadások és gyakorlatok.

Értékelés

A félévvégi aláírás feltétele a tárgy felvétele a Neptun rendszerben, illetve a gyakorlatok látogatása a TVSZ előírásainak megfelelően. A gyakorlatok pótlása más csoportban csak előzetes írásbeli egyeztetést követően lehetséges.

A félév értékelésével kapcsolatban a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) előírása "...olyan beszámolóval vagy kollokviummal ellenőrizendő tantárgyakból, amelyek előadásaihoz szeminárium / gyakorlat is csatlakozik, továbbá az olyan tantárgyakból, amelyeknek a foglalkozásai csak szemináriumból / gyakorlatból állnak, az oktató a hallgatónak az oktatási időszakban nyújtott teljesítménye alapján jegyet ajánlhat meg. A jegymegajánlás lehetőségét a tantárgyi követelményekben a félév elején előre közölni kell a hallgatókkal. A megajánlott értékelést (osztályzatot) a hallgató nem köteles elfogadni, kérheti vizsgára bocsátását".

A fenti előírással összhangban lehetőséget biztosítunk a félév során két előre megadott alkalommal a nappali tagozatos hallgatók számára a megajánlott jegy megszerzésére szolgáló számonkérésen való részvételre, fakultatív jelleggel. A teljesítmény értékelése az e-learning rendszerben történik, az előadások helyszínén és időpontjában. Ennek értékelése során a pontszámokat átlagoljuk és ennek figyelembe vételével alakítjuk ki a végleges érdemjegyet. Az elégséges alsó ponthatára 60%. Az előadásokon szintén lehetőség van pluszpontok megszerzésére. A gyakorlatokon végzett munka alapján a gyakorlatvezetők javaslatot tehetnek a legjobb teljesítményt nyújtó, csoportonként maximum 3 hallgatóra, akik számára a félévközi dolgozatokon elért jegyüknél – amennyiben az legalább elégséges - egy érdemjeggyel jobbat ajánlunk meg. A megajánlott jegyek a TVSZ-nek megfelelően a vizsgaidőszakban javíthatók. A hallgatók teljesítményének értékelése a vizsgaidőszakban írásbeli kollokvium, vagy e-learning teszt formájában történik..

A vizsga sikeres teljesítéséhez legalább a maximális pontszám 60%-a szükséges. A ponthatárok:

- 0-59%: elégtelen (1)
- 60-69%: elégséges (2)
- 70-79%: közepes (3)
- 80-89%: jó (4)
- 90-100%: jeles (5)

Az előadások és gyakorlatok anyaga folyamatosan felkerül az e-learning rendszerbe. Az e-learning rendszerbe feltett tananyagokat csak saját tanulásuk során használhatják fel, azokat a szerzői jogok és a GDPR rendelkezései egyaránt védik!

Kötelező olvasmány:

1. Nábrádi A. (szerk.) – Bai A. (szerk.) – Gabnai Z: Mezőgazdasági és energetikai ökonómiai ismeretek (2., 3., 5. fejezet). Debrecen, 2018
2. Nábrádi A. Vállalkozási ismeretek, 2015, 2018, Debreceni Egyetem ISBN 978-963-12-3048-2
3. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

1. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011
2. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Heti bontott tematika:

Hét, időpont	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium	Hét
1.	Követelményrendszer ismertetése, a vállalkozásokkal kapcsolatos alapfogalmak TE: Vállalkozások fogalma, jellemzői, alapítása, megszűnése. : Vállalkozási formák csoportosítása méret, tevékenység	A félév felépítése, szükséges tudnivalók, vállalkozások alapításának szempontjai, menete, termelési értékkel, költséggel kapcsolatos számítások	1-2
2.	Termelési értékkel és költséggel kapcsolatos alapfogalmak TE. A termelési értéket kialakító tényezők, a hozam fajtái, az árak fajtái, a termelési értéket befolyásoló egyéb tényezők. A termelési költséget kialakító tényezők, a ráfordítások típusai		
3.	Termelési költség II., önköltség-számítás TE: Termelési költség, önköltség kategóriái, a jövedelem kategóriái, kiszámítása értelmezése, befolyásoló tényezői.	Jövedelemmel kapcsolatos számítások, komplex feladatok az eddig tanult alapfogalmakkal kapcsolatban	3-4
4.	Jövedelemmel kapcsolatos alapfogalmak TE: a jövedelem kategóriái, kiszámítása értelmezése, befolyásoló tényezői.		
5.	Hatékonysággal kapcsolatos alapfogalmak TE: A gazdasági hatékonyság kategóriái, a termelékenység, az igényesség, az ellátottság és a jövedelem-arányossági mutatók értelmezése, az átlagos, a pótlólagos és a marginális hatékonyság számítása	Komplex feladatok az eddig tanult alapfogalmakkal kapcsolatban	5-6
6.	Értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás TE: A termelés és a szolgáltatás sajátosságai, a termelés-menedzsment területei.		
7.	Fakultatív teszt I., befektetett eszközökkel kapcsolatos alapfogalmak.	Amortizációs számítások, beruházás-gazdaságossági számítások	7-8
8.	Erőforrások: befektetett eszközök TE: A befektetett eszközök csoportjai, vállalat gazdaságtani sajátosságai. Az immateriális javak, a tárgyi eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök csoportjai, a fenntartási és az értékcsökkenési költségek sajátosságai		
9.	Beruházások értékelése, az idő pénzértéke I. TE: Az idő pénzértékének fontossága, kalkulációja	Beruházás-gazdaságossági számítások	9-10
10.	Beruházások értékelése, az idő pénzértéke II.		

	TE: Az NPV, az IRR, a PI, DDP számításmenete, összefüggései		
11.	Erőforrások: forgóeszközök TE: A készletek, a követelések, a rövid távú pénzügyi befektetések és a pénzeszközök sajátosságai. A forgóeszköz szükségletet befolyásoló tényezők vizsgálata.	Forgóeszköz-gazdálkodással kapcsolatos számítások	11-12
12.	Emberi erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos alapfogalmak TE: Emberi erőforrás-gazdálkodás értelmezése, befolyásoló tényezői, bér-gazdálkodás jellemzőinek megismerése.		
13.	Tervezéssel kapcsolatos alapfogalmak TE: Tervek csoportosítása, elkészítésének jellemzői		13-14
14.	Fakultatív teszt II.		

Vizsgatételek

1. Vállalkozásokkal kapcsolatos alapismeretek
  2. Termelési értékkel kapcsolatos alapismeretek
  3. Termelési költséggel kapcsolatos alapismeretek
  4. Önköltséggel kapcsolatos alapismeretek
  5. Jövedelemmel kapcsolatos alapismeretek
  6. Hatékonysággal kapcsolatos alapismeretek
  7. Értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás
  8. Befektetett eszközökkel kapcsolatos alapismeretek
  9. Beruházások értékelése
  10. Forgóeszközökkel kapcsolatos alapismeretek
  11. Készlet-gazdálkodással kapcsolatos alapismeretek
  12. Emberi erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos alapismeretek
- Vállalati tervezéssel kap

A tantárgy neve:		magyarul:		Adózási ismeretek I.				Kódja:	GT_APSN041-17
		angolul:		Taxation I.					
Felelős oktatási egység:				Számvitel és Pénzügy Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel II., Vállalati pénzügyek II.				Kódja:	GT_APSN021-17 GT_APSN028-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Kiss Ágota		beosztása:	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A hallgatók megismertetése a magyar adózási rendszer alapkérdéseivel, az egyes adókötelezettségekkel adónemekkel. Az ismeretek elmélyítése érdekében szemináriumokon a hallgatók az elméleti anyaghoz kapcsolódó feladatokat, esettanulmányokat oldanak meg.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Elsajátította az adózási ismereteket, melyek révén az adózási feladatok birtokába kerül									
Képesség:									
Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.									
Attitűd:									
Nyitott és befogadó az adózási ismeretek és gyakorlat új eredményei iránt.									
Autonómia és felelősség:									
Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A hallgatók megismertetése a magyar adózási rendszer alapkérdéseivel, az egyes adókötelezettségekkel, adónemekkel. Az ismeretek elmélyítése érdekében szemináriumokon a hallgatók az elméleti anyaghoz kapcsolódó feladatokat esettanulmányokat oldanak meg.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Az elméleti megalapozás után a gyakorlatokon elhangzottak, megoldott feladatok.									

Értékelés

Aláírás megszerzésének feltétele:

Az aláírás feltétele a szemináriumok rendszeres látogatása. Amennyiben a hiányzások száma meghaladja a 3 alkalmat, az aláírás megtagadásra kerül. A Hallgató köteles a gyakorlatokon a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, az aktuális Dékáni utasítás, valamint a DE Etikai kódexének megfelelő módon részt venni.

Gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a zárthelyi dolgozatok során a Hallgató legalább 60%-ot érjen el.

Zárthelyi dolgozat értékelése:

A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. (Az elmélet és gyakorlati részek 50-50%-os súllyal számítanak az értékelés során, az elméleti és gyakorlati részekre vonatkozó minimum szint 50%-50%, tehát a Hallgatónak mind az elméleti, mind a gyakorlati részt minimum 50%-ban teljesítenie kell. A félév során két alkalommal megírt zárthelyi dolgozat teljesítésének feltételei, külön-külön min. 50-50%, átlagban min. 60% elérése. A gyakorlati jegybe az utolsó megírt zárthelyi dolgozat eredménye számít bele. A zárthelyi dolgozat alapján az értékelés és a gyakorlati jegy a következők szerint alakul:

60% alatt: elégtelen (1)

60-69%: elégséges (2)

70-79%: közepes (3)

80-89%: jó (4)

90-100%: jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Dr Herich György: Adótan, Penta Unió

Dr Herich György: Adó Teszt és példatár, Penta Unió

Az előadásokon és szemináriumokon kiadott, illetve az e-learning rendszerből letölthető anyagok.

Ajánlott szakirodalom:

Vámosi-Nagy: Az adózás nagy kézikönyve, Complex Kiadó

Heti bontott tematika	
1.	Adózási alapfogalmak (adó fogalma, alanya, tárgya, jellemzők, adózás céljai, adózás alapelvei, az adóhatósági szervek bemutatása, az adókötelezettség tartalma, illetékesség, hatáskör, adókedvezmények) TE: Megismeri az adózási alapfogalmak gyakorlatát.
3.	Személyi jövedelemadó (általános jellemzők, céljai, alapelvei, adó hatálya és alanyai, adókötelezettség tartalma, a jövedelem megállapításának módjai) TE: Képes megérteni és alkalmazni az szja-hoz kapcsolódó ismereteket
5.	Személyi jövedelemadó (összevontan adózó jövedelmek) TE: Képes megérteni és alkalmazni az szja-hoz kapcsolódó ismereteket
7.	Személyi jövedelemadó (összevontan adózó jövedelmek) TE: Képes megérteni és alkalmazni az szja-hoz kapcsolódó ismereteket
9.	Személyi jövedelemadó (külön adózó jövedelmek) TE: Képes megérteni és alkalmazni az szja-hoz kapcsolódó ismereteket
11.	Általános forgalmi adó (jellemzői, az adó tárgya, alanya, mértéke, az adó alapja, hatáskör, illetékesség, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás) TE: Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket
13.	Könyvtárhasználati hét
14.	Általános forgalmi adó (jellemzői, az adó tárgya, alanya, mértéke, az adó alapja, hatáskör, illetékesség, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás) TE: Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket
16.	Általános forgalmi adó (speciális termékértékesítések, EU-n belüli ÁFA szabályozás) TE: Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket
18.	Általános forgalmi adó (mentességek, az ÁFA különös szabályozásai) TE: Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket
20.	Társasági adó (jellemzői, az adó tárgya, alanya, mértéke, az adó alapja, hatáskör, illetékesség, jövedelem-minimum) TE: Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
22.	Társasági adó (adóalap módosító tételek I.) TE: Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
23.	Társasági adó (adóalap módosító tételek II.) TE: Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
25.	Társasági adó (adókedvezmények) TE: Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Marketing alapjai		Kódja:	GT_APSN015-17	
		angolul:		Basics of marketing				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	K	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szakály Zoltán		beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja,								
megismertetni a hallgatókat a marketing alapvető összefüggéseivel, különös tekintettel a szegmentációra, a célpiacok kiválasztására és a pozicionálásra. Kiemelt figyelmet szentelünk a marketing eszközrendszerének elemzésére, így részletesen tárgyaljuk a termék-, az ár-, az elosztási csatorna- és a marketingkommunikációs stratégiákat és eszközöket.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a marketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a marketing szerepét a vállalat, intézmény működésében, a marketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival.								
Képesség:								
Képes a marketing és értékesítés rövid- és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra.								
Attitűd:								
Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, és a munkatársaival való együttműködésre.								
Autonómia és felelősség:								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A marketing alapfogalmai, A vállalati piacorientáció típusai, Vevőérték, vevőelégedettség, A modern marketing folyamata, A marketing-információ rendszer (MIR) és a marketingkutatás, A fogyasztói magatartás elemzése, A stratégiai marketing alapjai: szegmentáció, A stratégiai marketing alapjai: célcsoport kiválasztás és pozicionálás, Termék-életciklusok menedzselése, a piacfejlődés elmélete, A termékstratégia alapjai, Az árstratégia alapjai, Az elosztási stratégia alapjai, A marketingkommunikációs stratégia alapjai, Az online marketing alapja								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások, tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, esettanulmányok feldolgozása egyénileg és csoportmunkában, egyéni projektmunka. A gyakorlatok látogatása kötelező jellegű. Hiányzás a gyakorlatok 30%-áról lehetséges								
Értékelés								
Írásbeli vizsga								
Kötelező szakirodalom:								
Az előadások anyaga és az elektronikus jegyzet. Keller, K. L., Kotler, P.: Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, 2008, 1-986.								
Ajánlott szakirodalom:								
Bauer A., Berács J.: Marketing. Aula Kiadó, 2006, 1-658.								

Heti bontott tematika	
1.	A marketing alapfogalmai TE*Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
3.	A vállalati piacorientáció típusai TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
5.	Vevőérték, vevőelégedettség TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
7.	A modern marketing folyamata TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
9.	A marketing-információ rendszer (MIR) és a marketingkutatás TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
11.	A fogyasztói magatartás elemzése TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
13.	A stratégiai marketing alapjai: szegmentáció TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
15.	A stratégiai marketing alapjai: célcsoport kiválasztás és pozicionálás TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
17.	Termék-életciklusok menedzselése, a piacfejlődés elmélete TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
19.	A termékstratégia alapjai TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
21.	Az árstratégia alapjai TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
23.	Az elosztási stratégia alapjai TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
25.	A marketingkommunikációs stratégia alapjai TE Az előadásanyag gyakorlati szintű tárgyalása
27.	Az online marketing alapjai TE Szóbeli prezentáció

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Számvitel I. (A számvitel alapjai)				Kódja:	GT_APSN016-17	
		angolul:		Fundamentals of financial accounting						
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Heti		kollokvium	6	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve		Dr. Bács Zoltán Dr. Orbán Ildikó			beosztása	egyetemi tanár egyetemi docens
Gyakorlatvezető				neve		Dr. Hamad Mirjam Dr. Szekeres Alexandra Bács Bence			beosztása	adjunktus adjunktus tanársegéd
Fogadóóra						Dr. Orbán Ildikó Dr. Hamad Mirjam Dr. Szekeres Alexandra Bács Bence				
A kurzus célja, hogy										
bemutassa a hallgatóknak a számvitel elméleti és gyakorlati alapjait, alapelveit.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: A kurzus betekintést ad a vállalkozások könyvvizsgálói és beszámoló készítésének kötelezettségeinek jellegébe, a beszámoló egyes részeinek, elsősorban a számviteli mérleg és az eredménykimutatás összeállításának folyamataiba, elsősorban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szabályozási rendszerében.										
Tudás:										
A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait.										
Képesség:										
A hallgató képessé válik alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására, a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.										
Attitűd:										
A hallgató nyitott a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.										
Autonómia és felelősség:										
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Alkalmasság önálló munkavégzésre.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A számvitel fogalma. Számviteli rendszer, a számviteli törvény. A számviteli munka szakaszai. Beszámolás és könyvvizsgálat.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Elméleti és gyakorlati ismertetek átadása illusztratív példákon keresztül.										
Értékelés										
NAPPALI TAGOZAT										
Az előadásokon való jelenlét a TVSZ 11. § (1) előírásai szerint továbbra sem kötelező, de erősen ajánlott. Az előadásokon való részvétel dokumentálásra kerül és beleszámít a végső kollokviumi érdemjegyebe. A szemináriumokon való részvétel kötelező. Az előadás diasora és a szemináriumokon megoldandó feladatok az e-learning rendszerbe feltöltésre kerülnek.										
Aláírás megszerzése: A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a szemináriumokat rendszeresen										

látogassák, az egész félév során 3 alkalomnál több hiányzás esetén az aláírás megtagadásra kerül.

Érdemjegy megszerzése: A félév során két zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, melyek mindegyikének min. 50%-os teljesítése, átlagban min. 60%-os teljesítése szükséges. A feladatsor elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. A vizsgaidőszakban még két pót ZH megírására lesz lehetőség.

A vizsgaidőszakban a vizsgáztatás szóbeli vizsga keretében valósul meg, kiadott beugró minimum kérdések, és tételsor alapján. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra feljelentkezett az adott napi vizsgára. A végső érdemjegy az írásbeli eredménye alapján elért eredmény, illetve a szóbeli vizsgán megszerzett eredmény alapján meghatározásra.

Kötelező olvasmány:

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2004, átdolgozva: 2024.

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001, átdolgozva: 2024.

Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar E-learning oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Siklósi Ágnes - Simon Szilvia - Veress Attila - Szíjártó Boglárka: Bevezetés a számvitelbe - számvitel alapjai példatár 2018. Perfekt Kiadó, 2018

Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015

Siklósi Ágnes - Veress Attila: Könyvvezetés és Beszámolóképzés, Számviteli feladatok a gyakorlatban, A Mérlegképes könyvelő képzés tankönyve, 9. bővített kiadás, Saldo Kiadó, 2018

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015

2000. évi C. törvény a számvitelről

NAPPALI TAGOZAT

Heti bontott tematika	
1. hét	A számvitel fogalma, célja. A vállalkozási tevékenység tartalma és főbb sajátosságai, a termelési folyamat és kapcsolata a számvittel. A vállalkozó vagyona, fogalma, a vagyon kimutatása. TE: Ismeri a számvitel fogalmát, célját és a vállalkozási tevékenység tartalmát, a vagyont, és annak kimutatásának lehetőségeit.
3. hét	A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Az egyes mérlegsorok tartalma. A mérleg és tartalma, a mérlegtételek értékelése. TE: Ismeri a számviteli mérleg lényegét, tartalmát.
5. hét	Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása. Az eredménykimutatás és tartalma, típusai. TE: Ismeri az eredménykimutatás lényegét, tartalmát. Az eredménykimutatás felépítését.
7. hét	A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra. TE: Ismeri a gazdasági műveletek jellegzetességeit, és vagyonra gyakorolt hatásukat.
9. hét	A vállalkozások számviteli információs rendszere. Könyvviteli alapfogalmak – könyvvezetés, egyszeres és kettős könyvvitel, a könyvviteli számla. TE: Ismeri a könyvvezetés rendszerét, a könyvviteli számla lényegét.
11. hét	Tavaszi szünet
12. hét	Könyvviteli alapfogalmak – egységes számlakeret és számlarend. TE: Ismeri az egységes számlakeret rendszerét, a számlarend jellegzetességét.
14. hét	A számviteli munka szakaszai, számviteli bizonylatok, nyilvántartások. A bizonylat fogalma, csoportosítása, általános alakja és tartalmi kellékei. TE: Ismeri a számviteli munka szakaszait, és a számviteli bizonylatok fogalmát, kellékeit.
16. hét	Nyilvántartások a kettős könyvvitel rendszerében, a kettős könyvvitel jellemzői (nyitás, zárás, főkönyvi kivonat). A könyvviteli zárlat. TE: Ismeri a különböző számviteli nyilvántartásokat, a kettős könyvvitel jellemzőit.
18. hét	Példa a könyvvezetés, valamint a mérleg és az eredménykimutatás kapcsolatának bemutatására. TE: Ismeri és összefüggéseiben vizsgálja a mérleg és az eredménykimutatás kapcsolatát.
20. hét	Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség. A számviteli szolgáltatás. TE: Ismeri a beszámolási és könyvvezetési kötelezettségre vonatkozó szabályokat, a számviteli szolgáltatás lényegét.
22. hét	A számviteli rendszer, a számviteli törvény. A számviteli alapelvek, a számviteli politika. TE: Ismeri a számviteli törvényt, annak felépítését. Ismeri a számviteli alapelveket, számviteli politika célját és lényegét.
24. hét	A beszámoló formája, az éves beszámoló részei. TE: Ismeri az egyes beszámoló fajtákat, az azt meghatározó feltételeket, a beszámoló részeit.
26. hét	A bekerülési érték fogalma, összetevői. Az értékcsökkenési fajtái, kiszámításuk, a leírás módja.

A tantárgy neve:		magyarul:		Menedzsment		Kódja:	GT_APSN019-17	
		angolul:		Management				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Filep Roland		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A hallgatókat bevezetni a menedzsment tudományba. Megismertetni őket a vezetés- szervezés alapjaival, egyfajta gondolkodásmód bemutatása.								
A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék azokat az alapvető vezetési elméletek, módszereket és eljárásokat, amelyek révén felkészülhetnek gazdálkodó szervezetek vezetési feladatainak ellátására. A tantárgy vázát a vezetési folyamat olyan jól definiálható feladatainak oktatása jelenti, mint kommunikáció, információmenedzsment, tervezés, döntés, rendelkezés, szervezés, ellenőrzés. Kompetenciák: Ennek révén a végzett hallgatók képessé válnak megfogalmazni a vezetéssel és szervezéssel,								
kapcsolatos elvárásokat, feladatokat és problémákat. Kiválasztani a legcélravezetőbb eljárásokat, kialakítani az adott vezetési-szervezési helyzet megoldására leginkább megfelelő módszereket. Tudatosan és tervszerűen képes ezek szisztematikus alkalmazására. Képes a stratégiai szemléletű gondolkodásra. A gyakorlati tapasztalatok megszerzése után képessé válik a szervezet és szervezeti egységek tevékenységének összehangolására, szervezésére és irányítására.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

Képesség:

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projekteken, gazdálkodó szervezetekben.

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését.

Autonómia és felelősség:

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium
Bevezető előadás, követelmények ismertetése, szervezet fogalma, szervezeti struktúra	Bevezetés, követelmény, vezetőkkel szembeni elvárások
Vezetés története	Bevezetés, követelmény, vezetőkkel szembeni elvárások
Vezetés fogalma értelmezései, vezető feladatai	Vezetői hajlam, másokról alkotott kép
Vezetői szerepek	Vezetői hajlam, másokról alkotott kép
Tervezés	Kreativitás, Intelligencia
Szervezés	Kreativitás, Intelligencia
Vezetés/irányítás	Szervezési gyakorlat
Ellenőrzés	Ellenőrzés
Döntés, problémamegoldás	Ellenőrzés
Kommunikáció	Döntéshozatali gyakorlat
Szervezettípusok	Döntéshozatali gyakorlat
Leadership elméletek	Vezetői kommunikáció
Időgazdálkodás	Vezetői kommunikáció

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgyhoz előadás és gyakorlat tartozik. Az előadásokon interaktív módon dolgozzuk fel az egyes témaköröket. A gyakorlatokon a témakörökhöz tartozó tréning típusú feladatokkal mélyítjük a tudást.

Értékelés

Ötfokozatú skála:

elégtelen (1)

elégséges (2)

közepes (3)

jó (4)

jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Bácsné- Bába É.- Berde Cs.- Dajnoki K. (2015): A vezetés alapjai. (szerk: Berde Cs.), Debreceni Egyetem. Center-Print Nyomda, Debrecen

Berde Cs.- Pierog A. (2020): Vezetési ismeretek gyakorlatok. (szerk: Berde Cs.), Debreceni Egyetem. Debrecen

Antal Zs.- Dobák M. (2016): Vezetés és szervezés- Szervezetek kialakítása és működtetése. Akadémiai Kiadó. Budapest

Előadás anyag

Elektronikus tananyag

Ajánlott szakirodalom:

Maxwell, J. C. (2007): A vezető 21 nélkülözhetetlen tulajdonsága. Bagolyvár Könyvkiadó. ISBN 9789639447950

Maxwell, J. C. (2004): Vezetés 101, amit minden vezetőnek tudnia kell. Bagolyvár Könyvkiadó. ISBN 9789639447400

Anderson, D.R. - Sweeney, D.J. - Williams, T.A. - Camm, J.D. - Cochran, J.J. (2014): An Introduction to Management Science: Quantitative Approaches to Decision Making 14th Edition. Cengage Learning. 877 pp ISBN-13: 978-1111823610

Griffin, R. W. (2015): Management. 12th Editon. Cengage Learning. 704.pp. ISBN:978-1-305-50129-4

Lussier, L.R. (2019): Management fundamentals, Concepts, applications, and skill development. 8th Editon. SAGE Publications. 597.pp. ISBN: 978-1-544-33133-1

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Bevezető előadás, követelmények ismertetése, szervezet fogalma, szervezeti struktúra
	Gyakorlat: Bevezetés, követelmény, vezetőkkel szembeni elvárások
	TE*: Az ismeretanyag elsajátítása, önismeret fejlődése
4.	Előadás: Vezetés története
	Gyakorlat: Bevezetés, követelmény, vezetőkkel szembeni elvárások
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, önismeret fejlődése
7.	Előadás: Vezetés fogalma értelmezései, vezető feladatai
	Gyakorlat: Vezetői hajlam, másokról alkotott kép
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, önismeret fejlődése
10.	Előadás: Vezetői szerepek
	Gyakorlat: Vezetői hajlam, másokról alkotott kép
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, önismeret fejlődése
13.	Előadás: Vezetési iskolák
	Gyakorlat: Kreativitás, intelligencia
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, kreativitás kompetencia fejlődése
16.	Előadás: Tervezés
	Gyakorlat: Kreativitás, intelligencia
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, kreativitás kompetencia fejlődése
19.	Előadás: Szervezés
	Gyakorlat: Szervezési gyakorlat
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, szervezési készség fejlődése
22.	Előadás: Vezetés/irányítás
	Gyakorlat: Ellenőrzés gyakorlat
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, mások ellenőrzésének, valamint saját munkája ellenőrzésének kompetencia fejlődése.
25.	Előadás: Ellenőrzés
	Gyakorlat: Ellenőrzés gyakorlat
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, fejlődése, mások ellenőrzésének, valamint saját munkája ellenőrzésének kompetencia fejlődése.
28.	Előadás: Döntés, problémamegoldás
	Gyakorlat: Döntéshozatal gyakorlat
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, fejlődése döntéshozatali kompetencia fejlődése
31.	Előadás: Kommunikáció
	Gyakorlat: Döntéshozatal gyakorlat
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása döntéshozatali kompetencia fejlődése
34.	Előadás: Szervezettípusok
	Gyakorlat: Vezetői kommunikáció
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, kommunikációs készségek fejlődése
37.	Előadás: Leadership elméletek
	Gyakorlat: Vezetői kommunikáció
	TE: Az ismeretanyag elsajátítása, kommunikációs készségek fejlődése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti kommunikáció				Kódja:	GT_APSN051-17
		angolul:		Business Communication					
Felelős oktatási egység:				Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti	1	Heti	1	Gy	3	magyar	
Levelező		Féléves	14	Féléves	14				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Juhász Csilla		beosztása	habilitált egyetemi docens	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

a tantárgy keretében elsajátítsák az üzleti kommunikáció alapjait, szintjeit, modelljeit, alapformáit. Videó-felvételes szerepjátékok keretében átélhessék a kommunikációs kapcsolat létrehozását, megteremtését, a meggyőzés formai és tartalmi elemeit, az írásbeliség technikáit. Ezekkel felkészítve őket a munka világában rájuk váró feladatokra, megfelelő készségeket kialakítva bennük.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és alkalmazza a kommunikációs formákat, a kommunikáció buktatóit, szabályszerűségeit.
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációt a szakmai életben.

Képesség:

- Magas szinten dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.

Attitűd:

- Elsajátítva a kommunikációs konfliktuskezelés lehetőségeit, megismerve ennek sikeres megvalósítását és a lehetséges kudarc tipizálható okait, azokat sikerrel alkalmazza.

Autonómia és felelősség:

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az üzleti kommunikáció alapjai, szintjei; Az üzleti kommunikáció modelljei, alapformái; A verbális kommunikáció szóban és írásban; A nonverbális kommunikáció; A kommunikációs kapcsolat létrehozása, megteremtése

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások tartása.

A gyakorlatokon tréningek, videó-felvételes szerepjátékok keretében élhetik át a hallgatók a kommunikációs kapcsolat létrehozását, megteremtését, a meggyőzés formai és tartalmi elemeit. beadandó dolgozat készítésekor megtapasztalják a tudományos igényességű írásbeliség technikáit.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegyet a hallgató projektmunkára, annak prezentálására kapja. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény kell.

Kötelező szakirodalom:

Fodor L. – Kriskó E.: A hatékony kommunikáció alapjai. Noran Libro. Budapest 2014
e-könyv formában ISBN: 9786150000000, 2020

Neményiné Gyimesi I.: Hogyan kommunikáljunk tárgyalás közben? Akadémiai Kiadó Budapest, 2019

Hofmeister-Tóth Á.: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó Budapest, 2013, <https://mersz.hu/hofmeister-toth-mitev-uzleti-kommunikacio-es-targyalastechnika> 2016

Pease, A.: Testbeszéd - Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó, Budapest 2017

Ajánlott szakirodalom:

Tchappeler, R. – Krogerus, M.: 44 kommunikációs modell – A hatékony önkifejezés és eredményes együttműködés könyve. E-könyv, HVG Kiadó, Budapest 2020

Szabó K.: Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó Budapest, 2009

Montágh I.: Figyelem vagy fegyelem? Holnap Kiadó Budapest, 2008

Nierenberg, G. – Calero, H.: Testbeszéd-kalauz. Bagolyvár Könyvkiadó Budapest, 1998

Wacha I.: A korszerű retorika alapjai I-II. Szemimpex Kiadó, Budapest 1996

Hetekre bontott tematika	
1. tréning	Az üzleti kommunikáció alapjai TE*: A hallgató elsajátítja az alábbiakat: az üzleti kommunikáció fogalma, csoportosítása, az üzleti kommunikáció modellje, folyamata
3. tréning	Követelmények ismertetése. Bemutakozás TE: A hallgató megismeri a tréning követelményeket. Megtanulhatja milyen szempontokat alkalmazhat bemutatkozásnál
5. tréning	Nonverbális kommunikációs alapismeretek TE: Elsajátítja az alábbiakat: mi a nonverbális kommunikáció, hogyan csoportosítjuk, formái, térközsabályozás
7. tréning	Vitakultúra (szóbeli kommunikációs sajátosságok) TE: Megtapasztalja a kulturált vita formáját, sajátosságait.
9. tréning	Nonverbális kommunikáció az üzleti életben TE: Elsajátítja a nonverbális kifejezés módok formáit, jellemzőit
11. tréning	Nonverbális kommunikáció hallgatói kiselőadások TE: Fejleszti a prezentációs képességét.
13. tréning	Verbális kommunikáció, írásbeliség TE: Szembesül az írásbeli kommunikáció sajátosságaival, elsajátítva azokat.
15. tréning	A nemek közötti kommunikációs különbségek TE: Tudatosodik a hallgatóban, hogy a nemek kommunikációjában eltérések vannak, megismeri, melyek ezek.
17. tréning	Verbális kommunikáció, szóbeliség TE: Megtanulja a szóbeli kommunikáció sajátosságait, jellemzőit.
19. tréning	Kommunikációs zajok, zavarok, információ torzulás TE: Megtapasztalja, hogy milyen sok kommunikációs zaj fordul elő, a legcsekélyebb szándékosság nélkül.
21. tréning	Zavarok a kommunikációban TE: Megtanulja, szembesül a kommunikációjára ható, abban előforduló zavarokkal
23. tréning	Projektmunka hallgatói prezentálása I. TE: Megtanulja a prezentálás szabályszerűségeit.
25. tréning	Projektmunka hallgatói prezentálása II TE: Megtanulja a prezentálás szabályszerűségeit.
27. tréning	Projektmunka hallgatói prezentálása III. TE: Megtanulja a prezentálás szabályszerűségeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti szaknyelv I.				Kódja:	GT_APSNNY1-17
		angolul:		Basics of Technical Language I.					
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ					
Kötelező előtanulmány neve				B1+ szintű általános nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti		Heti	4	gyakorlati jegy	3	angol/német	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Suhaji Ágnes Réka		beosztása:	nyelvtanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
sikeres állás pályázatát támogassa, valamint jövőbeli, gazdasági, üzleti területen elvárt munkafeladatait segítse. Cél, hogy legalább az Európai Referencia Keret B2 szintjét elérjék mind a négy fő nyelvi készség terén. A B2 szinttel érkező hallgatóknál a három félév teljesítése után C1 az elvárt szint. B2 szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni az összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. B2 szinten a nyelvtanuló képes részletes és világos szövegalkotásra szóban és írásban az elvárt szaknyelvi témakörökben. Ezen célok elérése érdekében a kurzus során a hallgatók megismerkednek a legfontosabb üzleti, gazdasági és pénzügyi szakterületekkel idegen nyelven, és ezeken keresztül elsajátítják a szakterület jellemző szakszókincsét. A szakmai szókincs elsajátítása különböző feladatokon keresztül történik: az alaptankönyv módszeres feldolgozása, valamint újságcikkek, szövegértések, esettanulmányok, interjúk segítségével. A félév során kiemelt figyelmet kap az esetleges nyelvtani hiányosságok és kiejtési hibák megszüntetése, hogy a hallgató a kurzus után hatékonyan, a kommunikációt zavaró nyelvhasználati hibák nélkül tudjon részt venni a társalgásban általános és szakterületéhez kapcsolódó témákban.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
A nyelvtanuló rendelkezik a gazdasági, üzleti élet alapvető fogalmainak, szereplőinek, folyamatainak, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével idegen nyelven, azokat be tudja mutatni, képes róluk kérdéseket feltenni és elbeszélgetni, illetve vitatkozni az adott idegen nyelven. Tárgyalóképes nyelvtudással bír az alapvető információgyűjtési és elemzési módszerekkel kapcsolatban.									
Képesség:									
A nyelvtanuló képes szakszerű, világos, egyértelmű és hatékony kommunikációra írásban és szóban, mind szakmai, mind laikus közönség felé; a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére, gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására. Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra idegen nyelven, valamint folyamatosan kommunikál akár anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.									

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, kezdeményező; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok vállalására. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése). Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja a legfontosabb üzleti, gazdasági és pénzügyi szakterületek idegen nyelven történő áttekintése, és ezeken keresztül a szakterület jellemző szakszókincsének megismertetése. Fontosabb témakörök: a gazdaság szereplői és régiói, Magyarország gazdasága, a munka világa, munkaerőpiac, interkulturális különbségek, álláspályázatok elemei és fázisai, üzleti utak. Prezentációs készségek idegen nyelven.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Az órákon rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérések, valamint a félév során két írásbeli (zárhelyi) dolgozat alapján (6. és 12. hét), beadandó dolgozatok. A Zh-kon a teljesítési szint: 60%. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézné: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümegeiné, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

David Cotton-David Falvey-Simon Kent – John Rogers: Market Leader upper-intermediate Flexi Coursebook 1, Pearson Education Limited, 2015, ISBN: 1292126124

Simon Sweeney: English for Business Communication 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, ISBN-0521754496

Nagyné Lévy Andrea: Domestic Trade? Foreign Trade? Business English –Differently, KIT Kft, 2011, ISBN:9789636372774

Molnár Judit, Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions 1000 Answers: Business English, Lexika Tankönyvkiadó, 2010, ISBN: 9639357278

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika	
1.	A kurzus szervezése, elvárások, számonkérés, követelmények ismertetése TE* Szakmai bemutatkozás, tanulmányok ismertetése
2.	A gazdaság szereplői, szektorai, alapfogalmai és a globális gazdaság régiói TE: Hallott szöveg értésének fejlesztése; szókincs bővítése
3.	Magyarország gazdasága (főbb export/import termékek), makroökonómiai mutatói TE: Grafikonelemzések (változások leírása)
4.	A munka világa. Munkaerőpiaci trendek és jellemzők, új kihívások. A szervezetek HR feladatai. TE: Olvasáskészség fejlesztése; szókincs bővítése
5.	Szervezeti viselkedés, szervezeti magatartás, motiváció TE: Szókincs bővítése; kérdésalkotás begyakorlása
6.	1. Zh. TE: Az eddig tanultak ismétlése, összegzése és számonkérése
7.	Interkulturális ismeretek és különbségek a munka és a gazdaság világában; Interkulturális kommunikáció. Az adott nyelvterület kommunikációs jellegzetességei TE: hasonlító szerkezetek; kultúraközi különbségek kezelése és hatékony nyelvi alkalmazás és alkalmazkodás
8.	Könyvtárhasználati hét -
9.	Munkakeresés és az álláspályázatok fázisai és feladatai. Önéletrajz, kísérőlevél, motivációs levél. TE: Pályázatírás nyelvi és formai eszközeinek elsajátítása
10.	A felvételi eljárás készségfelmérési feladatai (soft skills, nyelvi szintfelmérés) TE: puha készségek megismerése és fejlesztési lehetősége
11.	Állásinterjú TE: Az állásinterjún szükséges nyelvi funkciók begyakorlása (udvarias kérdések, tömör megfogalmazások)
12.	2. Zh TE: a félév második felében tanultak ismétlése és tesztelése
13.	Üzleti utak és külföldi látogatók fogadása TE: udvariassági kifejezések, indirekt kérdések megfelelő használata
14.	Javítás -

*TE tanulási eredmények:

A tantárgy neve:	magyarul:		Üzleti szaknyelv II.				Kódja:	GT_APSNNY4-17
	angolul:		Basics of Technical Language II.					
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ					
Kötelező előtanulmány neve			B1+ szintű általános nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti		Heti	4	gyakorlati jegy	2	angol/német
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Suhaji Ágnes Réka			beosztása:	nyelvtanár

A kurzus célja, hogy a hallgatók

sikeres állaspályázatát támogassa, valamint jövőbeli, gazdasági, üzleti területen elvárt munkafeladatainak teljesítését segítse. Cél, hogy legalább az Európai Referencia Keret B2 szintjét elérjék mind a négy fő nyelvi készség terén. A B2 szinttel érkező hallgatóknál a három félév teljesítése után C1 az elvárt szint. B2 szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni az összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. B2 szinten a hallgató képes részletes és világos szövegalkotásra szóban és írásban az elvárt szaknyelvi témakörökben. Ezen célok elérése érdekében a kurzus során a hallgatók megismerkednek a legfontosabb üzleti, gazdasági és pénzügyi szakterületekkel idegen nyelven, és ezeken keresztül elsajátítják a szakterület jellemző szakszókincsét. A szakmai szókincs elsajátítása különböző feladatokon keresztül történik: az alaptankönyv módszeres feldolgozása, valamint aktuális újságcikkek, szövegértések, esettanulmányok, interjúk segítségével. Kiemelt figyelmet kap az esetleges nyelvtani hiányosságok és kiejtési hibák megszüntetése, hogy a hallgató a kurzus után hatékonyan, a kommunikációt zavaró nyelvhasználati hibák nélkül tudjon részt venni a társalgásban általános és szakterületéhez kapcsolódó témákban.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a gazdasági, üzleti élet alapvető fogalmainak, szereplőinek, folyamatainak, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével idegen nyelven, azokat be tudja mutatni, képes róluk kérdéseket feltenni és elbeszélgetni, illetve vitatkozni az adott idegen nyelven. Tárgyalóképes nyelvtudással bír a gazdasági, üzleti élet különböző munkafeladataiban, munkahelyi szituációiban. Képes gondolatait, ötleteit világosan, precízen, ugyanakkor tömören elmondani idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerű, világos, egyértelmű és hatékony kommunikációra írásban és szóban, mind szakmai, mind laikus közönség felé; a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére, gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására. Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra idegen nyelven, valamint folyamatosan kommunikál akár anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, kezdeményező; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok vállalására. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése). Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja idegen nyelven betekintést nyújtani az üzleti kapcsolatépítés, valamint a kereskedelem és marketing működési területeibe és feladataiba, bemutatni ezek munkaköreit és pozícióit, és ezeken keresztül a fenti szakterületek jellemző szakszókincsének megismertetése. Fontosabb témakörök: az üzleti kapcsolatépítés lehetőségei, digitális üzleti kommunikáció, kereskedelem és marketing különös tekintettel az ügyfélszolgálat funkcióira és az e-kereskedelemre; információ összefoglalása idegen nyelven.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Az órákon rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérések, valamint a félév során két írásbeli (zárthelyi) dolgozat alapján (6. és 12. hét), beadandó dolgozatok. A Zh-kon a teljesítési szint: 60%. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézáné: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

David Cotton-David Falvey-Simon Kent – John Rogers: Market Leader upper-intermediate Flexi Coursebook 1, Pearson Education Limited, 2015, ISBN: 1292126124

Simon Sweeney: English for Business Communication 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, ISBN- 0521754496

Nagyné Lévy Andrea: Domestic Trade? Foreign Trade? Business English –Differently, KIT Kft, 2011, ISBN:9789636372774

Molnár Judit, Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions 1000 Answers: Business English, Lexika Tankönyvkiadó, 2010, ISBN: 9639357278

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika	
1.	A félév anyagának és követelményeinek ismertetése, a hallgatók beszámolója a félév témakörében történt eddigi magyar nyelvű tanulmányaikról TE: beszédképesség fejlődése szakmai témakörökről történő társalgás során
2.	Üzleti utazások szervezése, telefonon és írásban TE: tömör mondat szerkesztés elsajátítása, beszédképesség, gördülékeny kommunikáció, hallás utáni értés fejlesztése
3.	Üzleti kapcsolatépítés, társasági események az üzleti életben; Információs technológia a gazdasági életben, digitális üzleti kommunikáció; TE: szókincs bővítés, beszédképesség fejlesztése; pontos, világos kérdés elsajátítása; szókincs bővítés
4.	Kereskedelmi vásárok, kiállítások, konferenciák (részvétel és szervezés) TE: Prezentációs készségek fejlesztése
5.	A marketing alapjai és területei, szegmentáció, piackutatás, célcsoportképzés, pozicionálás TE: szakmai kifejezések elsajátítása
6.	1. Zh. TE: Az eddig tanultak ismételése, összegzése és számonkérése
7.	Könyvtárhasználati hét -
8.	Globalizáció a termelésben és a kereskedelemben, multinacionális vállalatok TE: szakmai szókincs kialakítása a termelés és kereskedelem területén
9.	Terméktámogatás eszközei TE: szókincs bővítés
10.	Ügyfélkapcsolatok és vevői elégedettség, CRM/ügyfélmenedzsment TE: foglalkoztathatósági készségek fejlesztése idegen nyelven (problémamegoldás, döntéshozatal, kreativitás, stb.)
11.	E-kereskedelem (új munkakörök, feladatok) TE: szókincs bővítés
12.	2. Zh TE: a félév második felében tanultak ismételése és tesztelése
13.	Az Európai Unió, Magyarország az EU-ban TE: gyors információkeresés és információk egyszerűsítése, összefoglalása idegen nyelven
14.	Javítás -

*TE tanulási eredmények:

A tantárgy neve:		magyarul:	Üzleti szaknyelv III.				Kódja:	GT_APSNNY3-17
		angolul:	Basics of Technical Language III.					
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ					
Kötelező előtanulmány neve			B1+ szintű általános nyelvtudás				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti		Heti	4	szigorlat	3	angol/német
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Suhaji Ágnes Réka			beosztása:	nyelvtanár

A kurzus célja, hogy a hallgatók

sikeres állaspályázatát támogassa, valamint jövőbeli, gazdasági, üzleti területen elvárt munkafeladatainak teljesítését segítse. Cél, hogy legalább az Európai Referencia Keret B2 szintjét elérjék mind a négy fő nyelvi készség terén. A B2 szinttel érkező hallgatóknál a három félév teljesítése után C1 az elvárt szint. B2 szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni az összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. B2 szinten a hallgató képes részletes és világos szövegalkotásra szóban és írásban az elvárt szaknyelvi témakörökben. Ezen célok elérése érdekében a kurzus során a hallgatók megismerkednek a legfontosabb üzleti, gazdasági és pénzügyi szakterületekkel idegen nyelven, és ezeken keresztül elsajátítják a szakterület jellemző szakszókincsét. A szakmai szókincs elsajátítása különböző feladatokon keresztül történik: az alaptankönyv módszeres feldolgozása, valamint aktuális újságcikkek, szövegértések, esettanulmányok, interjúk segítségével. Kiemelt figyelmet kap az esetleges nyelvtani hiányosságok és kiejtési hibák megszüntetése, hogy a hallgató a kurzus után hatékonyan, a kommunikációt zavaró nyelvhasználati hibák nélkül tudjon részt venni a társalgásban általános és szakterülethez kapcsolódó témákban.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a gazdasági, üzleti élet alapvető fogalmainak, szereplőinek, folyamatainak, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével idegen nyelven, azokat be tudja mutatni, képes róluk kérdéseket feltenni és elbeszélgetni, illetve vitatkozni az adott idegen nyelven. Tárgyalóképes nyelvtudással bír a gazdasági, üzleti élet különböző munkafeladataiban, munkahelyi szituációiban. A nyelvtanuló ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli-információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat. Idegen nyelven is ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, valamint a legfontosabb pénzügyi és banki szolgáltatásokat, idegen nyelven be tudja mutatni azok előnyeit, hátrányait, rizikóit. Képes gondolatait, ötleteit világosan, precízen, ugyanakkor tömören elmondani idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerű, világos, egyértelmű és hatékony kommunikációra írásban és szóban, mind szakmai, mind laikus közönség felé; a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére, gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására. Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra idegen nyelven, valamint folyamatosan kommunikál akár anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, kezdeményező; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok vállalására. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése). Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja idegen nyelven ismereteket szerezni és átadni a vállalkozások működéséről, számviteli, pénzügyi folyamatairól, valamint az üzleti etika és a környezetvédelem témaköreiről. A hallgatók betekintést szereznek ezen területek feladataiba, munkaköreibe, és ezeken keresztül elsajátítják a fenti szakterületek terminológiáját. Fontosabb témakörök: vállalkozási formák, banki szolgáltatások, számviteli-pénzügyi kimutatások, befektetések, valamint a vállalati etika és a környezetvédelem.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Az órákon rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérések. A félév során két írásbeli (zárthelyi) dolgozat, amely a szigorlat írásbeli részét jelenti, javítási lehetőség a vizsgaidőszak első hetében. A vizsgaidőszakban a szigorlat szóbeli része.

Kötelező szakirodalom:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézáné: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeginé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

David Cotton-David Falvey-Simon Kent – John Rogers: Market Leader upper-intermediate Flexi Coursebook 1, Pearson Education Limited, 2015, ISBN: 1292126124

Simon Sweeney: English for Business Communication 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, ISBN- 0521754496

Nagyné Lévy Andrea: Domestic Trade? Foreign Trade? Business English –Differently, KIT Kft, 2011, ISBN:9789636372774

Molnár Judit, Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions 1000 Answers: Business English,

Lexika Tankönyvkiadó, 2010, ISBN: 9639357278

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika	
1.	A félév anyagának és a szigorlat követelményeinek és feladatainak ismertetése, a hallgatók beszámolója a félév témakörében történt eddigi magyar nyelvű tanulmányaikról. Magyarország gazdasága TE: beszédkésztség fejlődése szakmai témakörökről történő társalgás során
2.	Vállalkozások indítása, működése és az azt befolyásoló tényezők; A vállalatfinanszírozás alapjai TE: olvasott szöveg értésének fejlesztése; szakmai kifejezések elsajátítása
3.	Vállalkozási formák Magyarországon és az adott nyelvterületen TE: szókincsbővítés, beszédkésztség fejlesztése, összehasonlítások kifejezési lehetőségei
4.	Vállalkozói és lakossági banki, pénzügyi szolgáltatások TE: Érvelések idegen nyelven
5.	Befektetési lehetőségek. A vállalatfinanszírozás alapjai TE: Meggyőzés, bizonyítás kifejezéseinek elsajátítása
6.	Statisztikai alapok, fontosabb matematikai műveletek TE: szókincsbővítés, folyamatok leírása
7.	A jó prezentáció jellemzői, vizualizációs technikák alkalmazása TE: szakmai szókincs kialakítása, prezentációs készség fejlesztése idegen nyelven
8.	Könyvtárhasználati hét TE: -
9.	A vállalatvezetés feladatai, szervezeti struktúrák, a vállalati működés funkcionális területei TE: forráskeresés, szókincsbővítés fejlesztése
10.	Etikai kérdések az üzleti életben; Vállalatok társadalmi felelősség vállalása TE: érvelési és vitakészség fejlesztése
11.	A gazdasági tevékenység hatása a környezetre TE: problémamegoldás, szókincsbővítés
12.	Ökonómia, ökológia TE: a környezetvédelem, fenntarthatóság szókincsének rögzítése
13.	Írásbeli szigorlat -
14.	Javítás -

*TE tanulási eredmények:

A tantárgy neve:	magyarul:	Szervezeti magatartás				Kódja:	GT_APSN006-17	
	angolul:	Organizational Behaviour						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Barizsné Hadházi Edit			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a szervezet formális és informális oldalának működését, a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeit. Cél, hogy szisztematikusabb képet kapjanak a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteket a szervezetek eredményességének növelésére tudják majd használni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti magatartástudomány legújabb kutatási eredményeit, megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az egyéni magatartás meghatározói. 2. Csoportok hatása az egyének magatartására és a szervezet teljesítményére. 3. Szervezeti szintű változók (struktúra és kultúra) hatása a szervezetek teljesítményére.								
Képesség:								
Tisztában van az egyéni csoport és szervezeti szintű változók szervezeti teljesítményre gyakorolt lehetséges hatásaival.								
El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.								
Megérti az elméletek és modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Képes a szervezeten belül előforduló situációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.								
Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti situációkban a megszerzett ismereteit, képes értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek informális alrendszerével kapcsolatban. Nyitottá válik az önismeretszerzésre, képességfejlesztésre és az emberi magatartás tudatos megismerésére. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságpszichológiai alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy munkahelyi környezetben is eredményesen tudja menedzselni interperszonális kapcsolatait.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, befogadó, hatékony és eredményes legyen. Az emberi kapcsolatokról felelősséggel formáljon véleményt. Önállóan tudjon döntést hozni saját tudásának, kompetenciáinak fejlesztéséről.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus áttekinti az angolszász szakirodalomban megjelenő sztenderd szervezeti magatartás témaköröket: képességek, személyiség, értékek, érzelmek, attitűd, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra és változásmenedzselés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó tesztek, feladatok, esettanulmányok megoldása, informatikai eszközök alkalmazása, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására, képességfejlesztésre.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2018): *Essentials of Organizational Behavior*, Fourteenth edition. Pearson Education Limited, Harlow, England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Barizsné Hadházi Edit, Pierog Anita, Ujhelyi Mária (2018): *Fejezetek a szervezeti magatartás témaköreiből*. A tananyag elkészítését a „Duális képzések fejlesztése a Debreceni Egyetemen (DDE)” az **EFOP-3.5.1-16-2017-00007** számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg

Heti bontott tematika	
1. hét	Előadás: A szervezeti magatartás alapjai, tárgya, tartalma, modellje. Gyakorlat: Követelmények, tematika ismertetése. Bemutakozás, önismeret. TE: Ismeri és érti a szervezeti magatartás fogalmát, tárgyát és tartalmát.
2. hét	Előadás: Egyéni különbségek a szervezetben. Gyakorlat: Követelmények, tematika ismertetése. Bemutakozás, önismeret. TE: Ismeri, érti az egyéni különbségek dimenzióit és összefüggéseit a szervezetben, részletesebben a képesség és készség vonatkozásában.
3. hét	Előadás: Egyén a szervezetben: attitűd, érzelmek, értékek. Gyakorlat: Fogalmak párosítása, Átértékelés. TE: Ismeri az értékek, érzelmek, attitűdök fogalmát, jelentőségét, a munkával kapcsolatos attitűdök hatását a teljesítményre.
4. hét	Előadás: Egyén a szervezetben: személyiség, észlelés, döntés. Gyakorlat: Fogalmak párosítása, Átértékelés. TE: Ismeri a személyiséggel, az észleléssel, a döntéshozattal kapcsolatos alapvető elméleteket, szerepüket a szervezetek működésében.
5. hét	Előadás: A motiváció alapjai. Gyakorlat: Személyiség-önismeret. TE: Ismeri a motiváció fogalmát, legfontosabb elméleteit és a motiváció jelentőségét a szervezetek működése szempontjából.
6. hét	Előadás: Csoportok a szervezetben. Gyakorlat: Személyiség-önismeret. TE: Ismeri a csoportok fogalmát a csoportok típusait, a csoporthoz csatlakozás egyéni és szervezeti előnyeit, hátrányait.
7. hét	Előadás: Csoportszerepek, csoportfolyamatok, teamek. Gyakorlat: Fókuszálj! Beszélgetés: mivel motiválhatjuk magunkat? TE: Ismeri a csoportszerepeket, a csoportfolyamatokat és azok hatását a szervezetek működésére, a szervezeten belüli emberi kapcsolatok alakulására.
8. hét	Előadás: A személyes vezetés alapjai. Gyakorlat: Fókuszálj! Beszélgetés: mivel motiválhatjuk magunkat? TE: Ismeri a legfontosabb vezetéselméleti megközelítéseket, a különböző vezetési stílusok, magatartások szervezeti tagokra gyakorolt hatását, a vezetésstudomány újabb irányzatait.
9. hét	Előadás: Hatalom és szervezeti politika. Gyakorlat: csoportszerepek beazonosítása. TE: Ismeri a hatalom és szervezeti politika fogalmát, hatását az egyének közötti kapcsolatokra, a szervezet működésére.
10. hét	Előadás: Konfliktusok egyéni szinten. Gyakorlat: csoportszerepek beazonosítása. TE: Ismeri az egyének közötti konfliktus kezelés modelljét, folyamatát, a lehetséges magatartásformákat, a konfliktusok megoldásának alternatíváit.
11. hét	Előadás: Konfliktusok szervezeti szinten. Gyakorlat: Konfliktuskezelési stílus önismeret. TE: Ismeri a szervezeti konfliktusok kezelésének alternatíváit, azok hatását a szervezet működésére.
12. hét	Előadás: A szervezeti magatartás és a szervezeti struktúra kapcsolata. Gyakorlat: Konfliktuskezelési stílus önismeret.

	TE: Ismeri a szervezeti struktúrák jellemzőit, az alapvető struktúra típusokat és azok hatékony alkalmazásának feltételeit.
13. hét	Előadás: Szervezeti kultúra. Gyakorlat: Egy konkrét szervezet kultúrájának elemzése. TE: Ismeri a szervezeti kultúra fogalmát, jelentőségét, modelljeit, szervezeti működést befolyásoló hatását.
14. hét	Előadás: Szervezeti változások menedzselése. Gyakorlat: Egy konkrét szervezet kultúrájának elemzése. TE: Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatát, az ezzel kapcsolatos alternatív modelleket, azok szervezeti működésre gyakorolt hatását.

*TE tanulási eredmény

A tantárgy neve:		magyarul:	Értékteremtő folyamatok menedzsmentje				Kódja:	GT_APSN030-17
		angolul:	Operations Management					
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztési és Funkcionális Gazdálkodási Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Gál Tímea		beosztása:	egyetemi docens
Gyakorlatvezető				neve:	Buglyó-Nyakas Erzsébet		beosztása:	tanársegéd

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a termelési és szolgáltatási folyamatok hatékony vállalati menedzselésével, képesek legyenek a folyamatok elemzésére, a minőség biztosítására, az értékteremtésre, és menedzselni az információ és a termékek áramlását az ellátási láncon keresztül, a vállalkozás sikerességének érdekében.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

Képesség:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.   Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).   Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.   <i>Autonómiája és felelőssége:</i>   Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.   Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.   Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.   Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz.   Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.   Projekteket, csoportmunkákat, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.   Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetben belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.
A kurzus rövid tartalma, témakörei   Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Stratégia. Új termékek és szolgáltatások fejlesztése. Keresletmenedzsment. Értékteremtő folyamatok tervezése. Minőségmenedzsment. Lean menedzsment. Értékteremtő folyamatok informatikai támogatása. Disztribúció. Stratégiai készletgazdálkodás. Beszerzés. Teljesítménymenedzsment.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek   A hallgatók előadásokon és gyakorlatokon vesznek részt. Az előadásokon való részvétel ajánlott. A gyakorlatokon való részvétel kötelező, 30% hiányzás megengedett.
Értékelés   Kollokvium. A gyakorlaton kapott eredmény (két zárthelyi dolgozat a szorgalmi időszakban) és a vizsgaidőszakban az elméleti tananyagból írt írásbeli dolgozat eredményének összege (40%-gyakorlati eredmény, 60%-elméleti vizsga). Az előadásokat látogatók az előadás végén feltett kérdésekre legalább 60% fölött helyesen válaszolva +1%-ot kapnak az összteljesítményükhöz előadásonként, mely a félév végén kerül összesítésre. Az összesített eredmény értékelése: 0-59% elégtelen (1)   60%-69% elégséges (2)   70%-79% közepes (3)   80%-89% jó (4)   90% - jeles (5)
Kötelező szakirodalom: Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)   Demeter Krisztina: Termelés, szolgáltatás, logisztika - Az értékteremtés folyamatai Wolters Kluwer Kft., 2014, ISBN: 9789632953854   Pakurár M. (Szerk.): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje. Debreceni Egyetem, 2020.   Ajánlott szakirodalom: Russell, R. S. –Taylor, B. W.: Operations and Supply Chain Management, 9th Edition, ISBN: 978-1-119-53759-5 2018. 816 Pages

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Termelési folyamatok. Szolgáltatási folyamatok. Az operatív menedzser szerepe. A menedzsment fejlődése. Ellátási lánc menedzsment. A globalizáció. Termelékenység és versenyképesség. TE*: Ismerje az értékteremtő folyamatok működésének lényegét, főbb sajátosságait. Értse a menedzsment fejlődésének folyamatát
2.	Stratégia. A stratégia kialakításának lépései: elsődleges feladat meghatározása, fő kompetenciák, termékek és szolgáltatások sajátosságai, a vállalat pozicionálása, stratégia lebontás. Hoshin módszer és balanced scorecard mint stratégia lebontó módszerek. Az operatív stratégia felépítése. TE: Tudja a stratégia kialakításának lépéseit. Értse meg a stratégia lebontás és a vállalat fejlődése közötti összefüggést.
3.	Új termékek és szolgáltatások fejlesztése. Az új termékek/szolgáltatások típusai. A termék- és szolgáltatásfejlesztés folyamata. Párhuzamos termékfejlesztés. A termék- és szolgáltatásfejlesztés megközelítései, módszerei. A beszállítók szerepe a termékfejlesztésben. A termékfejlesztés globalizálódása. TE: Ismerje a terméktervezési folyamat lépéseit összefüggéseit. Értse a fogyasztói igény folyamatos változásához szükséges termékfejlesztési feladatok kapcsolatát és annak fontosságát.
4.	Keresletmenedzsment. A kereslet megismerése. A kereslet tervezése és előrejelzése. A kereslet befolyásolása. Kommunikáció a vevőkkel. TE: Ismerje a keresletet, a tervezéssel és előrejelzéssel összefüggő módszereket és a befolyásolási módokat.
5.	Értékteremtő folyamatok tervezése. Tervezési horizontok. Az aggregált termelés-tervezés. A termelés-tervezés stratégiái. Az aggregált tervezés lényeges költségelemei. Az aggregált tervezés módszerei. Szolgáltatások tervezése: a hozam-tervezés. TE: Ismerje az alapvető értékteremtő folyamatok tervezésével kapcsolatos stratégiákat és módszereket.
6.	Kapacitás- és létesítménytervezés. A létesítmények berendezésének az alapjai. Alapvető létesítmény berendezési formák: folyamat elrendezés, termék elrendezés, fix pozíciójú elrendezés. Folyamat elrendezés, szolgáltatás elrendezés, termék elrendezés és hibrid elrendezés tervezése. TE: Ismerje a létesítmények berendezésének főbb típusait és azok megtervezésének módjait. Értse a létesítmények berendezésének és a létesítmények kapacitáskihasználtsága összefüggéseit.
7.	Minőségmenedzsment. A minőséggel kapcsolatos tendenciák. A minőség fogalma. A minőségmenedzsment története. A lean menedzsment sajátosságai. TE: Ismerje a minőségmenedzsment alapfogalmait, a történetét és sajátosságait.
8.	Lean menedzsment. A lean menedzsment alapelvei. A lean menedzsmenthez kapcsolódó kulcsterületek. A lean menedzsment gyakorlati megközelítései. TE: Ismerje a lean menedzsment alapelveit, kulcsterületeit és a gyakorlati megközelítéseit.
9.	Értékteremtő folyamatok informatikai támogatása. Az ERP-rendszerek működése. Stratégiai erőforrás-tervezési és döntéstámogató rendszerek. Termékazonosítás és nyomkövetés. TE: Ismerje az értékteremtő folyamatok informatikai támogatásával kapcsolatos alapfogalmakat, rendszereket, technikákat.
10.	Disztribúció. A disztribúció jelentősége. A disztribúció folyamata, tevékenységei. Disztribúciós folyamatok informatikai támogatása. A disztribúció kihívásai. TE: Ismerje a disztribúcióval kapcsolatos alapfogalmakat, folyamatát, a disztribúciós csatornákat és a folyamatok információs támogatásának hátterét.
11.	Stratégiai készletgazdálkodás. A bizonytalanság kezelése és a készletek. A készletek fogalma és szerepe. A vállalatok aggregált készletszintje, szerkezete. A készletbefektetési célok meghatározása. A vállalati készletgazdálkodási rendszer kialakításának nehézségei. A rendszer hatékonyságának értékelése. TE: Tudja a készletek fogalmát, típusait, ismerje a készletgazdálkodási rendszereket és átlátja, valamint értékelni tudja egy vállalat készletgazdálkodási rendszerét.
12.	Beszerezés. A beszerzés szerepe a vállalati működésben. A beszerzés területei. Beszerzési piacok, beszállítói kapcsolatok. Közbeszerzés. Trendek és menedzsmentmegoldások a beszerzésben. TE: Ismerje a beszerzés szerepét, típusait, területeit.
13.	Teljesítménymenedzsment. Az üzleti teljesítmény. Értékteremtő folyamatok és üzleti teljesítmény. Teljesítménymérési és teljesítménymenedzsment szemléletmód és eszköztár TE: Ismerje a teljesítménymenedzsment célját, eszközeit és szemléletmódját.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Emberi erőforrás menedzsment		Kódja:	GT_APSN037-17	
		angolul:		Human resource management				
Felelős oktatási egység:				VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET				
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	1	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	intézetigazgató, egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás menedzseléssel kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás menedzsment integrált rendszerének értelmezésére.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.								
<i>Képesség:</i> A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.								
<i>Attitűd:</i> Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei Az emberi erőforrás menedzsment alapjai.; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)., Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben.; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben.; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben.; Az emberi erőforrások fejlesztése.; Karriermenedzsment alapjai.; Teljesítményértékelés alapjai.; A munkaügyi kapcsolatok rendszere.; EsélyEgyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata.; Humán controlling alapjai.; HR trendek, új funkciók								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félévközi munka gyakorlati aláírással zárul, melynek megszerzése a vizsgára jelentkezés feltétele. Az aláírás megszerzés követelményei:

- gyakorlati órák látogatása (legfeljebb 2 igazolt és/vagy igazolatlan hiányzás),
- gyakorlati teszt dolgozatok megfelelt minősítéssel (60%) történő teljesítése,
- a gyakorlatokon való aktív részvétel,
- a gyakorlati eredmények alapján megajánljuk a közepes (70-79%), a jó (80-89%) és jeles (90% felett) érdemjegyet,

Értékelés

A gyakorlati aláírás megszerzése után a hallgató – amennyiben megajánlott jegyet nem szerzett, vagy nem fogadta el – írásbeli vizsgára bocsátható, melynek eredménye adja a jegyet.

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.
Poór J. – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
Karoliny M.-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.
Poór J. –Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.
+ előadás anyaga

Ajánlott szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100
Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai
	Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését.
4.	Előadás: Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)
	Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait.
7.	Előadás: Humán stratégia,
	Gyakorlat: Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma
	TE: A hallgató megismeri a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait.
10.	Előadás: Emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben
	Gyakorlat: Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.
13.	Előadás: Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben
	Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél
	TE: A hallgató megismeri a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit
16.	Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok
	Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél
	TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat
19.	Előadás: Ösztönzés gyakorlata a szervezetben
	Gyakorlat: Eredményesség a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait
22.	Előadás: Az emberi erőforrások fejlesztése
	Gyakorlat: Eredményesség a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás fejlesztés jelentőségével, modelljével, fejlesztési módszereivel
25.	Előadás: Karriermenedzsment alapjai
	Gyakorlat: Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban
	TE: A hallgató megismeri a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát
28.	Előadás: Teljesítményértékelés alapjai
	Gyakorlat: Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban
	TE: A hallgató megismeri a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket
31.	Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere
	Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai
	TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektívtárgyalás ismérveivel, az érdekképviseltek jelentőségével
34.	Előadás: Esélyegyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata
	Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai
	TE: A hallgató megismeri a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival
37.	Előadás: Humán controlling alapjai
	Gyakorlat: Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás
	TE: A hallgató megismerkedik a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal
40.	Előadás: HR trendek, új funkciók
	Gyakorlat: Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás
	TE: A hallgató megismeri az EEM fejlődése során kialakult új tevékenységterületek alapjait, jelentőségüket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Környezetgazdaságtan		Kódja:	GT_APSN031-17	
		angolul:		Environmental Economics				
Felelős oktatási egység:				DE-GTK Ökonómia Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős				neve:	Bauerné Dr. Gáthy Andrea		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgató								
• megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan alapvető fogalmait; • megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan környezeti és globális ökológiai problémákra adott válaszait, eszközeit; • képes legyen különbséget tenni a környezeti, társadalmi és gazdasági közelítések között; • képes legyen a környezeti, társadalmi és gazdasági folyamatok kölcsönhatásainak feltárására; • képes legyen ezen kapcsolatokat példákkal illusztrálni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.								
Képesség:								
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.								
Attitűd:								
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. - Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
Autonómia és felelősség:								
- Felelősséggel részt vállal kereskedelmi és marketing szakmai nézetek kialakításában, indoklásában. - Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók a félév elején megismerik a globális ökológiai problémákat, a környezeti problémákat, és azokat az új fogalmakat, melyeket ezen problémák hívtak életre (pl. nagy felgyorsulás, fordulópon, planetáris határok, eltartóképesség, körforgásos gazdaság, antropocén). Külön foglalkozunk a gazdasági növekedés és a környezeti minőség kapcsolatával. Bemutatásra kerülnek azok az alternatív indikátorok, amelyek a GDP hiányosságait hivatottak kiküszöbölni, s azok is amelyek az ökológiai gazdaságtanhoz kötődnek. A tananyag kitér a környezet monetáris értékelésének lehetőségeire, az externális hatások közgazdasági következményeire. Mindezek ismeretében tárgyaljuk a környezetpolitikai eszközöket (direkt és indirekt szabályozási eszközök; zöld adók, támogatások. A félév zárásaként a fenntartható fejlődés témakörével foglalkozunk.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások során konkrét gyakorlati problémák ismertetésén keresztül vezetjük be az általánosabb fogalmakat, modelleket. Az oktatás során építünk a hallgató mikro- és makroökonómiai tudására

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

51 % - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

A hallgatónak lehetősége van házi dolgozat készítésére előre megadott és egyeztetett témából. A házi dolgozat minőségétől függően a vizsgán elért legalább elégséges érdemjegy egy jeggyel is javítható.

Kötelező szakirodalom:

Bartus Gábor – Szalai Ákos (2014): Környezet, jog, gazdaságtan: környezetpolitikai eszközök, környezetgazdaságtani modellek és joggazdaságtani magyarázatok. Budapest: Pázmány Press: PPKE JÁK, 2014, ISBN 978-963-308-205-8

Ajánlott szakirodalom:

Holczinger N. – Sárvári B. (2025): Fenntartható közgazdaságtan, Oktatói kézikönyv, Budapesti Metropolitan Egyetem, ISBN 978-615-5459-45-0

Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai. Aula Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-9664-62-3

Szlávik János (2013): Fenntartható gazdálkodás. Wolters Kluwer – Complex Kiadó, Bp., 273 o. ISBN 978-963-9698-25-3

Pataki György – Takács-Sánta András (szerk.) (2004): Természet és gazdaság, Ökológiai gazdaságtan szöveggyűjtemény. Typotex Kiadó, Budapest, ISBN: 9789639548107

Heti bontott tematika	
1.	A környezetgazdaságtan tárgya TE: a közgazdaságtan, környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan tárgya, módszerei és értékvalasztása (1. fejezet)
2.	Jóléti közgazdaságtan és piaci kudarcok TE: a jóléti közgazdaságtan tételeinek megismerése, az externáliák részletes leírása, csoportosítása. (2-3. fejezet)
3.	Piaci kudarcok kezelése: Pigou-i adó és Coase-tétel TE: A piaci kudarcok kezelésének lehetőségeit ismerik meg a hallgatók, a megoldások két szélsőséges alapján keresztül. Ezek ismerete a gyakorlatban előforduló környezetpolitikai eszközök megértésének alapja. (3-4. fejezet)
4.	Természeti erőforrások felhasználásának törvényszerűségei TE: A megújuló és nem megújuló természeti erőforrások felhasználásának motivációi, optimális szintje, és ennek hatása az erőforrás állapotára. (10. fejezet)
5.	A környezet monetáris értékelése TE: teljes gazdasági érték; direkt és indirekt értékelési módszerek. A piacon nem mért érték kapcsolata az externáliákkal. (10. fejezet)
6.	Környezetpolitikai eszközök TE: a környezetpolitikai beavatkozások és az externáliák kapcsolatának ismertetése, a lehetséges eszközök rendszerezése (5. fejezet)
7.	<i>Könyvtárhasználati hét</i>
8.	Adminisztratív szabályozás TE: a magánjogi és a közvetlen szabályozás lehetőségeinek ismertetése (6-8. fejezet)
9.	Gazdasági ösztönzők TE: gazdasági eszközök ismertetése, hatásosságuk összehasonlítása a közvetlen szabályozással (9. fejezet)
10.	A környezet-állapot mérése és a környezeti makromutatók TE: a környezet-állapot mérés nehézségei, az alternatív mutatók megismerése, történeti vonatkozásai, a jelenleg legelterjedtebb makromutatók ismertetése. (11.1. fejezet)
11.	A természeti erőforrások és a gazdasági növekedés TE: a gazdasági növekedés és a környezetállapot kapcsolatának felfogása az elmúlt évtizedekben. Globális környezeti és gazdasági modellek. (11.2. fejezet).
12.	Környezetvédelem és kereskedelem TE: komparatív előnyök elvének felidézése, kereskedelem negatív környezeti hatásai, a kereskedelem környezeti egyenlegének tárgyilagos, kiegyensúlyozott ismerete. (11.3. fejezet)
13.	Fenntartható fejlődés TE: a fenntartható fejlődés fogalma, értelmezési módjai, problémái; az eltartóképesség és a gazdaság lehetséges kölcsönhatásai; tökeelméleti megközelítés (12. fejezet)
14.	Rendszerező áttekintés TE: a félév során tanultak összegzése, szintézise.

A tantárgy neve:		magyarul:		Világ gazdaságtan		Kódja:	GT_APSN045-17	
		angolul:		The World Economy				
Felelős oktatási egység:				Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézetr				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	K	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a világ gazdaság mint szerves rendszer mozgástörvényeit és a nemzet gazdasági cselekvés világ gazdasági összefüggéseit. A gyakorlatokon önálló elemzéssel és véleményalkotással mélyüljenek a tárgy legfontosabb témaköreiben.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzet gazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan, ismeri világ gazdaság működésének legfontosabb kereteit								
Képesség:								
követi és értelmezi a világ gazdasági folyamatokat								
Attitűd:								
Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír								
Autonómia és felelősség:								
Munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódóan önállóan követi a világ gazdaság legfontosabb mozgásait. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kapitalizmus történelmi fejlődése. Népesedés, népesség. Erőforrások és a környezet. A mező gazdaság szerepe a világ gazdaságban. A feldolgozóipar szerepe a világ gazdaságban. A szolgáltatások szerepe a világ gazdaságban. Városok és városiasodás, közlekedés és kommunikáció. Közlekedés és kommunikáció. A fogyasztás a világ gazdaságban. Nemzetközi kereskedelem és beruházás. A nemzetközi kereskedelem szerkezete. Fejlettség és alulfejlettség a világ gazdaságban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások a legfontosabb aktuális világ gazdasági eseményekre kitérve. A gyakorlatokon csoportos témafeldolgozás és prezentáció.								
Értékelés								
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%. A gyakorlatokon nyújtott teljesítmény 30%. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)								

Kötelező szakirodalom:

Bost, F. – Carroué, L. – Colin, S. – Laporte, A. – Pihet, Ch. – Sanmartin, O. – Teurtrie, D. (2021): Világgazdasági körkép, Pallas Athéné, ISBN: 9789635730094

Ajánlott szakirodalom:

Rubenstein, James (2019): The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography, Global Edition, Pearson, ISBN-13: 978-1292162096

Warf, Barney (2021): Human Geography – A Serious Introduction, 3rd Edition, Cognella, ISBN: 978-1-5165-2902-5

Stutz, Frederick P.—Warf, Barney (2014): The World Economy, Pearson New International Edition (6th). ISBN 13: 978-1-292-02119-5

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, a világgazdaságtan tárgyköre TE* A világgazdaságtan tárgykörének elhelyezése a gazdaságtudományokon belül
3.	A kapitalizmus történelmi fejlődése I. TE: A kapitalizmus történelmi elhelyezése, előzményei fejlődése
5.	A kapitalizmus történelmi fejlődése II. TE: a gyarmatosítás története, hatása napjaink világgazdaságára, az ipari forradalom és következményeinek máig tartó hatásai
7.	Népesedés, népesség TE: A világ népességmegoszlása, a népesség történelmi fejlődése, a demográfiai átmenet, migráció
9.	Erőforrások és környezet TE_ Ásványok és energiaforrások a világgazdaságban, fenntarthatóság
11.	A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban TE: A mezőgazdaság rendszerei, történelmi és földrajzi átalakulásai
13.	A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban TE: A feldolgozóipar fejlődése, földrajzi mozgásai, dezindusztrializáció, fordizmus és posztfordizmus, néhány fontosabb iparág esettanulmánya
15.	A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban TE: A szolgáltatások szerepének növekedését indokló tényezők, a szolgáltatások munkaerőpiaca, főbb szolgáltatóágazatok esettanulmánya
17.	Városok és városiasodás TE: Urbanizáció, szuburbanizáció, exurbanizáció, a lakhatás szűrőmodellje, gettósodás, dzsentrifikáció, megavárosok
19.	Közlekedés és kommunikáció TE: a közlekedés és szállítás történelmi és földrajzi átalakulása, idő-tér és költség-tér konvergencia, a kommunikáció jelentősége napjaink globalizációjában
21.	A fogyasztás a világgazdaságban TE: fogyasztási modellek, a fogyasztási szokások átalakulása a világgazdaságban
23.	Nemzetközi kereskedelem és beruházás TE: a nemzetközi kereskedelem és beruházások legfontosabb alapfogalmai
25.	A nemzetközi kereskedelem szerkezete TE: a nemzetközi kereskedelem áru- és földrajzi szerkezetének átalakulása
27.	Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban TE: a fejlődő világ sajátosságai, a legfontosabb fejlődési problémák és lehetséges válaszok

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdasági magánjog		Kódja:	GT_APSN008-17	
		angolul:		Business Civil Law				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	+	Heti	2	Heti	0	V	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Károlyi Géza		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A kurzus betekintést ad a kereskedelmi szerződések alapvető szabályaiba is.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálnak: 1. A gazdasági társaságok alapításának, működésének és megszűnésének közös anyagi jogi és eljárásjogi szabályai. 2. Az egyes vállalkozási formák specifikumai. 3. A polgári jogi szerződések alapvető szabályai.								
Képesség:								
Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az általuk történő tulajdonszerzés és szerződéskötés alapvető szabályaival.								
Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek és a nonprofit szféra alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat.								
Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszűntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása és működtetése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, tulajdonszerzés, szerződéskötés) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése. Állami szervek rendszere. A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség- jogi személyek). A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek). A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. A polgári jogi szerződések általános szabályai.								

szerződéskötés szakaszai, szerződésszegés esetei, szerződési biztosítékok.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor. A vizsga formája: írásbeli kollokvium.

Az értékelés ötfokozatú az alábbiak alapján:

0-50 % - elégtelen

51- 62 % - elégséges

63-77 % közepes

78 - 88 % - jó

89- 100% - jeles

Kötelező szakirodalom:

Károlyi-Törő (2023): Gazdasági magánjog (Vállalkozásik joga) Debreceni Egyetem GTK, ISBN: 978-963-490-500-4

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN:978-963-490-126-6, <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6> jelszó: efop343

KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): *Gazdasági magánjog*. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9

Ajánlott szakirodalom:

FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2

Heti bontott tematika	
1. hét	A jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése: jogforrási rendszer felépítése, jogszabályok és az állami irányítás egyéb jogi eszközei. Jogforrási hierarchia, jogalkotási folyamat. Jogrendszer tagozódása: diszpozitív magánjog – kógens közjog. TE: Ismeri a magyar jogrendszer alapvető felépítését, a jogszabályok típusait és egymáshoz való viszonyukat. Ismeri a két fő szabályozási modellt: a diszpozitív magánjogi rendelkezések és a kógens közjogi szabályozás alapvető szabályait.
2. hét	Állami szervek rendszere. A hatalmi ágak szétválasztása, hatalommegosztás. Országgyűlés, köztársasági elnök, kormány, minisztériumok feladat- és hatásköre. Alkotmánybíróság, bíróság, ügyészség, ombudsman intézménye, helyi önkormányzatok. TE: Ismeri a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalmi ágak intézményrendszerét, alapvető működését és funkcióit.
3. hét	A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség, jogi személyek). Jogalanyok köre – személyek joga – jogképeség. A természetes személyek jogképesége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. TE: Ismeri a jogalanyok körét, azok jogképeségének sajátosságait, a természetes személyek cselekvőképességét korlátozó és kizáró tényezőket.
4. hét	A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A mezőgazdasági vállalkozók köre, vállalkozó igazolvány nélküli „speciális vállalkozások” típusai, ismérvei TE: Ismeri a kizárólag magánszemélyhez köthető vállalkozási formák formáit, különbséget tud tenni azok jogi keretei között.
5. hét	A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. A cégbejegyzési eljárás fajtái, szakaszai. Az előtársaság funkciója. TE: Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok alapításának anyagi és eljárásjogi szabályozásával kapcsolatban, cégalapítás esetén ismeri a legfontosabb tudnivalókat, közreműködő személyeket, hatóságokat.
6. hét	A gazdasági társaságok szervezeti felépítése: legfőbb szerv működési szabályai, hatásköre, összehívása. A vezető tisztségviselő jogállása, feladata, felelőssége. Az ellenőrző szervek (felügyelőbizottság, könyvvizsgáló) kötelező esetei, feladatuk. TE: Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál kötelező jelleggel működő szervek formáiról, valamint az opcionálisan létrehozható szervezetek jelentőségéről.
7. hét	Zárthelyi dolgozat. Középpontban a jogalanyokhoz kapcsolódó alapfogalmak (jogképeség, cselekvőképesség, cég, gazdasági társaság) értelmezése, illetve az egyéni vállalkozás működési sajátosságai, a gazdasági társaságok közös szabályai. TE: Ismeri a Magyarországon létrehozható vállalkozási formák típusait és működésükre vonatkozó közös szabályokat.
8. hét	A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének

	specifikumai. A tagsági viszony megszüntetésének formái. TE: Ismeri a vizsgált két társasági forma választásának legfontosabb ismérveit, el tudja határolni más vállalkozási formáktól.
9. hét	A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. Monista és dualista irányítás. Corporate governance követelménye. TE: Ismeri a kft. és az rt. működési sajátosságait, alapításának előnyeit és hátrányait, tisztában van a részvény értékpapírijogi sajátosságaival.
10. hét	Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek) A szövetkezet fajtái, a szociális szövetkezet. Részjegy - részjegytőke sajátosságai, változó alaptőke elve. Az alapítvány célja, működése, kuratórium. Egyesület fogalma és működése. TE: Ismeri a profitorientált vállalkozási formák közül a gazdasági társaságok mellett a szövetkezet jellemzőit, illetve a nonprofit szféra alanyait és céljukat.
11. hét	A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. A gazdasági társaságok jogutódlással való megszűnése, az átalakulás formái (egyesülés, szétválás, cégformaváltás) és folyamata. A jogutód nélküli megszűnési formák, a végelszámolás alapvető sajátosságai. A fizetéseképtelenségi eljárások elkülönítése, a csőd- és a felszámolási eljárás alapvető szakaszai. TE: Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.
12. hét	Tulajdonjog, a tulajdon megszerzése A tulajdonjog tárgyai, a tulajdonjogi triász tartalma. A tulajdonjog megszerzésének eredeti és származékos jogcímei. A közös tulajdon szabályai. TE: Ismeri a tulajdonjog tartamát alkotó birtoklás, használat és rendelkezési jog jelentőségét, meg tudja nevezni a tulajdonjog megszerzésének legalapvetőbb jogcímeit.
13. hét	A polgári jogi szerződések általános szabályai: A szerződés fogalma, alanya, tárgya, megkötésének folyamata. A szerződési biztosítékok köre és alkalmazásuk célja, funkciója. TE: Ismeri a szerződéskötés általános szabályait, a foglaló, zálogjog, kötbér és kezesség alkalmazási szabályait.
14. hét	Szerződésszegés esetei és jogkövetkezmények: késedelem, hibás teljesítés, szavatosság, jótállás szabályai. TE: Ismeri a szerződésszegés főbb eseteit (késedelem, hibás teljesítés) és jogkövetkezményeit.

A tantárgy neve:		magyarul:		Filozófia		Kódja:	GT_APSN010-17	
		angolul:		Philosophy				
Pénzügy-számvitel alapszak								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Sportgazdasági és –menedzsment Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Bácsné Bába Éva		beosztása:	egyetemi tanár

A kurzus célja, hogy a hallgatókat bevezesse a filozófia probléma világába és elméleti hagyományába, gyarapítsa, elmélyítse műveltségüket, fejlessze logikai és elméleti érvelési készségüket. A kurzus törekszik bemutatnia a filozófiai gondolatokat: a természetről, a társadalomról, az emberről, a megismerésről, az etikáról, a művészetéről, és a vallásról, megismertetni a hallgatókkal a filozófiai területeit, a főbb filozófiai problémákat, fogalmakat. Csoportosítja a filozófiatörténet korszakait, bemutatja a legjelentősebb filozófusokat, akik munkássága ma is meghatározza az emberi gondolkodást. Tartalmilag felöleli az ókori görög filozófiától a mai modern polgári filozófiáig a legismertebb filozófusok munkásságát. A kurzus bevezetőként szolgál tudományelmélethez is.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is.
- Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt.

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan szervezi meg a vizsgált folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tudományok, résztudományok, filozófia

Jellegzetes filozófiai kérdés felvetések (Ontológia, Kozmológia, Filozófiai antropológia, Ismeretelmélet, Természetes teológia, Erkölcs, Esztétika)

Filozófia történet: korszakok, iskolák, filozófusok

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek előadás a hallgatók interaktív részvételével
Értékelés A félév során a hallgatók 2 alkalommal zárthelyi dolgozatot írnak, melyek számtani átlaga alapján a tantárgyfelelős jegymegajánlást tesz lehetővé. Kollokválni kell azon hallgatóknak, akiknek valamelyik ZH eredménye elégtelen, továbbá akkor is, ha a megajánlott jegyet nem fogadják el.
Kötelező szakirodalom: Arno Anzenbacher: Bevezetés a filozófiába. Cartaphilus Kiadó, Budapest, 2001 Michael Picard: Filozófia - Az etikától a metafizikáig: Kalandozások a bölcsességben és a valóságban. Scholar Kiadó, Budapest, 2022.
Ajánlott szakirodalom: Robert Zimmer: Filozófusbejáró. Helikon kiadó, 2006. Maria Füst: Bevezetés a filozófiába. Műszaki Könyvkiadó, 2000. Hársing László: A filozófiai gondolkodás Thálészától Gadamerig. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002. A filozófia nagykönyve. HVG Könyvek, 2017. Filozófiai szöveggyűjtemény I.-II.

Heti bontott tematika	
1.	Mi a filozófia? TE*- Tudás a tudományok ismérveiről, felosztásukról, a filozófia helyéről, jellemzőiről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt.
3.	Ontológia TE – Tudás az ontológiai elméletekről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
5.	Természetfilozófia TE – Tudás a természet filozófiai elméleteiről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
7.	Filozófiai antropológia TE - Tudás a filozófiai antropológia elméleteiről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
9.	Antik filozófia korszakai, problematikája TE - Tudás az antik filozófiai korszakokról, filozófusokról, elméleteikről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is.

	- Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
11.	Első zárthelyi dolgozat
	TE beszámolás az eddig megszerzett tudásról
13.	Ismeretelmélet
	TE - Tudás az ismeretelmélet területéhez tartozó elméletekről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
15.	Természetes teológia
	TE - Tudás a természetes teológia és a valláskritika elméleteiről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
17.	Etika
	TE - Tudás az etika területéhez tartozó elméletekről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
19.	Esztétika
	TE - Tudás az esztétika területéhez tartozó elméletekről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
21.	Logika
	TE - Tudás a logika alapvető fogalmairól, alkalmazásáról - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket

	megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
23.	A középkori filozófia korszakai, problematikája TE - Tudás a középkori filozófiai korszakokról, filozófusokról, elméleteikről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
25.	Újkori filozófiai irányzatok; Posztmodern TE - Tudás az újkori filozófiai korszakokról, filozófusokról, elméleteikről - Tudomány elméleti megalapozó ismereteket szerez, hogy tudja az alapvető tudományos fogalmaikat, elméleteket, tényeket, értelmezni, az alapvető összefüggéseket, folyamatokat felismerni. A kurzuson szerzett tudást gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkoztatva tudja alkalmazni. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is. - Képes következtetéseket, valamint az azokat megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt
27.	Második zárthelyi dolgozat TE beszámolás az eddig megszerzett tudásról

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		EU ismeretek		Kódja:	GT_APSN026-17	
		angolul:		EU Studies				
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	K	3	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr.Tókes Tibor		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos történetekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A közgazdász-jelölt a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.								
Képesség:								
Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.								
Attitűd:								
Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.								
Autonómia és felelősség:								
Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Integrációs alapismeretek: a világgazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel és-igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára 14 előadás megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika	
1.	Integrációs Alapismeretek TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
3.	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződéseinek kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EGK, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
5.	Az Európai Unió története II. Az 1960-as évektől 1993-ig TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződészmódosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
7.	Az Európai Unió története IV. Az 1990-es évek és az új évezred TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
9.	Az Európai Unió intézményrendszere I. A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közbiztonsági Ügynökségek TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
11.	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat
13.	Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság A gazdasági és monetáris unió, EGT TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével
15.	Az Európai Unió Regionális Politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
17.	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
19.	A közös kül- és biztonságpolitika TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
21.	Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
23.	Bővülési folyamat az Európai Unióban 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013 TE: Az előadás után a hallgatók átlátják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
25.	Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT). TE: A hallgatók az előadás után átlátják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
27.	Az Európai Unió és Magyarország TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarország és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szociológia		Kódja:	GT_APSN011-17	
		angolul:		Sociology				
Felelős oktatási egység:				Sportgazdasági és -menedzsment Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves	0	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szabados György Norbert		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a szociológia tudomány fogalmait, hazai és külföldi történetét, kutatási módszereit. A kurzust felvevő hallgatók ezeken túl egyes szakszociológiai területek ismereteibe is betekintést nyernek.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség: Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd: Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.								
Autonómia és felelősség: Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
(1) Követelmények (2) Szociológia és a társadalomtudományok (3) A szociológia és a társadalomtudományok II (4) Szociológia és a társadalomtudományok III. (5) Szociológia és a társadalomtudományok-módszertani kérdések (6) Szociológia történet I. (7) Szociológia történet II. (8) Szociológia történet III. (9) A magyar szociológia története (10) Posztmodern elméletek I. (11) Posztmodern elméletek II. (13) A politika szociológiai megközelítése, civil szervezetek I. (14) A politikai szociológia megközelítése, civil szervezetek II.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A tárgy keretében előadások vannak, majd ezek, illetve a kiadott szakirodalom alapján a hallgató a számonkérésre önállóan készül fel.								
Értékelés								
Kollokvium, zárthelyi dolgozat alapján értékelve.								
Kötelező szakirodalom:								
Andorka R.:Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.								
Kiss Z. L.: Bevezetés a szociológiába. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019.								

Ajánlott szakirodalom:

Giddens, A.: Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2008.

Heti bontott tematika	
1.	Követelmények
	TE* A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
3.	Szociológia és a társadalomtudományok
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
5.	A szociológia és a társadalomtudományok II
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
7.	Szociológia és a társadalomtudományok III.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
9.	Szociológia és a társadalomtudományok-módszertani kérdések
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
11.	Szociológia történet I.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
13.	Szociológia történet II.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
15.	Szociológia történet III.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
17.	A magyar szociológia története
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
19.	Posztmodern elméletek I.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
21.	Posztmodern elméletek II.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
23.	Szociológia és etika
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
25.	A politika szociológiai megközelítése, civil szervezetek I.
	TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
27.	28. A politikai szociológia megközelítése, civil szervezetek II.
	TE- A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Számvitel II. (Pénzügyi számvitel)						Kódja:	GT_APSN021-17
		angolul:	Financial Accounting II.							
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel I. (A számvitel alapjai)					Kódja:	GT_APSN016-17
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	x	Heti	2	Heti	4	Heti		kollokvium	7	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	20	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve		Dr. Bács Zoltán			beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy A hallgatókkal megismertetni a vállalkozások számvitelét: az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági eseményeket, rögzítésüket a számviteli rendszerben, hatásukat az eredményre, a vagyonra és az érintett adókra. Tanulás eredmények, kompetenciák: A kurzus betekintést ad a vállalkozások könyvvézetési és beszámolósi kötelezettségeinek jellegébe, az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági események könyvelésébe, eredményre, a vagyonra és az érintett adókra gyakorolt hatások figyelembevételével, elsősorban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szabályozási rendszerében. <i>Tudás:</i> A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai adózási, számviteli szabályokat, a vállalkozások működésének számviteli megjelenítését. <i>Képesség:</i> A hallgató képessé válik alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására, a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára. <i>Attitűd:</i> A hallgató nyitott a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. <i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Alkalmas önálló munkavégzésre. A kurzus tartalma, témakörei Mérlegtételek értékelése. Az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági események könyvelése, eredményre, a vagyonra és az érintett adókra gyakorolt hatások figyelembevételével. Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.										

Értékelés

NAPPALI TAGOZAT

Aláírás megszerzésének követelményei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a szemináriumokon való részvétel: 6 alkalomnál több hiányzás esetén – függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan a távollét – a TVSZ 11. § (2) alapján nem adunk aláírást. A szemináriumokon köteles a hallgató aktívan részt venni, a szemináriumokon megoldandó feladlapokat kinyomtatva magával hozni és azon dolgozni.

Érdemjegy megszerzésének követelményei:

A félév során két zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, melyek mindegyikének min. 50%-os teljesítése, átlagban min. 60%-os teljesítése szükséges. A feladatsor elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. A vizsgaidőszakban még két pót ZH megírása lesz lehetséges.

A vizsgaidőszakban a vizsgáztatás szóbeli vizsga keretében valósul meg, kiadott beugró minimum kérdések, és tételsor alapján. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra jelentkezett az adott napi vizsgára.

A végső érdemjegy az írásbeli eredménye alapján elért eredménye, illetve a szóbeli vizsgán megszerzett eredménye alapján kerül meghatározásra. A végső érdemjegyben az előadásokon való rögzített jelenlét beszámításra kerül.

Kötelező olvasmány:

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001, átdolgozva: 2024.
Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar E-learning oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Siklósi Ágnes - Veress Attila Számviteli feladatok a gyakorlatban. A Mérlegképes könyvelő képzés tankönyve
Kilencedik, bővített kiadás. Saldo Kiadó, 2018
Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015
Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel feladatok. Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., 2017
Róth – Adorján – Lukács – Veit: Számviteli esettanulmányok 2015. Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Éva K (2006): Számvitelelemzés II-III, Perfekt, Budapest
2000. évi C. törvény a számvitelről

NAPPALI

Heti bontott tematika	
1. hét	A számviteli rendszer célja és feladata, a számvitel szabályozása, számviteli alapelvek, könyvvizetés és beszámolóképzés. TE: Ismeri a számviteli rendszer jellegzetességeit, a számviteli alapelveket és azok jelentőségét.
2. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Immateriális javak. TE: Ismeri az immateriális javak fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
3. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Tárgyi eszközök. TE: Ismeri a tárgyi eszközök fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
4. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Befektetett pénzügyi eszközök. Értékpapírok. TE: Ismeri a befektetett pénzügyi eszközök és az értékpapírok fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
5. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Forgóeszközök. Vásárolt készletek. TE: Ismeri a vásárolt készletek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
6. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Saját termelésű készletek. TE: Ismeri a saját termelésű készletek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
7. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Követelések. TE: Ismeri a követelések fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
8. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Pénzeszközök. TE: Ismeri a pénzeszközök fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
9. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Időbeli elhatárolások. TE: Ismeri az időbeli elhatárolások fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
10. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Saját tőke és céltartalékok. TE: Ismeri a saját tőke és a céltartalék fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a

	pénzügyi kimutatásokban.
11. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Hátrasorolt és hosszú lejáratú kötelezettségek. TE: Ismeri a hátrasorolt és a hosszú lejáratú kötelezettségek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
12. hét	Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Rövid lejáratú kötelezettségek. TE: Ismeri a rövid lejáratú kötelezettségek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
13. hét	Az eredménykimutatás és összeállításának lehetőségei. TE: Ismeri az eredménykimutatás lényegét, tartalmát. Az eredménykimutatás felépítését.
14. hét	Kiegészítő melléklet, üzleti jelentés. TE: Ismeri a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés lényegét, tartalmát, felépítését.

A tantárgy neve:		magyarul:		Számvitel III. (Vezetői számvitel)				Kódja:	GT_APSN027-17
		angolul:		Accounting III					
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel I. Számvitel II.				Kódja:	GT_APSN016-17 GT_APSN021-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar	
Levelező		Féléves	28	Féléves	28				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szekeres Alexandra			beosztása:	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
számára olyan ismeretanyagot biztosítson, amelynek elsajátítása alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához. A vezetői beszámolási rendszerek megismerésével az irányításban résztvevők döntéseinek megalapozottságát képesek legyennek segíteni.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
- Ismeri a pénzügyi és a számviteli alapfogalmakat, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.									
- Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait.									
- Érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.									
- Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozási formáit.									
- Elsajátította a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.									
Képesség:									
- Képes a pénzügyi és számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.									
- Számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat készít és elemez.									
- Számviteli politika, számviteli szabályzatok készítésére képes.									
- Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.									
Attitűd:									
- Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.									
Autonómia és felelősség:									
- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A kurzus során a hallgatók megismerkednek az éves beszámoló adatainak mélyebb értelmezésével, a hozamok, költségek, valamint a fedezet elszámolásával és tervezésével. A kurzus témakörei: eredménykimutatás, mérleg, cash flow, hozam- és költségelszámolás, költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítása és a leterheltség vizsgálata, folyamata kalkuláció készítése, folyamatköltség elszámolás, önköltségszámítás.									

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.

Értékelés

Az aláírás feltétele a gyakorlatokon való részvétel, 3 hiányzás lehetséges.

A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, sikeres zárthelyi dolgozat esetén (eléri a 60%-ot) a hallgató szóbeli vizsgát tehet, amely 40%-os súllyal számít bele az év végi eredménybe.

Az elért átlagpontoszám (%-ok) alapján:

60 alatt:	1 (elégtelen)
60-69%:	2 (elégséges)
70-79%:	3 (közepes)
80-89%:	4 (jó)
90-100%:	5 (jeles)

Kötelező szakirodalom:

- Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (e-Learningben elérhetőek!)
- Kardos Barbara – Sztanó Imre – Veress Attila [2012]: A vezetői számvitel alapjai
- Kardos Barbara – Miklósyné Ács Klára – Sisa Krisztina – Veress Attila [2012]: Példatár a vezetői számvitel alapjaihoz
- Dr. Kardos Barbara, Miklósyné Ács Klára, Dr. Sisa Krisztina Andrea, Szabó Szabolcs, Dr. Szekeres Bernadett, Szijártó Boglárka, Török Martina Zsófia, Dr. Veress Attila, Zatykó Zsuzsanna: Vezetői számvitel feladatgyűjtemény, Saldo, 2016
- Dr. Kardos Barbara, Dr. Sisa Krisztina Andrea, Dr. Szekeres Bernadett, Dr. Veress Attila: Vezetői számvitel elmélet, módszertan. Saldo, 2016

Ajánlott szakirodalom:

- Himber Péter – Kapásiné Buza Mária [2008]: Számvitel-elemzés II.
- Kaplan, R. S. – Atkinson, A. A.: Vezetői üzleti gazdaságtan
- A SZAKMA témához kapcsolódó szakcikkei.

Heti bontott tematika	
1.	<i>Előadás:</i> A vezetői számvitel fogalma, értelmezése, feladata, kapcsolata a pénzügyi számvittel. <i>Gyakorlat:</i> A vezetői számvitel – pénzügyi számvitel kapcsolatának illusztrálása esettanulmányon keresztül. <i>TE:</i> A Hallgató megismeri a vezetői számvitel fogalmát, feladatait, kapcsolatát a pénzügyi számvittel.
2.	<i>Előadás:</i> Az eredménykimutatás típusai, alapösszefüggései <i>Gyakorlat:</i> Példák az Eredménykimutatás és a mérleg összefüggéseire <i>TE:</i> A Hallgató megismerkedik a különböző eredménykimutatások összefüggéseivel és a mérleggel való kapcsolatukkal.
3.	<i>Előadás:</i> Az összköltségeljárással készülő eredménykimutatás és a forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatás kapcsolata <i>Gyakorlat:</i> Feladatok saját termelésű készletek és áruk eredményre gyakorolt hatására. <i>TE:</i> A Hallgató képes a gazdasági események eredményre gyakorolt hatását értelmezni.
4.	<i>Előadás:</i> Cash flow kimutatás értelmezése <i>Gyakorlat:</i> Feladatok megoldása a cash flow kimutatásra. <i>TE:</i> A Hallgató képes a vállalkozások cash flow kimutatásának indirekt és direkt módszerrel történő összeállításával és a kimutatás értelmezésével.
5.	<i>Előadás:</i> Cash flow kimutatás készítése a gyakorlatban <i>Gyakorlat:</i> Példa cash flow kimutatás összeállítására
6.	<i>Előadás:</i> Költségek elszámolása, célok, lehetőségek, a költségek elszámolása a számviteli törvény szerint, a költségelszámolás gyakorlata <i>Gyakorlat:</i> Elsődleges költségnem elszámolás; elsődleges költségnem, másodlagos költséghely/költségviselő elszámolás <i>TE:</i> A Hallgatók a megismerkedik a 2000. évi C. törvény szerint előírt költségelszámolási módszerekkel.
7.	<i>Előadás:</i> Költségek elszámolása, célok, lehetőségek, a költségek elszámolása a számviteli törvény szerint, a költségelszámolás gyakorlata <i>Gyakorlat:</i> Elsődleges költséghely/költségviselő, másodlagos költségnem elszámolás gyakorlati illusztrálása. <i>TE:</i> A Hallgatók a megismerkedik a 2000. évi C. törvény szerint előírt költségelszámolási módszerekkel.
8.	<i>Előadás:</i> Költségtani ismeretek, költség, ráfordítás A költségek jellemzői, csoportosítása. Költséggazdálkodás fogalma, értelmezése. <i>Gyakorlat:</i> Fedezeti költségszámítás alkalmazása példákon keresztül, gyártmánykarakterisztika <i>TE:</i> A Hallgató megismerkedik a költséggazdálkodás alapfogalmaival, a fedezeti költségszámítással. Példák megoldása az állandó és változó költségekre, gyártmánykarakteristikára
9.	<i>Előadás:</i> A költséggazdálkodás módszerei, költségszámítások, határköltségváltozás, költségváltozási tényezőre <i>Gyakorlat:</i> A költségváltozási tényező bemutatása feladatokon keresztül. <i>TE:</i> A Hallgató megismerkedik a költséggazdálkodás módszereivel, a határköltség-számítással és a költségváltozási tényezővel.
10.	<i>Előadás:</i> Kalkulációk és önköltségszámítás. Az önköltségszámítás tárgya, feladata és törvényi szabályozása. Előkalkuláció, közbelső kalkuláció. <i>Gyakorlat:</i> A kalkulációra vonatkozó esettanulmányok tárgyalása. <i>TE:</i> A Hallgató megismerkedik az önköltségszámítás szabályaival.
11.	<i>Előadás:</i> Az önköltségszámítás módszerei. Osztókalkuláció, pótlékoló kalkuláció. <i>Gyakorlat:</i> Feladatok az osztókalkuláció, pótlékoló kalkuláció módszereire. <i>TE:</i> A hallgató képes az alábbi költségkalkulációk elvégzésére: osztókalkuláció, pótlékoló kalkuláció.
12.	<i>Előadás:</i> Az önköltségszámítás módszerei. Normatív kalkuláció, vegyes kalkuláció. Ikertermék, melléktermék. <i>Gyakorlat:</i> Példák a normatív és vegyes kalkulációra, ikertermék és melléktermék kalkulációira <i>TE:</i> A hallgató képes az alábbi költségkalkulációk elvégzésére: normatív és vegyes kalkuláció.
13.	<i>Előadás:</i> Tevékenység alapú költségszámítási módszerek. <i>Gyakorlat:</i> Tevékenység alapú költségszámítás szemléltetése. <i>TE:</i> A hallgató megismerkedik a tevékenység alapú költségszámítással.
14.	<i>Előadás:</i> Tevékenység alapú költséggazdálkodás- és irányítás: gyakorlati alkalmazások. <i>Gyakorlat:</i> Esettanulmány feldolgozása az ABC menedzsment témakörében. <i>TE:</i> A hallgató tudása tovább bővül az esettanulmányok megoldásának köszönhetően.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Számvitel IV.						Kódja:	GT_APSN032-17	
	angolul:		Financial Accounting IV.								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel III.						Kódja:	GT_APSN027-17
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat		Labor					
Nappali	x	Heti	2	Heti	3	Heti				magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	15	Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve: Dr. Orbán Ildikó					beosztása:	egyetemi docens	
Gyakorlat:				Dr. Rózsa Attila, Dr. Hamad Miriam					beosztása:	egyetemi docens egyetemi adjunktus	

A kurzus célja, hogy

- a hallgatók korábbi számviteli, elemzési, pénzügyi ismertekre támaszkodva ismerjék meg:
  - a beszámoló tartalmi és formai követelményeit,
  - az általános és a sajátos értékelési szabályokat,
  - a mérleg, az eredménykimutatás, a könyvvizetés szintetizált kapcsolatrendszerét,
  - a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemeit
  - a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségeit,
  - egyes speciális számviteli tématerület (ellenőrzés számvitele, átalakulás számvitele, stb.) sajátosságait.

Tanulás eredmények, kompetenciák: A logikai egymásra épülés, a belső összefüggések bemutatása a korábban, a Számvitel I.-III. keretében megtanultak ismétlését, egy magasabb szintű újrendszerezését valósítja meg.

Tudás:

A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai és nemzetközi számviteli szabályokat, a vállalkozások működésének (alapítás, működés, átalakulás, megszüntetés) számviteli megjelenítését.

Képesség:

A hallgató képessé válik alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására, a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára. Számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat készít és elemez. Számviteli politika, számviteli szabályzatok készítésére képes.

Attitűd:

A hallgató nyitott a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Alkalmassá válik munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).

A kurzus tartalma, témakörei

A beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a mérleg, az eredménykimutatás, a könyvvizetés szintetizált kapcsolatrendszere, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemei, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei, egyes speciális számviteli tématerület (ellenőrzés számvitele, átalakulás számvitele, stb.) sajátosságai.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Elméleti és gyakorlati ismertek átadása a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján diasor segítségével, illusztratív példákon keresztül, teammunka keretében, valamint önálló felkészüléssel.

Értékelés

A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli zárthelyi dolgozatok és szóbeli vizsga formájában történik.

NAPPALI KÉPZÉS

Aláírás megszerzésének feltétele:

- A szemináriumokon való részvétel: 3 alkalomnál több hiányzás esetén – függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan a távollét – a TVSZ 11. § (2) alapján nem adunk aláírást.
- A félév során megírt két online zárthelyi dolgozat min. 50-50%-os, átlagban min. 60% teljesítése. Az online zárthelyi dolgozatok tartalma: elméleti kérdések, a gyakorlati, számítási, kettős könyvelési feladatok, pénzügyi kimutatások egyes részeinek összeállítása. Mindkét zárthelyi dolgozat tartalma: számviteli beszámoló alapismeretekből, a Számviteli törvény fejezeteiből, valamint a sajátos számviteli feladatok ismeretköréből elméleti, illetve pénzügyi számviteli könyvelést, valamint egy éves beszámoló és részfeladatainak összeállítását tartalmazza tartalmazó gyakorlati rész.
- Az aláírás pótlására maximum két alkalommal összevontan kerül sor.
- A zárthelyi dolgozatok megírására az egyetem számítógép-termeiben, online formában, illetve írásban kerül sor.
- Az aláírás feltétele továbbá kiadott főkönyvi kivonatok alapján éves beszámoló összeállítása, és annak prezentálása team-munkában.

Év végi értékelés:

Az aláírás megszerzését követően a szigorlati jegy megszerzése gazdasági eseményeket és annak hatásait bemutató könyvelési szóbeli beugrót követően szóbeli vizsga keretében történik, kiadott tételsor alapján.

Kötelező olvasmány:

Dékán Tamásné Orbán Ildikó: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 4. kötet, Debrecen, 2019, online verzió

Siklósi Ágnes - Veress Attila: [Könyvvezetés és Beszámolóképzítés](#), Számviteli feladatok a gyakorlatban, A Mérlegképes könyvelő képzés tankönyve, 9. bővített kiadás, Saldo Kiadó, 2021

Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar Moodle oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Róth – Adorján – Lukács – Veit: Számviteli esettanulmányok 2019. Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Adorján – Lukács – Róth-Veit: Számvitel speciális kérdései 2019. Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2018

Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016

Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK elmélete és gyakorlata 2018. Magyarázatok és példák. MKVK

2000. évi C. törvény a számvitelről

NAPPALI KÉPZÉS

Heti bontott tematika	
1. hét	A számvitel, beszámolás hazai és nemzetközi szabályozása. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS-ek) rendszere. TE: Ismeri a számviteli szabályozás hazai és nemzetközi vonatkozásait.
2. hét	Az éves beszámolóra vonatkozó általános szabályok. Az éves beszámoló tartalma, részei. Az éves beszámoló adattartalma, szerkezeti felépítése. Közbenső mérleg. Főkönyvi kivonat. Kiegészítő Melléklet. Üzleti jelentés. Nyilvánosságra hozatal. Könyvvizsgálat. TE: Ismeri az éves beszámoló tartalmát, részeit, képes azok összeállítására.
3. hét	A konszolidáció lényege, a konszolidált éves beszámoló. A nemzetközi számviteli szabályozás lényege, szintjei. Az IFRS-ek szerint készült éves beszámoló. TE: Ismeri a konszolidáció, a nemzetközi számviteli szabályozás lényegét, jelentőségét, alkalmazásának lehetőségeit.
4. hét	A mérlegtételek értékelésének általános szabályai. a beszerzési érték A mérlegtételek értékelésének általános szabályai: az értékcsökkenés Az eszközök értékvesztése. TE: Ismeri és alkalmazni tudja az alapvető értékelési eljárásokat.
5. hét	A befektetett eszközök a mérlegben: az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a befektetett pénzügyi eszközök (+értékpapírok). TE: Ismeri a befektetett eszközök fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
6. hét	A forgóeszközök a mérlegben: a vásárolt és a saját termelésű készletek. A forgóeszközök a mérlegben: a követelések és a pénzeszközök tételei. Időbeli elhatárolások a mérlegben TE: Ismeri a készletek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban. Ismeri a követelések és a pénzeszközök fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban. Ismeri az időbeli elhatárolások fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
7. hét	Saját tőke a mérlegben. Céltartalékok a mérlegben. TE: Ismeri a saját tőke és a céltartalék fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
8. hét	Kötelezettségek a mérlegben. TE: Ismeri a kötelezettségek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.
9. hét	Az adózott eredmény. Az eredményszámlák könyvelési tételei. Az eredményszámlák zárása TE: Ismeri az adózott eredmény meghatározását, az egyes eredménytételek megjelenítését, az eredményszámlák zárásának folyamatát.
10. hét	Az eredménykimutatás fogalma, fajtái, formái Költségek az eredménykimutatásban. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások az eredménykimutatásban. Ráfordítások és bevételek az eredménykimutatásban TE: Ismeri az eredménykimutatás összeállításának lehetőségeit, a költségek, ráfordítások, bevételek fajtáit, megjelenítési lehetőségeit.
11. hét	Az ellenőrzés számvitele. TE: Ismeri az ellenőrzés lényegét, a sajátos számviteli vonatkozásokat.
12. hét	Az átalakulás számviteli feladatai. TE: Ismeri az átalakulás lényegét, a sajátos számviteli vonatkozásokat.
13. hét	Az előtársaság. Az előtársasági időszak számviteli feladatai. Devizanemváltás. TE: Ismeri az előtársaság, devizanemváltás lényegét, a kapcsolódó sajátos számviteli feladatait.
14. hét	Végelszámolás, felszámolási eljárás, csődeljárás. TE: Ismeri a végelszámolás, felszámolási eljárás, csődeljárás lényegét, a kapcsolódó sajátos számviteli feladatait.

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalati pénzügyek I.		Kódja:	GT_APSN022-17	
		angolul:		Corporate Finance I.				
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Pénzügytan		Kódja:	GT_APSN009-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves	28	Féléves	28			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Becsky-Nagy Patrícia		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a vállalati pénzügyek I. tárgy keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi menedzsment alapjaival és a vállalatok pénzügyi folyamataival, az azokhoz kapcsolódó elemzési módszerekkel. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni és értékelni a vállalati gazdálkodási döntéseket és azok éves beszámolóra gyakorolt hatását.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.								
Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait is.								
Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit is.								
Képesség:								
Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére is.								
Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.								
Attitűd:								
Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően is.								
Autonómia és felelősség:								
Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során az éves beszámoló ismeretére, és adataira alapozva - a pénzáramlás szemléletet használva - a vállalati teljesítmény értékelése, a forgótőke menedzsment, és ezen belül a készpénz- és követelés-menedzsment; majd a kockázat alapjai, a fedezetszámlítás és tőkeáttétel témaköröket dolgozzuk fel. A félév végén a pénz időértékére vonatkozó alapvető ismereteket tekintjük át, ezzel alapozzuk meg a következő félév hosszú távú pénzügyi menedzsmenthez kapcsolódó, értékelési témaköreit.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. A gyakorlatok során excel segítségével végezzük a számítási feladatokat. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.								
Értékelés								

Aláírás megszerzésének feltétele:

Az aláírás feltétele a szemináriumok rendszeres látogatása. Amennyiben a hiányzások száma meghaladja a 3 alkalmat, az aláírás megtagadásra kerül. A Hallgató köteles a gyakorlatokon a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexének megfelelő módon részt venni.

Oktatási anyagok:

A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.

Gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:

Zárthelyi dolgozat megírásának lehetősége:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 7. § (4) b) pont alapján a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak a szorgalmi időszak végén, aminek pótlására legkésőbb a vizsgaidőszak első hetében sor kerül. A második pótlásra (az első pótlás sikertelensége esetén) legkésőbb a vizsgaidőszak végéig biztosítunk lehetőséget.

Zárthelyi dolgozat tartalma és felépítése:

A zárthelyi dolgozatok a teljes félév anyagát tartalmazzák. A zárthelyi dolgozatok írásban, elektronikus formában kerülnek lebonyolításra. A zárthelyi dolgozatok elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a zárthelyi dolgozatban. A zárthelyi dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Zárthelyi dolgozat értékelése:

Az írásbeli zárthelyi dolgozat elektronikus formában kerül lebonyolításra. Az írásbeli számonkérések elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak. A zárthelyi dolgozat érdemjegye az elért pontszám alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

Amennyiben az írásbeli számonkérés eredménye nem éri el a 60%-ot, a hallgató zárthelyi dolgozata sikertelennek minősül. A szorgalmi időszakban lehetőség van két félévközi zárthelyi dolgozat megírására, a féléves tananyag első, illetve második feléből. Mindkét dolgozatnak külön-külön legalább 50%-os eredményt kell elérnie. Ennek értelmében a második dolgozatot csak azok írhatják meg, akik az első dolgozatot legalább 50%-os eredménnyel teljesítették. Az egyes zárthelyik pótlására külön nincs lehetőség, javításra kizárólag a vizsgaidőszakban van mód. A vizsgaidőszakban az írásbeli zárthelyi dolgozat a teljes féléves tananyagot lefedő számonkéréssel teljesíthető.

Továbbá az írásbeli számonkérés akkor minősül sikeresnek, ha az elméleti rész legalább 40%-os eredménnyel teljesül.

Amennyiben sikeres írásbeli részt követően a Hallgató javítani kívánja az eredményét és újból megírja az írásbeli számonkérést, akkor a korábbi sikeres teljesítés eredménye elvész és az utolsó írásbeli eredménye lesz érvényes.

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Becsky-Nagy Patrícia (2023): *Vállalati pénzügyek elmélete és gyakorlata*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban. Debreceni Egyetem. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): Cash-flow tervezés. Debreceni Egyetem. Debrecen

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei*, Saldo Könyvkiadó, Budapest

Bélyácz Iván (2007): *A vállalati pénzügyek alapjai*, Gondolat Kiadó, Pécs

Ulbert József (2018): *Vállalati pénzügyek kézikönyv (Második, bővített kiadás)*. Pécsi Tudományegyetem. Pécs

Pálinkó Éva – Szabó Márta (2008): *Vállalati pénzügyek*, Typotex Kiadó, Budapest

Brealey, R. A. – Myers, S. C. (2011): *Modern vállalati pénzügyek*, Panem Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Vállalati pénzügyek, pénzügyi irányítás elméleti alapjai, gazdálkodási alapelvek, tudományos eredmények. Gyakorlat: Tematika és követelményrendszer, esettanulmány feldolgozása. A Hallgató megismeri a pénzügyi gondolkodás mérföldköveit.
2.	Előadás: A pénz időértéke I. Gyakorlat: Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit.
3.	Előadás: A pénz időértéke II. Gyakorlat: Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokat értékelni.
4.	Előadás: Kockázat és hozamszámítás Gyakorlat: Kockázat és hozamszámítás A Hallgató megismeri a hozam-kockázat kompromisszumos döntések alapjait.
5.	Előadás: Fedezetszámítás Gyakorlat: Fedezetszámítás A Hallgató képes a vállalkozás működését a fedezetszámítás eszközével elemezni.
6.	Előadás: Tőkeáttétel Gyakorlat: DOL, DFL, DCL számítások. A Hallgatók megismerik a vállalkozások működési és finanszírozási kockázatait és azok mérésének eszközeit.
7.	Előadás: Az éves beszámoló, és a cash flow kimutatás Gyakorlat: Vállalati adatsor elemzése, cash flow kimutatás felépítése. A Hallgató képes az éves beszámoló adatait értelmezni pénzügyi szemlélettel.
8.	Előadás: Pénzügyi kimutatások elemzése I. Gyakorlat: Adatsorok alapján likviditási, tőkeszerkezeti, forgási sebesség mutatók számítása és értékelése. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás rövid- és hosszú távú fizetőképességét, hatékonyságot elemezni forgási sebesség alapján.
9.	Előadás: Pénzügyi kimutatások elemzése II. Gyakorlat: Jövedelmezőség, CF alapú mutatók és piaci érték mutatók. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás jövedelmezőségi helyzetét, pénztermelő képességét, általános piaci megítélését.
10.	Előadás: Forgótőke menedzsment Gyakorlat: Pénzciklus és működési ciklus A Hallgató képes a működési- és pénzciklus elemzési keretrendszerében értékelni a vállalkozás forgótőke-gazdálkodásának hatékonyságát.
11.	Előadás: Készpénzmenedzsment Gyakorlat: Készpénzmenedzsment A Hallgatók a megismert modellek alapján képesek elemezni a vállalkozások készpénz-gazdálkodásának hatékonyságát.
12.	Előadás: Követelésment Gyakorlat: Követelésment A Hallgató megismeri a követelések menedzselésének koncepcióját.
13.	Előadás: Komplex iparági alkalmazások Gyakorlat: A korábban elsajátított módszerek komplex alkalmazása összetett feladatokon keresztül. A Hallgatók képesek komplex képet alkotni a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről.
14.	zh megírása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalati pénzügyek II.		Kódja:	GT_APSN028-17	
		angolul:		Corporate Finance II.				
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Vállalati pénzügyek I.		Kódja:	GT_APSN022-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves	28	Féléves	28			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Becsky-Nagy Patricia		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a vállalatok hosszú távú pénzügyi menedzsmentjét és finanszírozásának alap-kérdéseit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.								
Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait is.								
Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit is.								
Képesség:								
Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére is.								
Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.								
Attitűd:								
Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően is.								
Autonómia és felelősség:								
Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerkednek a beruházási döntésekkel, a pénzügyi befektetési lehetőségekkel, a kötvények és részvények értékelésével, a tőke költség számításával, a portfólió menedzsment és a tőkepiaci értékelés alapjaival, főbb jellemzőivel.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. A gyakorlatok során excel segítségével végezzük a számítási feladatokat. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%								
Értékelés								
Aláírás megszerzésének feltétele:								
Az aláírás feltétele a szemináriumok rendszeres látogatása. Amennyiben a hiányzások száma meghaladja a 3 alkalmat, az aláírás megtagadásra kerül. A Hallgató köteles a gyakorlatokon a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexének megfelelő módon részt venni.								

Oktatási anyagok:

A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.

Vizsgajegy megszerzésének feltétele:

Vizsgázás lehetősége:

A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga letételére, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Érdemjegy megszerzése, számonkérés tartalma és felépítése:

A tárgy kollokviummal zárul, amely írásbeli zárthelyi dolgozathoz és szóbeli vizsgarészből áll. A sikeres vizsga feltétele, hogy a hallgató mind az írásbeli, mind a szóbeli részt legalább elégséges érdemjeggyel teljesítse. Az írásbeli részre a meghirdetett zárthelyi időpontokban van lehetőség, amelyek az e-learning rendszeren kerülnek kihirdetésre. Azok a hallgatók, akik sikeresen teljesítik az írásbeli dolgozatot, jogosultak a szóbeli vizsgarész letételére, amelyre a Neptun rendszerben kell jelentkezni.

Írásbeli zárthelyi:

Az írásbeli zárthelyi dolgozat elektronikus formában kerül lebonyolításra. Az írásbeli számonkérések elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak. Az írásbeli rész érdemjegye az elért pontszám alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

Amennyiben az írásbeli számonkérés eredménye nem éri el a 60%-ot, a hallgató zárthelyi dolgozata sikertelennek minősül. A szorgalmi időszakban lehetőség van két félévközi zárthelyi dolgozat megírására, a féléves tananyag első, illetve második feléből. Mindkét dolgozatnak külön-külön legalább 50%-os eredményt kell elérnie. Ennek értelmében a második dolgozatot csak azok írhatják meg, akik az első dolgozatot legalább 50%-os eredménnyel teljesítették. Az egyes zárthelyik pótlására külön nincs lehetőség, javításra kizárólag a vizsgaidőszakban van mód. A vizsgaidőszakban az írásbeli zárthelyi dolgozat a teljes féléves tananyagot lefedő számonkéréssel teljesíthető.

Továbbá az írásbeli számonkérés akkor minősül sikeresnek, ha az elméleti rész legalább 40%-os eredménnyel teljesül.

Amennyiben sikeres írásbeli részt követően a Hallgató javítani kívánja az eredményét és újból megírja az írásbeli számonkérést, akkor a korábbi sikeres teljesítés eredménye elvész és az utolsó írásbeli eredménye lesz érvényes.

Szóbeli rész:

Szóbeli részre a Vállalati Pénzügyek 1 beugró kérdések és a Vállalati Pénzügyek 2 tételsor alapján kerül sor. A Vállalati Pénzügyek 1 beugró kérdések és a Vállalati pénzügyek 2 szóbeli tételsor a tárgy e-learning rendszerén keresztül elérhetőek. Sikertelen szóbeli rész (sikertelen beugró vagy sikertelen tételfelelet) elégtelen kollokviumi jegyet eredményez. Minden más esetben a kollokviumi jegyet az írásbeli és szóbeli rész jegyeinek átlaga adja. A sikeres szóbeli és írásbeli rész 50-50%-os súllyal számít a végső jegy meghatározása során.

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Becsky-Nagy Patrícia (2023): *Vállalati pénzügyek elmélete és gyakorlata*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): *Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): *Cash-flow tervezés*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok I*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok II*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei*, Saldo Könyvkiadó, Budapest

Bélyácz Iván (2007): *A vállalati pénzügyek alapjai*, Gondolat Kiadó, Pécs

Pálinkó Éva – Szabó Márta (2008): *Vállalati pénzügyek*, Typotex Kiadó, Budapest

Brealey, R. A. – Myers, S. C. (2011): *Modern vállalati pénzügyek*, Panem Könyvkiadó, Budapest

Ulbert József (2018): *Vállalati pénzügyek kézikönyv (Második, bővített kiadás)*. Pécsi Tudományegyetem. Pécs

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Bevezetés, követelményrendszer, beruházási döntési módszerek I. Gyakorlat: Értékelési alapismeretek, beruházási döntések
	A Hallgató birtokába kerül a beruházások értékeléséhez szükséges alapvető ismereteknek.
2.	Előadás: Beruházási döntési módszerek II. Gyakorlat: Azonos és eltérő élettartamú beruházások összehasonlítása.
	A Hallgató a többféle módszerrel képes a befektetések széles skálájának értékelésére, összevetésére.
3.	Előadás: Beruházások összehasonlítása Gyakorlat: Komplex feladatok beruházások összehasonlítására
4.	Előadás: A finanszírozás alapjai, az idegentőke jellegű finanszírozás Gyakorlat: Példák az idegentőke jellegű finanszírozásra
	A Hallgató ismeri a pénzügyi eszközök értékelésének alapelveit.
5.	Előadás: A kötvények alapjai és értékelése Gyakorlat: Kötvények értékelése és a jellemzésükre használt mutatók számítása.
	A Hallgató a kötvényeket különböző aspektusaik alapján képes értékelni.
6.	Előadás: A kötvény és értékelése, YTM, duration Gyakorlat: Kötvények értékelése és a jellemzésükre használt mutatók számítása.
	A Hallgató a kötvényeket különböző aspektusaik alapján képes értékelni.
7.	Előadás: A részvény és értékelése. Gyakorlat: Részvények értékelése
	A Hallgató tud részvényt értékelni.
8.	Előadás: Portfólióelmélet alapjai Gyakorlat: Diverzifikációra és két kockázatos eszköz kockázata és hozama
	A Hallgató képes kiszámítani két kockázatos eszközből álló portfólió hozamát és kockázatát
9.	Előadás: Optimális portfólió két kockázatos eszköz esetén Gyakorlat: Optimális portfólió két kockázatos eszköz esetén.
	A Hallgató megismeri a portfólió-alkotás alapjait.
10.	Előadás: Teljes portfóliók, a tőkeallokációs és tőkepiaci egyenes Gyakorlat: Teljes portfóliók, a tőkeallokációs és tőkepiaci egyenes
	A Hallgató képes értékelni a teljes portfóliókat és értelmezni a tőkeallokációs egyenest.
11.	Előadás: A CAPM és az értékpapírpiazi egyenes Gyakorlat: A CAPM alkalmazása
	A Hallgató képes a leginkább elterjedt eszközárzási modell alkalmazására.
12.	Előadás: A súlyozott átlagos tőke költség (WACC) Gyakorlat: Súlyozott átlagos tőke költség
	A hallgató képes kiszámítani a súlyozott átlagos tőke költséget.
13.	Előadás: A WACC és a beruházások értékelése Gyakorlat: A WACC és a beruházások értékelése
	A Hallgató képes a súlyozott átlagos tőke költség segítségével beruházások értékelésére.
14.	Előadás: Összefoglalás Gyakorlat: Összefoglalás
	A félév anyagának áttekintése

2) 2 kötelező gyakorlati feladatmegoldás számonkérések összesített %-os eredménye min. 50% legyen, egyenként minimum érték el a 40%-ot.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése:

Követelmény, hogy a hallgatók a gyakorlatokon felkészülten (kiadott feladatlapok, számológép) jelenjenek meg. A kurzus anyagok (előadás és gyakorlat is) a Moodle rendszeren keresztül érhetőek el. A gyakorlatokon, az előadáson elhangzott elméleti anyagokhoz kapcsolódó feladatok megoldására kerül sor, ezért az előadás anyagát ismerni kell. Félév közben gyakorlati feladatmegoldás megírására kerül sor 2 alkalommal a gyakorlatok anyagából, amelynek eredménye 50%-ban beleszámít a félévvégi jegybe.

A félév szóbeli kollokviummal zárul. A szóbeli kollokvium eredménye adja a félévvégi jegy másik 50%-át.

Pótlás, és javítás:

Pótlás: igazolt hiányzás esetén vehető igénybe; az utolsó héten; előre kijelölt időpontban (1 időpont). A hiányzó részt kell pótolni!

Javítás: vizsgaidőszak 1. és 2. hetében (2 időpont közül lehet választani)

Javító feladatmegoldás a teljes féléves anyagból (az itt elért eredmény lesz a végleges!).

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

1. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása 2 alkalommal (25-25%),
2. szóbeli vizsga tételsor alapján (50%).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Bán Erika – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József (2017): A vállalati gazdálkodás elemzése Perfekt Kiadó ISBN:974-963-394-721-0

Bán Erika – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József (2017): Feladat és példatár a vállalati gazdálkodás elemzéséhez Perfekt Kiadó ISBN:974-963-394-722-7

Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter - Dr. Pucsek József – Dr. Szántó Imre: Vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2016.

Ajánlott szakirodalom:

Blumné Bán Erika – Kresalek Péter: A vállalati tevékenységek elemzésének módszertana I. Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2011.

Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: A vállalati tevékenységek elemzésének módszertana II. Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2011.

Dr. Birher Ilona – Dr. Pucsek József: Vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése, Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2012.

Dr. Szűcs István: Alkalmazott statisztika, Agroinform Kiadó, 2002.,

SZAKMA, Controller Info folyóirat aktuális számai.

Heti bontott tematika	
1.	A gazdasági elemzés általános vonatkozásai. A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai, Számviteli alapismeretek ismétlése. A hallgató képes lesz különbséget tenni a különböző elemzési típusok között, alkalmazni tudja a statisztikában tanult módszereket.
3.	A beszámoló, mint az elemzés információbázisa. A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai, Számviteli alapismeretek ismétlése. A hallgató képes átlátni a beszámolót, összefüggéseket megállapítani.
5.	A termelési érték elemzése. A hallgató képes a termelési érték különböző típusainak kiszámítására, elemzésére.
7.	Az áruforgalom elemzése. A hallgató képes az áruforgalom elemzésére.
9.	Munkaerő és bér-gazdálkodás elemzése A hallgató képes a munkaerő és bér-gazdálkodás elemzésére.
11.	Tárgyi eszközökkel való ellátottság vizsgálata, tárgyi eszköz állomány elemzése A hallgató képes a tárgyi eszközökkel való ellátottság vizsgálatára, tárgyi eszköz állomány elemzésére.
13.	Készletgazdálkodás elemzése A hallgató képes a Készletgazdálkodás elemzésére.
15.	A piaci tevékenység elemzése A hallgató képes a piaci tevékenység elemzésére.
17.	Vagyoni helyzet elemzése A hallgató képes a vagyoni helyzet elemzésére.
19.	Pénzügyi helyzet elemzése A hallgató képes a pénzügyi helyzet elemzésére.
21.	Jövedelmezőség, a jövedelmezőség alakulásának mutatói A hallgató képes a jövedelmezőségi helyzet elemzésére.
23.	Eredményelemzés A hallgató képes az eredményelemzésre.
25.	A vállalkozási tevékenység hatékonyságának elemzése A hallgató képes a hatékonysági helyzet elemzésére.
27.	Költségelemzés A hallgató képes a költségelemzésre

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Pénzügyi és számviteli informatika		Kódja:	GT_APSN034-17	
		angolul:		Financial and accounting information technology				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel II.		Kódja:	GT_APSN021-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	1	Gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves	14	Féléves	14			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lőrinczi Krisztián		beosztása:	Egyetemi adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a rendszerben való gondolkodás képességét, átlássák a számviteli információs rendszerek összefüggéseit. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a pénzügyi folyamatokkal egy multinacionális vállalatnál, a használt alapfogalmakkal és alapfolyamatokkal. A hallgatók megismerkednek a shared service fogalmával és pénzügyi területű alkalmazásával. Megismerkednek rendszerspecifikus adatbázisokkal erre épülő kimutatásokkal a pénzügyi ismereteiket alapul véve.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Ismeri a számviteli információs rendszert, annak inputjait (bizonylatokat) és outputjait (listák, kimutatások, beszámoló), valamint a rendszerben végbemenő folyamatokat. - Elsajátította a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát. -Elsajátította az üzleti pénzügyi folyamatok és adatbázisok összefüggéseit								
<i>Képesség:</i>								
- Számviteli információs rendszert tervez, szervez, irányít. - Képes a pénzügyi és a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára. - Pénzügyi kimutatásokat készít - Pénzügyi folyamatok rendszerszintű szemlélete								
<i>Attitűd:</i>								
- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. - Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. - Alkalmas önálló munkavégzésre a számviteli információs rendszer felépítése, megszervezése és működtetése terén.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Rendszer- és információelméleti alapismeretek, pénzügyi folyamatok és adatbázisok összefüggései, szervezéstechnológiai alapismeretek, rendszerszervezési ismeretek.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadás során interaktív módon történő rávezetés az új ismereteknek a korábban megszerzett ismeretekkel való kapcsolatára, közös gyakorlati példa megoldás az oktatóval, önálló gyakorlati példa megoldás tanórán és azon kívül.								
Értékelés								

A megfelelő felkészülés érdekében elvárt és ajánlott az előadásokon való részvétel. A gyakorlati órákon megengedett hiányzás mértéke TVSZ szerint. A gyakorlati jegy alapjául egy alkalommal beadandó, egy alkalommal írásbeli számonkérésre kerül sor. A beadandó 40%-ban az írásbeli 60%-ban számít bele a jegybe.

A gyakorlati jegy a számonkérés eredményéből a beadandó értékeléséből, valamint az előadásokon való részvétel alapján kerül meghatározásra. Az írásbeli számonkérésen minimum 50 %-os eredményt kell elérni. Pótlás egy alkalommal lehetséges, a vizsgaidőszakban előre egyeztetett időpontban.

A végső osztályzat kialakulása:

<= 59 %	elégtelen
>= 60 és < 69 %	elégséges
>= 70 és < 79 %	közepes
>= 80 és < 89 %	jó
>= 90 %	jeles

Kötelező szakirodalom:

Paál Éva: Számvitelszervezés a vállalkozásoknál, MKVKOK, 2009

Paál Éva: Gyakorlófüzet a számvitelszervezéshez, MKVKOK, 2009

Ajánlott szakirodalom:

Hős A.-Lakatos L.P.: Számvitelszervezés, Budapesti Corvinus Egyetem, 2004

Bács Z.-Várallyai L: Ügyviteli ismeretek. Campus Kiadó 2004

Paál Éva: Számvitelszervezés és vezetés I. 066-I/2001. Perfekt

Jánosa András - Paál Éva: Számvitelszervezés és vezetés II. 066-II/2001. Perfekt

Jánosa András - Paál Éva: Munkafüzet a Számvitelszervezés és vezetés című tananyaghoz. 066-M/2001. Perfekt

Paál Éva: Feladatgyűjtemény a számvitelszervezés tantárgyhoz. 066-Fgy/2004. Perfekt

Heti bontott tematika	
1.	A rendszer fogalma, csoportosítása. A rendszerek összetevői, vizsgálati módszerei. A rendszerek irányítása. A gazdasági rendszer. Az információrendszer.
3.	A szervezés fogalma. A számítógépes rendszer kialakításához kapcsolódó szervezési munkák. Törzsadat megjelenése a különböző rendszerekben
5.	Hálótervezési módszerek. CPM (kritikus út módszere) gyakorlati alkalmazása. Rendszerek és a pénzügyi rendszer.
7.	Pénzügyi folyamatok egy multinacionális vállalatnál, adatbázisok , Alapvető kontrollok a számvitelben és a folyamatokban, a számviteli folyamatok bontása
9.	Törzsadatkezelés és informatikai összefüggése a pénzügyekben
11.	Követelésmenedzsment, Kötelezettségmenedzsment
13.	Főkönyvi folyamatok I
15.	Főkönyvi folyamatok II
17.	Beadandó feladat és cikkfeldolgozás
19.	Zárási folyamatok
21.	Adatbázisok és a számviteli információ összefüggése
23.	Controllingfolyamatok, tervezés
25.	Vállalatirányítási rendszerek és adatbázisok összefüggései
27.	Zárthelyi dolgozat megírása

A tantárgy neve:		magyarul:	Controlling				Kódja:	GT_APSN035-17
		angolul:	Controlling					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók - A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. - A hallgatók részére a controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszereinek bemutatása. - A hallgatók megismertetése a controlling funkcionális területi sajátosságaival, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> Ismeri a számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a a számviteli gondolkodás alapjait. Elsajátította a számviteli folyamatok elemzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit. <i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. <i>Attitűd:</i> Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően <i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. A controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszereinek bemutatása. A controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az előadások keretében a hallgatók a controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a controlling területén, a döntéstámogatásban, ok-okozati összefüggések feltárásában.								
Értékelés Az aláírás megszerzésének feltételei: A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja az órák 50%-át, és a vizsgaszabályzatban meghatározott mértéket. A kollokviumi jegy (K) megszerzése:								

Ehhez a félév folyamán 2 kötelező gyakorlati feladatmegoldást kell megírni előre megadott időpontban.
Félévi eredmény számítása: 1. feladatmegoldás (25%), 2. feladatmegoldás (25%), szóbeli vizsga (50%)
A vizsgaidőszakban szóbeli vizsga tételsor alapján.

Értékelés:

Az elért átlagpontoszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Pótlás, és javítás:

Pótlás: igazolt hiányzás esetén vehető igénybe; az utolsó héten; előre kijelölt időpontban (1 időpont). A hiányzó részt kell pótolni!

Javítás: vizsgaidőszak 1. és 2. hetében (2 időpont közül lehet választani)

Javító feladatmegoldás: teljes féléves anyagból: ebben az esetben mindkét feladatmegoldást újra kell írni, 60 perc (az itt elért eredmény lesz a végleges!).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Fenyves Veronika (2020): Controlling Debrecen, Campus Kiadó (2020) , 158 p. ISBN: 9789639822733

Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Pánem Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. ISBN: 9789635455126

Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth & Partners CONTROLLING Út egy hatékony controlling rendszerhez Complex Kiadó Kft. Budapest 2007

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiái HVG Kiadó, Budapest 2009

Anthony, R. and Govindarajan, V., 2007. Management Control Systems, Chicago, Mc-Graw-Hill IRWIN

SZAKMA, Controller Info folyóirat aktuális számai. R. Subramanyam, John W (2014): Financial Statement

Heti bontott tematika	
1.	A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A hallgató képes átlátni a controlling szerepét és helyét a vezetői döntéstámogatásban
3.	A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. A hallgató képes átlátni a különböző controlling szervezetek működését
5.	Vállalati controlling rendszerek kialakítása A hallgató képes szerepet vállalni a controlling szervezet kialakításában
7.	A controller és feladata A hallgató képes átlátni a controller feladatait
9.	Felelősségelv érvényesülése a vállalatnál. Felelősségi központok. A hallgató megismeri a felelősségi központokat, szerepüket.
11.	A tervezés szerepe a vállalatok életében A hallgató megismeri a tervezés szerepét
13.	Vállalati tervezés. Stratégiai tervezés A hallgató képes a stratégiai tervezési módszerek alkalmazására
15.	Vállalati tervezés. Operatív tervezés A hallgató képes az operatív tervezési módszerek alkalmazására
17.	A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására
19.	A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására
21.	A controlling informatikai támogatása A hallgató megismeri a controlling informatikai támogatottságát
23.	Funkcionális controlling alrendszerek : költség és eredmény controlling A hallgató képes értelmezni a különböző controlling alrendszereket
25.	Funkcionális controlling alrendszerek : pénzügyi controlling további controlling területek A hallgató képes értelmezni a különböző controlling alrendszereket
27.	Controlling a gyakorlatban A hallgató megismeri egy vállalkozás controlling rendszerét

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Modern vállalatfinanszírozási ismeretek				Kódja:	GT_APSN047-17
		angolul:	Modern Corporate Finance					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Lakatos Vilmos		beosztása:	egyetemi docens	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A kurzus során a hallgatók elméleti és gyakorlati ismereteket szereznek vállalatfinanszírozási kérdésekben. A hallgatók a tárgy elvégzése után szakszerű módon finanszírozási döntést tudnak hozni egy vállalkozás kapcsán legyen szó befektetési vagy finanszírozási kérdésekről. Emellett általános képet kap a vállalat, mint entitás működéséről, finanszírozási lehetőségeiről és megismerkedik az ezt befolyásoló alapfogalmakkal (kockázat-hozam reláció, hitelfinanszírozás, tőkefinanszírozás, részvények, kötvények, cash flow). A hallgatók megismerkednek a modern vállalati pénzügyi irányítás legfontosabb elemeivel, a vállalatértékeléssel és módszereivel, képessé válnak a vállalatoknál futó alapvető pénzügyi folyamatok elemzésére. Valamint külső szakértők (BIB-BÉT) bevonásával gyakorlati ismereteket szerezhetnek a hallgatók vállalatfinanszírozás témakörében.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Rendelkezik a vállalatgazdaságtan alapvető fogalmaival, a vállalatok finanszírozási lehetőségeivel, befektetési döntéseik megértésével és elemzésének képességével. Emellett ismeri azokat a főbb értékpapír típusokat, illetve a pénz időértékére vonatkozó fogalmakat, melyeket egy vállalat a finanszírozási döntései során használ. Emellett a vállalatértékelés alapfogalmaival, alapvető módszereivel is megismerkednek a hallgatók a kurzus során.

Képesség:

Követi és értelmezi a vállalati trendeket, folyamatokat, a vállalatfinanszírozási aktualitásokat, nemzetközi tendenciákat. Ezek hatásait, pedig figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Rendelkezik továbbá a finanszírozási formák közötti döntés képességével, valamint adott projekt megvalósításával kapcsolatos pénzügyi döntések meghozatalának képességével is.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek, finanszírozási döntések vállalására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a vállalatfinanszírozási folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus első előadásai a bevezetés mellett a főbb alapfogalmakat tárgyalja, emellett a hallgató betekintést nyer a különböző beruházási alternatívák közötti döntésbe. Emellett a pénzügyi kockázatokkal és a pénzügyi közvetítés formáival is megismerkedik. Ezt követően a vagyon- és vállalatértékelés különböző módszereit ismerheti meg, valamint a kockázat és hozam összefüggéseiről kap információt. A kurzus tárgyát képezi a DDM, DCF, FCF, ECF alapú értékelési eljárások oktatása, valamint az EVA, MVA és CFROI értékelések elméleti és gyakorlati bemutatása és az opciós modellek is. A hallgatók a kurzus végén betekintést nyernek a vállalati pénzügyi szolgáltatásokba.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a vállalatfinanszírozással kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a finanszírozási ismeretek területén, a döntéstámogatásban, ok-okozati összefüggések feltárásában.

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a szemináriumokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzás legfeljebb három szemináriumról megengedett.

A félév során minden hallgató egy, a kurzus témájához kapcsolódó tanulmányt mutat be a félév utolsó gyakorlatain. a prezentációra kapott értékelés beszámít az végleges értékelésbe. A prezentációk szempontjait a 2. héten közli az oktató. A 9. oktatási héten tudásszint felmérő zárthelyi dolgozat kerül megírásra a gyakorlaton.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése: A kollokviumra a vizsgaidőszakban van lehetőség. A kollokvium írásban történik, a kollokviumi dolgozat gyakorlati és elméleti kérdéseket, feladatokat is tartalmaznak 50-50%-os arányban a szemeszterben leadott tananyagokra alapozva.

A kollokviumi dolgozat értékelése:

Az elért pontszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

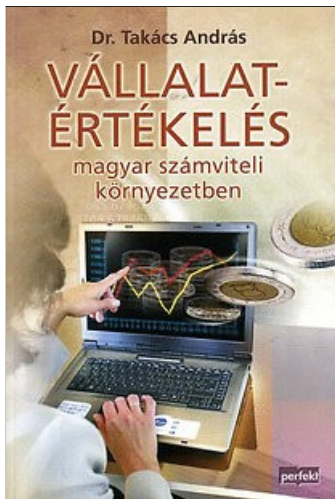
Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok az e-learning rendszerben

Lakatos V. szerk.: Vállalatfinanszírozási ismeretek. Campus Kiadó 2020. ISBN 978-963-9822-74-0

Damodaran, A.: A befektetések értékelése, Panem, 2006, kijelölt fejezetei

Dr. Takács András: Vállalatértékelés, Perfekt, 2009

Brealey-Myers: Modern Vállalati Pénzügyek, 2011, Panem Kiadó

Ajánlott szakirodalom:

Damodaran, A.: A vállalatértékelés kézikönyve, [Alinea Kiadó](#), 2015

Copeland-Koller-Murrin: Vállalatértékelés, Panem, 1999

McKinsey & Company, Inc., Tim Koller, Richard Dobbs, Bill Huyett: Value: The Four Cornerstones of Corporate Finance, 2010, Wiley

Tematika hetekre bontva - Nappali tagozat		
Hét	Előadás	Gyakorlat
1	A vállalatfinanszírozás célja, szerepe, alapelve, megközelítései.	Követelményrendszer ismertetése - A vállalat és vagyonértékelés jelentősége és lehetőségei
	TE*: A hallgató képes értelmezni a vállalatfinanszírozás és a vállalati értékelés céljait	
2	Vállalatfinanszírozási formák	FV PV NPV IRR számítások
	TE: A hallgató képes értelmezni a vállalatfinanszírozási formák összefüggéseit	
3	Belső finanszírozás	Értékelési eljárások - alapok (Statikus- Piaci, Mérleg alapú, CF-ra alapozott)
	TE: A hallgató képes értelmezni a belső finanszírozási formák összefüggéseit	
4	Külső finanszírozás	Diszkontált osztalékon alapuló értékelési eljárások (DDM)
	TE: A hallgató képes értelmezni a külső finanszírozási formák összefüggéseit	
5	Tőzsde funkciója és működése	Diszkontált cash flow-on alapuló értékelési eljárások (DCF)
	TE: A hallgató képes értelmezni a tőzsdei folyamatokat	
6	Tőzsdei ügyletek	FCF-ECF számítások
	TE: A hallgató képes értelmezni a tőzsdei folyamatokat	
7	Kockázati- és magántőke alapok	Hozzáadott érték típusú (EVA-MVA-CFROI)
	TE: A hallgató megismeri a kockázati- és magántőke alapok jelentőségét és működését	
8	ESG jellegű finanszírozások	Kötvényértékelések
	TE: A hallgató megismeri az ESG-CSR fogalmát elvárásait	
9	Finanszírozási döntések a vállalat egyes életciklusaiban	Hitel értékelések
	TE: A hallgató megismeri az eltérő finanszírozási igényeket és lehetőségeket	
10	Osztalékpolitika és tőkeszerkezet	Reálopciók modellek
	TE: A hallgató megismeri az osztalékpolitika és a tőkenövekmény összefüggéseit	
11	Finanszírozási politikák és forgótőkemenedzsment	Forgóeszköz gazdálkodási szerepe a finanszírozásban EOQ modell
	TE: A hallgató megismeri az eltérő finanszírozási lehetőségeket	
12	A finanszírozási áttétellel járó kockázat	Prezentáció
	TE: A hallgató megismeri a tőkeáttétel hatását a vállalati eredményességre és kockázatra	
13	Kis- és középvállalkozások finanszírozási sajátosságai	Prezentáció
	TE: A hallgató megismeri a kis- és középvállalkozások finanszírozási sajátosságait	
14	Összefoglalás a vállalatfinanszírozási ismeretekből	Prezentáció
	TE: A félév elméleti és gyakorlati ismereteinek összegzése.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti tervezés	Kódja:	GT_APSN040-17
	angolul:	Business planning		

Pénzügy és számvitel BSc nappali tagozat 2025/26

Felelős oktatási egység:				DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	G	4	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Buzás Ferenc Ede		beosztása:	tudományos munkatárs

A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információszükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A végzett hallgató képes a vállalkozások üzleti tervének elkészítéséhez szükséges adatok valósághű előállítására, hasznosítására, stratégiai és taktikai szintű döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási eljárások és módszerek alkalmazására, a vállalkozások fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslattevésre.

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, vállalati szintű összefüggéseinek szintetizált ismeretével, a releváns gazdasági funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

Elsajátította a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.

Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.

Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit.

Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.

Képesség:

A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.

Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Attitűd:

A végzett hallgató a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Érdeklődik az innovációk iránt.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése,

rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődés).

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Alapfogalmak;
- Üzleti terv felépítése;
- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tőkésítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Zárthelyi dolgozat;
- Üzleti terv leadása;
- Hallgatói prezentációk.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben találhatók, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival.

A leadási határidő: a szorgalmi időszak utolsó napja. A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint.

A félév sikeres teljesítéséhez szükséges az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és feladatok a kurzus témaköreiből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, tesztfeladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 30 pont), másrészt annak szóbeli prezentációja (max. 10 pont), harmadrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 50 pont).

Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A házi dolgozat (üzleti terv) javítására a beadást követően nincs lehetőség.

A zárthelyi dolgozat írásának időpontja a szorgalmi időszak utolsó hetében az órarend szerinti gyakorlat időpontja. Ezt követően a zárthelyi dolgozat a vizsgaidőszakban kétszer pótolható/javítható. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 60% feletti teljesítmény) és a prezentáció is elfogadásra kerül.

Ponthatárok:	0-53 pont (0-59%)	(1)
	54-62 pont (60-69%)	(2)
	63-71 pont (70-79%)	(3)
	72-80 pont (80-89%)	(4)
	81-90 pont (90-100%)	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A félév során elhangzott és kiadott anyagok;
- Szöllősi L. – Kovács K. – Vida V.: Az üzleti tervezés alapjai – munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019.

Ajánlott szakirodalom:

- Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010.
- Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015.
- Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004.
- Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007.

Heti bontott tematika	
1.	Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket.
3.	Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése; TE: Ismeri az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.
5.	Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló; A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései; TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.
7.	Iparági elemzés; TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.
9.	Termék, szolgáltatás bemutatása; TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.
11.	Működési (termelési, szolgáltatási) terv; Részbeadás; TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.
13.	Marketing terv I.; TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására.
15.	Marketing terv II.; TE: Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a piacszegmentálás, a célpiac meghatározás, a célpiaci marketingstratégiák, az árképzés és az eladásösztönzés, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.
17.	Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés; TE: Képes a működési tervben levezetett humánerőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humánerőforrás politika és stratégia kidolgozására és bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonását illetően, ismeri azok előnyeit, hátrányait.
19.	Pénzügyi terv; TE: Ismeri a vállalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat. Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.
21.	Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése; TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.

23.	<i>Összefoglalás; Konzultáció;</i> TE: Elméleti és gyakorlati feladatok formájában számot ad a félév során elsajátított ismereteiről.
25.	<i>Zárthelyi dolgozat (ZH); Üzleti terv leadása; Prezentációk.</i> TE: A házi dolgozat (üzleti terv) elkészítése során team munkában képes lesz együttműködni társaival, ötleteket megosztani egymás között, s gyakorlati példán keresztül megtapasztalja és gyakorlatot szerez egy induló vállalkozás üzleti koncepciójának kidolgozásában. A prezentáció eredményeként képes lesz a lényegkiemelésre és a legfontosabb összefüggések bemutatására. Fejlődik előadó- és vitakészsége.

*TE tanulási eredmények

Az üzleti terv tartalmi és formai követelményei

Az üzleti terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Azonosító adatok
2. Vezetői összefoglaló
3. A vállalkozás bemutatása
4. Iparági elemzés
5. A termék, szolgáltatás bemutatása
6. Működési (termelési / szolgáltatási) terv
7. Marketing terv
8. Vezetőség, szervezeti felépítés
9. Struktúra és tőkésítés
10. Pénzügyi terv
11. Kockázatbecslés
12. Főbb szakaszok ütemezése

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet az oktató gyakorlatokon elhangzott iránymutatásai szerint, a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az üzleti terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: legalább 25 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1,5 sortáv, margó: körben 2,5 cm;
- Oldalszámozás a lap alján, középen;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan teljesíthető, amely magában foglal három file-t:
  - 1) Az üzleti terv 1 db Word dokumentumban (*.doc, *.docx);
  - 2) Az üzleti tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls, *.xlsx);
  - 3) Prezentáció (*.ppt, *.pptx)

Adózási ismeretek szóbeli vizsga (szigorlat): A számonkérés módja szóbeli felelet, amely 1 adó és 1 pénzügy tételből áll. A szóbeli felelet teljesítésének feltétele külön-külön min. 60%-os teljesítés, amennyiben bármelyik rész nem éri el a 60%-ot, úgy a végső érdemjegy elégtelen. A végső érdemjegy 50%-ban a pénzügy részből, míg másik 50%-ban az adózás részből tevődik össze. A pénzügy rész a kiadott tételsor szerinti szóbeli vizsga eredménye. Az adózás rész 50%-ban a zárthelyi dolgozat eredménye és 50%-ban az adózás tételsor szerinti szóbeli vizsga eredménye. A szigorlat vizsgára való jelentkezés feltétele a vállalati pénzügyek II. vizsga teljesítése.

Kötelező szakirodalom:

Dr Herich György: Adótan, Penta Unió

Dr Herich György: Adó Teszt és példatár, Penta Unió

Az előadásokon és szemináriumokon kiadott, illetve az e-learning rendszerből letölthető anyagok.

Ajánlott szakirodalom:

Vámosi-Nagy: Az adózás nagy kézikönyve, Complex Kiadó

Heti bontott tematika	
1.	Személyi jövedelemadó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
2.	Személyi jövedelemadó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
3.	Személyi jövedelemadó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
4.	Általános forgalmi adó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
5.	Általános forgalmi adó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
6.	Társasági adó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
7.	Könyvtárhasználati hét
8.	Társasági adó speciális területei Képes megérteni és alkalmazni a társasági adóhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
9.	Kisadózó vállalkozási forma (KIVA, KATA) TE: Képesse válik a kisadózó vállalkozási formákról szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására.
10.	Helyi adók, illetékek (jellemzői, az adó tárgya, alanya, mértéke, az adó alapja, hatáskör, illetékesség, vagyoni típusú helyi adók, kommunális típusú helyi adók, helyi iparüzési adó) TE: Képesse válik a helyi adókról, illetékekről szerzett ismeretek alkalmazására.
11.	Vámok TE: Képes megérteni és alkalmazni a vámokhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
12.	Vámok TE: Képes megérteni és alkalmazni a vámokhoz kapcsolódó ismereteket, bevallásokat készíteni.
13.	Kettős adóztatás TE: Képes megérteni és alkalmazni a kettős adóztatáshoz kapcsolódó ismereteket
14.	Kettős adóztatás TE: Képes megérteni és alkalmazni a kettős adóztatáshoz kapcsolódó ismereteket

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		ÁHT ismeretek és számvitel		Kódja:	GT_APSN043-17	
		angolul:		State administration and accounting				
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel I.		Kódja:	GT_APSN016-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Túróczi Imre	beosztása:	Főiskolai tanár	
Tantárgyba bevont oktató				neve:	Dr. Szentesi Ibolya	beosztása	Adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék az államháztartás sajátos tevékenységét, felépítését és működését, lényegi kapcsolatrendszerének, a versenyszféra és a közsféra függőségi viszonyait. A tantárgy tanulása az államháztartási számvitel alapjainak és lényegi összefüggéseinek megismeréséhez és a mindennapi gyakorlatban történő megszervezéséhez, működtetéséhez ad segítséget. Az oktatási anyag mindazoknak megalapozott tudást nyújt, akik fejezeteknél, központi költségvetési szerveknél, önkormányzatoknál és intézményeiknél számvittel, pénzgazdálkodással, elemzéssel és ellenőrzéssel foglalkoznak.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait.

Elsajátította a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.

Ismeri az államháztartás feladatait és felépítését, a költségvetési gazdálkodás alapvető törvényszerűségeit, a költségvetési finanszírozás alapelveit és lehetséges technikáit, valamint a magyar ellenőrzési és felügyeleti rendszert.

Ismeri az államháztartási szervezetek gazdasági elemzésének alapvető módszereit.

Képesség:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Képes a pénzügyi és a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.

Számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat készít és elemez.

Attitűd:

Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.

Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).

Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus során a hallgatók megismerik az államháztartás működését, felépítését és gazdálkodásának sajátosságait a vonatkozó jogszabályok alapján. Ezt követően és ezzel összefüggésben megismerik az államháztartási szervek számviteli rendszerét, annak jogszabályi alapjait. A kurzus során a vállalkozói és a költségvetési számvitel közötti hasonlóságok és különbségek is feltárásra kerülnek. Mindezekre alapozva a hallgató a kurzus során elsajátítja a költségvetési könyvvitel és beszámoló készítés gyakorlati alapjait, képesé válik a gazdálkodás elemzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadásokon az államháztartás működésére és számvitelére vonatkozó jogszabályi előírásokra alapozva összeállított, a hallgatók számára elektronikusan elérhető elméleti tananyagot sajátítják el a hallgatók azok értelmezésével, az összefüggések feltárásával és értelmezésével.

A gyakorlati tevékenység az előadások alapján megismert számviteli és költségvetési ismeretek gyakorlatban történő alkalmazását foglalja magába konkrét példák megoldásával.

Értékelés

A félév elismerésének és a vizsgára bocsátás feltétele a félév során egy alkalommal elméleti és gyakorlati ismereteket 50-50%-ban tartalmazó dolgozat megírása, valamint az órákon való részvétel a Tanulmányi és Vizsga Szabályzatban (TVSZ) foglaltaknak megfelelően. A hallgatók kollokviumi jegyet írásbeli kollokvium során szerezhetnek. A kollokviumi dolgozat 50-50% arányban az elméleti és gyakorlati ismeretekre alapozva kerül összeállításra, mely a hatályos TVSZ-ben foglaltak szerint ismételtető. A féléves osztályzatot az évközi dolgozat és írásbeli kollokviumi dolgozat összevont eredménye adja. Az évközi dolgozat során 40 pont szerezhető, a kollokviumi dolgozattal 60 pont, összesen 100 pont.

A kollokvium értékelése: 0-60% elégtelen, 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles

Kötelező szakirodalom:

Előadások anyaga (elektronikusan a hallgatók rendelkezésére áll), gyakorlatokon rendelkezésre bocsátott és kidolgozott példák

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

4/2013. Kormányrendelet az államháztartás számviteléről

2000. évi C. törvény a számvitelről

38/2013. (IX.19.) NGM rendelet az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról

Lukács László István – Szamkó Józsefné – Dr. Sisa Krisztina – Dr. Veress Attila: Államháztartási szervezetek szabályozása, számvitele és ellenőrzése I. Penta Unió Oktatási Centrum; Budapest 2024. ISBN 978- 963-667-004-7

Lukács László István –Dr. Lukács Dominika Abigél – Dr. Veress Attila – Szamkó Józsefné – Szeles Judit: Államháztartási szervezetek szabályozása, számvitele és ellenőrzése II- Penta Unió Oktatási Centrum; Budapest 2024.

ISBN 978-963-667-003-0

Ajánlott szakirodalom:

Szamkó Józsefné: Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei, Complex Kiadó, 2013.

Gárdos Cs. – Hegedűs Sz. – Kozma G. – Molnár P. – Tóth G. – Sisa K. – Pocsai E. – Párniczky T. – Fellegi M. – Zsugyel J. (2019): Közpénzügyek. Saldo Zrt. Bp.

Dömötörfy Józsefné-Szamkó Józsefné: Számviteli és gazdálkodási változások az államháztartás területén, Complex Kiadó, 2013.

<http://allamhaztartas.kormany.hu/peldak-az-allamhaztartasban-felmerulo-gyakoribb-gazdasagi-esemenyek-kotelezo-elszamolasi-modjához>

Csányi Réka-Kézdi Árpád- Kokas Barbara-Nyikos Györgyi: Államháztartás, Dialóg Campus Kiadó, 2018

Heti bontott tematika	
1.	Az állam, az államháztartás rendszere, alrendszerei, közfeladatok. TE Az állam, mint gazdasági szereplő megismerése
2.	Az államháztartás alrendszereinek jellemzői, a költségvetési tervezés, költségvetési szervek TE Az állami feladat ellátás rendszerének és a költségvetés megismerése
3.	A költségvetési tervezés folyamata, módszerei, szabályai TE Alapvető költségvetés tervezési feladatok elsajátítása
4.	A központi költségvetés (felépítés, időbeli ütemezés), kiemelt kiadási és bevételi jogcímek, rovatrend TE Az állam bevételei és kiadásai megismerése, rendszerben történő elhelyezése
5.	Költségvetés készítés központi – és önkormányzati költségvetési szerveknél, előirányzat módosítás, előirányzat átcsoportosítás TE Elemi költségvetéssel, előirányzat módosítással kapcsolatos feladatok elsajátítása
6.	A költségvetési szervek gazdasági tevékenységének elemzési módszerei. TE Költségvetési szervek elemzési módszereinek megismerése
7.	Államháztartási szervek számviteli alapjai: költségvetési és pénzügyi számvitel, alapfogalmak (követelés, kötelezettségvállalás, vagyon, előirányzat teljesítés) Az államháztartási szervezetek vagyona, a mérleg. TE A számviteli sajátosságok értelmezése, összefüggések az állam, mint gazdasági szereplő sajátosságaival
8.	Az államháztartási könyvvitelben alkalmazott főkönyvi számlák: nyilvántartási számlák, könyvviteli számlák, nyilvántartási ellenszámlák. A főkönyvi számlák összefüggései, azok számlakeretben történő elhelyezése. TE Államháztartási könyvviteli alapok megszerzése
9.	A számviteli alapelvek érvényesülése az államháztartási szervezeteknél: sajátosságok, értelmezés a költségvetési- és a pénzügyi számvitelben TE A számviteli alapelvek megértése az államháztartás szervezeteire
10.	A költségvetési szervek beszámolási kötelezettsége: beszámoló részei, az egyes részek tartalma TE Költségvetési beszámolás alapismereteinek elsajátítása
11.	Az eredménykimutatás felépítése, tételeinek értelmezése TE Az eredménykimutatás, az eredmény jelentőségének megismerése az államháztartási szerveknél
12.	Ellenőrzési rendszerek Magyarországon. TE A Magyarországon működő ellenőrzési rendszerek megismerése
13.	Költségvetési szervek belső kontrollrendszere, az ellenőrzési nyomvonal TE A költségvetési szervek belső kontrollrendszerének megismerése, ellenőrzési nyomvonal szerepének áttekintése.
14.	Könyvelési, elemzési feladat áttekintése TE Az államháztartási szervek könyvelési és gazdasági elemzési feladatainak példaszerű megismerése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Ellenőrzés és könyvvizsgálat		Kódja:	GT_APSN044-17	
		angolul:		Controlling and Business Auditing				
Felelős oktatási egység:				Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				Számvitel II.		Kódja:	GT_APSN021-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Rózsa Attila		beosztása	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék az ellenőrzési és könyvvizsgálati feladatokat. Elsajátítsák az ellenőrzési és könyvvizsgálói rendszerrel, annak egyes elemeivel kapcsolatos ismeretanyagot. A hallgatók általános ismereteket szereznek az ellenőrzés módszertanáról, annak tervezésétől a lebonyolításáig. Betekintést nyerhetnek a könyvvizsgálat nemzetközileg elfogadott és használt módszereibe, filozófiájába, illetve a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatába.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Megfelelő ismeretek megszerzése az elvégzendő ellenőrzési és könyvvizsgálati feladatokról, a kapcsolódó módszertanról.								
Képesség:								
Rendszerben látja az ellenőrzési és könyvvizsgálati feladatokat, megfelelő ismeretanyaggal rendelkezik a folyamat egyes elemeiről a tervezéstől egészen a lebonyolításig.								
Attitűd:								
A kurzus sikeres teljesítéséhez a hallgatónak fogékonnyá kell válnia az új, ellenőrzésre, könyvvizsgálatra vonatkozó ismeretek iránt.								
Autonómia és felelősség:								
A rendszerben gondolkodás képességének fejlesztése révén a hallgató alkalmas az önálló feladatmegoldásra, átlátja az ellenőrzéshez, könyvvizsgálati munkához tartozó felelősségi köröket. Képes felelősséget vállalni munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tárgy megismerteti a hallgatókat az ellenőrzés kialakulásával, alapfogalmaival, az államhatalmi szervek ellenőrző tevékenységével, valamint a belső ellenőrzés folyamataival. A hallgató ismereteket szerez továbbá a könyvvizsgálat szerepéről, feladatairól, módszereiről, a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokról, azok belső összefüggéseiről.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A szükséges elméleti ismeretek elsajátítása után a gyakorlati órákon feladatok megoldása.								
Értékelés								
A félévközi munka írásbeli kollokviummal zárul.								
Az aláírás feltétele:								
•A szemináriumokon való aktív részvétel. 3 alkalomnál több hiányzás esetén – függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan a távollét – a TVSZ 11. § (2) alapján aláírás nem adható. Az aláírás további feltétele az eredményes önálló dolgozatok megírása.								
•Házi dolgozat keretében, ellenőrzés, illetve könyvvizsgálat részből külön-külön a meghatározott témában házi dolgozatot kell készíteni, melynek esetleges hiányosságai egy alkalommal javíthatók.								
Az érdemjegy (100%) megszerzésének feltételei:								
•A félév során az elméleti és gyakorlati anyagából 2 zárthelyi dolgozat külön-külön legalább 60%-os, együttes átlagát tekintve minimum 80% elérése esetén jegymegajánlásra van lehetőség.								
•Aki a megajánlott jegyet nem szerez, vagy azt nem fogadja el, annak írásban vagy szóban vizsgáznia kell, mely								

elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra feljelentkezett. Érdemjegy önálló dolgozatok leadása nélkül nem adható.

Az eredmények a következők szerint alakulnak:

- 0-59% elégtelen
- 60-69% elégséges
- 70-79% közepes
- 80-89% jó
- 90-100% jeles

Kötelező szakirodalom:

- Az előadásokon és szemináriumokon kiadott, illetve a kari honlapról letölthető anyagok.

Ajánlott szakirodalom:

- Lukács J. (2024): Könyvvizsgálat rendszere, MKVK O, Budapest
- Lukács J. (2022): Ellenőrzés és könyvvizsgálat alapjai, MKVK OK, Budapest
- Lukács J. (2020): Ellenőrzési esettanulmányok, MKVK OK, Budapest
- Herick Gy. (2024): Adótan, MKVK OK, Budapest
- Herich Gy. (2020): Adótan, Penta Kiadó, Budapest
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről,
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.)
- az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalról szóló 273/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet

Heti bontott tematika	
1.	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése. Az ellenőrzés kialakulása, alapfogalmai. TE* A hallgató megismeri a kurzus követelményeit, az ellenőrzés kialakulását, a kapcsolódó alapfogalmakat.
3.	Az időszakos ellenőrzés eszközei, módszerei. TE A hallgató megismeri az ellenőrzési módszerek sajátosságait, követelményeit technikai eszközeit és módszereit. Betekintést nyer az ellenőrzés logikai eszközeibe (elemzés, összehasonlítás, szembeállítás, következtetés).
5.	Az ellenőrzések munkaszakaszai, megszervezése, megtervezése, munkaszakaszai. TE A hallgató képessé válik az ellenőrzés folyamatának, munkaszakaszainak átlátására.
7.	Az ellenőrzés előkészítése. A felkészülés az ellenőrzésre. TE A hallgató pontos ismereteket szerez az ellenőrzés előkészítésének folyamatáról.
9.	Az ellenőrzés helyszíni vizsgálatának lefolytatása TE A hallgató betekintést nyer az ellenőrzés lefolytatásának menetébe.
11.	A felelősség megállapítása, bizonyító okmányok. Az ellenőrzés megállapításainak írásba foglalása, TE A hallgató megismeri az ellenőrzés során tehető megállapításokat, felelősség megállapítását, bizonyító okmányokat.
13.	Az ellenőrzés hasznosítása. Magyarországi ellenőrzési rendszer. TE A hallgató megismeri a ellenőrzések hasznosítását, illetve a főbb magyarországi ellenőrzési rendszerek sarokpontjait.
15.	A könyvvizsgálat általános jogi szabályozása. TE A hallgató ismereteket szerez a könyvvizsgálat szerepéről, fogalmáról, módszertanáról, valamint a kapcsolódó jogforrásokról.
17.	Könyvtárhasználati hét
18.	A könyvvizsgálati általános megközelítése. TE Megismeri a könyvvizsgálati folyamat egyes szakaszait, a kapcsolódó kockázatokat.
20.	A könyvvizsgálói megbízás elfogadása, Könyvvizsgálat módszertana. TE A hallgató megismeri a könyvvizsgálói megbízás elfogadásának és a lényegesség meghatározásának a legfontosabb jellemzőit.
22.	Lényegesség meghatározásának a könyvvizsgálatban. Tervezés, az egyes területek minősítése a kockázatok áttekintésével. Könyvvizsgálati bizonyítékok, dokumentálás. TE A hallgató megismeri a lényegesség meghatározásának főbb jellemzőit a könyvvizsgálat során. A hallgató az egyes területek minősítésével, a kockázatok áttekintésével betekintést nyerhet a tervezés folyamatába. A hallgató megismeri a könyvvizsgálati bizonyítékokat, betekintést nyer a könyvvizsgálathoz kapcsolódó dokumentációba.
24.	Könyvvizsgálati bizonyítékok. Könyvvizsgálói jelentés részei TE A hallgató megismeri a könyvvizsgáló jelentés részeit, ezek szerepét, jelentőségét.
26.	Könyvvizsgálói jelentés, pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata. Egyéb könyvvizsgálói jelentések. TE Képessé válik véleménynyilvánításra (könyvvizsgálói záradék) adott esetekről.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Tanácsadás módszertana		Kódja:	GT_APSN039-17	
		angolul:		Consulting methodology				
Pénzügy-számvitel BSc								
Felelős oktatási egység:				Vidékfejlesztési és Regionális Gazdaságtani Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Godáné Dr. Sörös Anett		beosztása:	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tantárgy célkitűzése, hogy a tárgyat teljesítő hallgatók tisztában legyenek a hazai szaktanácsadási rendszer felépítésével, működésével, a szaktanácsadásban alkalmazható legfontosabb módszertani ismeretekkel, elsősorban az üzleti tanácsadás, ezen belül a pénzügyi tanácsadás területén.								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség:								
Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Attitűd:								
Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.								
Autonómia és felelősség:								
Alkalmas önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A szaktanácsadás alapjai								
Pénzügyi tanácsadás								
A tanácsadói munka tervezése, szervezése, menedzselése								
Ismeretátadási technikák								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
tudásépítés, előadás, megbeszélés, kérdés, projektmunka								
Értékelés								
A Tanácsadás módszertana tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A jegy megszerzése a félév során az alábbi feltételekhez kötött és a következő módon zajlik:								
- az aláírás feltétele, hogy a hallgató a gyakorlaton jelen legyen (3 hiányzás megengedett), egy prezentációt készítsen el a kiadott témából (határidőre és feltöltse az elearning rendszerbe), illetve a prezentációt előadja (legalább elégséges érdemjeggyel)								
- a félév során zárthelyi dolgozat megírására kerül sor								

- a gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozat és a gyakorlaton kapott jegy átlagából születik (70:30 aránnyal)

Kötelező szakirodalom:

Michael Bungay Stanier (2022): A tanácsadás csapdája, HVG Kiadói Rt., Budapest

Peter Block (2005): Makulátlan tanácsadás, HVG Kiadói Rt., Budapest

Norman E. Amundson - William A. Borgen - Diane E. Pollard - Marvin J. Westwood (2013): Csoportos tanácsadás, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Poór József (2016): Menedzsment-tanácsadási kézikönyv, Akadémiai Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Félévkezdés (követelmények, tartalom)
	TE*
3.	A szaktanácsadás fogalmi lehatárolása, kialakulása, célja, feladatai
	TE
5.	Pénzügyi tanácsadás fogalma és jellemzői
	TE
7.	A tanácsadói munka tervezése, szervezése, a szaktanácsadás folyamata I. (a prioritásokat élvező gazdák, az ügyfelek megnyerése, a prioritások megválasztása, a problémamegoldó szaktanácsadás folyamatának modellje és elemei)
	TE
9.	A tanácsadói munka tervezése, szervezése, a szaktanácsadás folyamata II. (a problémamegelőző szaktanácsadás folyamatának modellje és elemei)
	TE
11.	Szaktanácsadási etika
	TE
13.	Döntéstámogatás
	TE
15.	Válság-előrejelzés és - menedzsment
	TE
17.	A vállalkozások reorganizációja
	TE
19.	A szaktanácsadás menedzsmentje I. (a szaktanácsadói menedzsment alapjai, önmenedzselés)
	TE
21.	A szaktanácsadás menedzsmentje II. (a tanácsadói szervezet menedzselése)
	TE
23.	Ismeretátadási technikák I. (egyéni módszerek)
	TE
25.	Ismeretátadási technikák II.(csoportos módszerek)
	TE
27.	Zárthelyi dolgozat
	TE

*TE tanulási eredmények

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A vizsga formája: írásbeli kollokvium.

Az értékelés ötfokozatú az alábbiak alapján:

0-50 % - elégtelen

51- 62 % - elégséges

63-77 % közepes

78 - 88 % - jó

89- 100% - jeles

Kötelező szakirodalom:

[Törő Emese-Károlyi Géza \(2023\): Magánszemélyek jövedelmének és a vállalkozások nyereségének adóztatása - online könyv](#)

<https://dupress.unideb.hu/hu/termek/a-maganszemelyek-jovedelmenek-es-a-vallalkozasok-nyeresegeinek-adoztatasa-e-konyv/>

Károlyi –Törő (2015): *Természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai*. Debrecen, Kiadta: Kebo Print Kft.

2017. évi CL. Törvény az adózás rendjéről

2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról

1995. évi CXVII. Törvény a személyi jövedelemadóról

1996. évi LXXXI. Törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

1990. évi XCIII. Törvény az illetékről

Ajánlott szakirodalom:

Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Debrecen, Kapitális Kft.

Heti bontott tematika	
1. hét	A gazdasági közjog fogalma, az államháztartás rendszere: a közjogi jogviszony sajátosságai, kógens szabályozás. Az államháztartás alrendszerei: a központi költségvetés megalkotási folyamata, szerkezeti tagolása. A társadalombiztosítási alapok költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok fajtái és költségvetésük. A helyi önkormányzati alrendszer sajátosságai. TE: Ismeri a közjogi szabályozásban érvényesülő kógenia sajátosságait, az államháztartás szerkezetét és az alrendszerek költségvetésének – azaz a bevételi forrásaik és kiadási költségük – alapvető jellemzőit.
2. hét	Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás: Az adóügyi jogviszony fogalma, adóalany és adóhatóság, határköri és illetékességi szabályok. Az adók csoportosítása. Az adókötelezettség fogalma, megsértésének jogkövetkezményei. Az adóigazgatási eljárás formái és szabályai, jogorvoslati lehetőségek. TE: Ismeri az adójog által használt alapvető fogalmak jelentését, az adóhatóság által lefolytatható adóigazgatási eljárás szakaszait, a jogorvoslati formákat.
3. hét	A személyi jövedelemadó I.: összevonás alá eső jövedelmek: Szja alanyok köre, adóköteles és adómentes bevételek köre. Az összevonás alá eső jövedelmek kategóriái: önálló tevékenység, nem önálló tevékenység, egyéb tevékenység, átalányban megállapított jövedelem szabályai. Adóalapot csökkentő tételek: családi kedvezmény, első házasságok kedvezménye. TE: Ismeri a természetes személyek szja-köteles jövedelmének kategóriáit, az összevonás alá eső bevételek jövedelem megállapítási szabályait.
4. hét	Szja II. A mezőgazdasági vállalkozások formái és adózásuk: A mezőgazdasági vállalkozók köre: őstermelő fogalma és adózási szabályai. TE: Különbséget tud tenni a mezőgazdasági vállalkozók között és ismeri az adózásuk főbb szabályait.
5. hét	Szja III. Az egyéni vállalkozó adózása: az egyéni vállalkozó fogalma, szja szerinti adózásának két formája: a külön adózó vszja és osztalékadó szabályai, az összevonás alá eső átalányadózási jellemzői. A kata főbb szabályai: adóalanyok köre, adóalap meghatározása. TE: Alapos ismereteket sajátít el az egyéni vállalkozó adózási lehetőségeit illetően, képes elkülöníteni a választható négyféle adónem jellemezőit.
6. hét	Szja IV. Külön adózó jövedelmek az szja-ban: tőkejövedelmek, vagyonátruházásból származó jövedelmek, egyes juttatások és vegyes jövedelmek formái és adózásuk. TE: Részletes ismeretekkel bír a külön adózó egyes jövedelmek formáiról és adózásukról.
7. hét	Zárthelyi dolgozat. Középpontban az államháztartás szerkezeti rendje, az adójogi alapfogalmak értelmezése, illetve az szja szabályai állnak. TE: Ismeri az adóügyi jogviszony alanyi körét, tartalmi sajátosságait, az adókötelezettség elemeit és a személyi jövedelemadó szabályait.
8. hét	TAO alanyok köre, adóalap meghatározása: A belföldi és külföldi illetőségű TAO alanyok köre. Az adóalapot csökkentő és növelő tételek kategóriái. Az adókedvezmények szabályai. TE: Ismeri a társasági adó alapvető szabályait.
9. hét	TAO és KIVA szerint adózó vállalkozások: A társas vállalkozások által választható két adónem összevetése és értékelése gyakorlati példákon keresztül. TE: Ismeri a cégek jövedelme utáni adózási formákat, el tudja határozni azokat.

10. hét	Az általános forgalmi adó általános szabályai: Az áfa jellemzői, gazdasági tevékenység fogalma. Közösségen belüli termékértékesítés áfa szabályai. Termékexport és import fogalma, adózása. Előzetesen felszámított áfa és fizetendő áfa fogalma. Adólevonási jog korlátozása. TE: Ismeri az áfa elszámolás főbb elemeit, az elszámolandó áfa megállapításának alapvető szabályait.
11. hét	Az általános forgalmi adó: különös adózási módok. Az adómentesség formái és szabályai az áfában. A fordított adózás jelentősége. Különös adózási módok esetei és szabályai. TE: Ismeretekkel bír az egyes gazdasági eseményekhez kapcsolódó áfa szabályok tekintetében.
12. hét	Helyi és települési adók sajátosságai: A helyi adók típusai: vagyoni típusú helyi adók, kommunális adók és iparüzési adók kivetésének főbb szabályai. A települési adók sajátosságai. TE: Ismeri a helyi önkormányzatok által alkalmazható adók két nagy csoportját, el tudja különíteni a helyi és a települési adók fajtáit.
13. hét	Illetékjog: Az illeték fogalma, rendszere: vagyonszerzési illetékek (ingyenes és visszatérhes), valamint eljárási illetékek (bíróági és közigazgatási) fajtái. TE: Ismeri az illetékek rendszerét, helyesen használja a fogalmakat és ismeri a főbb szabályokat.
14. hét	Adófeladatok megoldása. Központban a TAO, az áfa, a helyi adók és az illetékjog főbb szabályai. TE: Alapos ismeretekkel bír az egyes adónemek kategorizálása és főbb szabályai tekintetében, tudja a csoportosítási szempontokat és adott szituációban fel tudja vázolni a választható alternatívákat.

A tantárgy neve:		magyarul:		Matematika kritériumtárgy		Kódja:	GT_AMATKRN-17	
		angolul:		Mathematics Criterion course				
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x		0		2	Gyakorlati jegy	1	Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Vincze Szilvia		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Kézi Csaba Gábor		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja, hogy a hallgatók átismételjék a középiskolai matematika legfontosabb témaköreit, továbbá megismerjék azokat a matematikai alapfogalmakat, amelyeket a későbbi tanulmányaik során használni fognak. A hallgatók a gyakorlatokon a megadott témákhoz kapcsolódóan szerezhetnek jártasságot az egyes témakörökhöz kapcsolódó feladatok megoldásában.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási módszerek ismerete - Megtanulják azokat az alapvető matematikai összefüggéseket, melyek szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
Képesség:								
- Megszerzett matematikai alapismeretei révén képes szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozására - Képes a szakterületén fellépő problémák megoldásához szükséges matematikai alapismeretek hasznosítására								
Attitűd:								
- Érzékeny a szakterületével kapcsolatosan felmerülő problémákra, törekszik azok megelőzésére, elemzésére és integrált szemléletű megoldására, azok valódi kiváltó okainak megismerését követően - Törekszik arra, hogy a problémákat konstruktívan, kezdeményezően, lehetőleg a gazdálkodókkal, a lakossággal, a természetvédelmi és más szakmai szervezetekkel, a döntéshozókkal és a tudományos élet képviselőivel együttműködésben oldja meg								
Autonómia és felelősség:								
- Döntéseiért felelősséget vállal - Véleményét önállóan, szakmai megalapozottsággal fogalmazza meg - Szakmai kommunikációjába felelősen képviseli szakmai meggyőződését								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A középiskolában tanult fontosabb témakörök (halmazok, egyváltozós valós értékű függvények, egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek, szöveges feladatok, számtani és mértani sorozatok, elemi sík- és térgeometria) átismétlése és az egyetemi matematika tananyag néhány fejezetének gyakorlása (differenciálszámítás és alkalmazásai).								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Gyakorlat; magyarázat; megbeszélés; strukturálás; kérdés; visszacsatolás, a tanulók teljesítményének értékelése; szemléltetés; házi feladat								
Értékelés								
A félév teljesítéséhez a gyakorlatokon való aktív részvétel szükséges (gyakorlatokon legfeljebb 3 hiányzás engedhető meg). A félév során két zárthelyi dolgozatot írunk (előreláthatóan a 8. és a 13. héten), ezek megírása kötelező.								
A két zárthelyi dolgozat alapján történik a gyakorlati jegy megállapítása az alábbiak szerint (az összpontszámra								

vonatkoztatva):

60-69% elégséges (2)

70-79% közepes (3)

80-89% jó (4)

90-100% jeles (5).

Akinek ez nem sikerül, a vizsgaidőszakban lesz lehetősége javításra a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban foglaltaknak megfelelően.

Kötelező szakirodalom:

- Bíró Fatime - Vincze Szilvia: A gazdasági matematika alapjai, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
- Vincze Szilvia: Gazdasági matematika I, Előadáskövető ppt-k.
- Kézi Csaba: Példatár a középszintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.
- Kézi Csaba: Példatár az emelt szintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.

Ajánlott szakirodalom:

- Sydsaeter - Hammond: Matematika közgazdászoknak, Aula Kiadó, 1998.
- Denkinger Géza – Gyurkó Lajos: Analízis gyakorlatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
- Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás, Bolyai könyvek.
- Kézi Csaba – Szanyi Gyöngyi: Matematika alap-, közép-, és emelt szinten, elektronikus jegyzet, 2018.

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Halmazok, műveletek halmazokkal, nevezetes számhalmazok. TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése.
2.	Egyváltozós valós értékű függvények tulajdonságai. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése.
3.	Elemi függvények ábrázolása és jellemzése, függvénytranszformációk. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése. Függvényekkel kapcsolatos alkalmazásorientált feladatok megoldása.
4.	Algebrai egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése. Algebrai azonosságok alkalmazása az egyenletekben és egyenlőtlenségekben.
5.	Egyenletrendszerek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése. Azonosságok alkalmazása, egyenletrendszerek megoldási módszerei.
6.	Egyenlettel és egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése. Gazdasági alkalmazások.
7.	Számítási és mértani sorozatok, sorozatok alkalmazásai gazdasági feladatokban. TE Olyan feladatok megoldásában való jártasság, amelyek a mindennapokban is megjelennek (kamatos kamat, törlesztőrészlet, gyűjtőjáradék).
8.	Elemi sík- és térgeometriai feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismétlése.
9.	Kombinatorikai alapok. TE Kombinatorikai feladatok megoldása. Kombinatorikai feladatok alkalmazása.
10.	Valószínűségszámítás. TE Valószínűségszámítás a gyakorlatban.

*TE tanulási eredmények